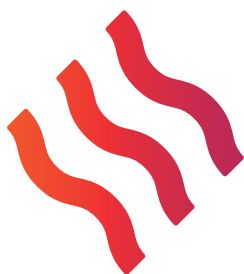

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים רבעוניים
ליום 31 במרץ 2019

Q1

תוכן העניינים

5	א. דוח הדירקטוריון וההנהלה
11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
16	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
42	3. סקירת הסיכונים
60	4. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקורות ונהלים
62	ב. הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי
65	ג. תמצית דוחות כספיים ליום 31 במרץ 2019
69	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
79	ביאורים לדוחות הכספיים
177	ד. ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים
181	5. ממשל תאגידי
182	6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד ואופן ניהולם
197	7. נספחים
206	מילון מונחים
209	אינדקס

בנק הפועלים

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

Q1

תוכן העניינים

11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
11	1.1. מידע צופה פני עתיד
12	1.1. מידע כספי תמציתי
14	1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
15	1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית
16	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
16	2.1. מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
19	2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
25	2.3. המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
35	2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
39	2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
40	2.6. חברות מוחזקות עיקריות
42	3. סקירת הסיכונים
42	3.1. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
43	3.2. סיכון אשראי
58	3.3. סיכון שוק
59	3.4. סיכון נזילות ומימון
60	3.5. סיכון צינת
60	3.6. סיכונים אחרים
60	4. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים
60	4.1. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים
61	4.2. בקרות ונהלים

רשימת הטבלאות

12	טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
17	טבלה 2-1: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי חליפין
19	טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד
20	טבלה 2-3: הרכב הרווח המימוני, נטו
21	טבלה 2-4: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית
22	טבלה 2-5: ההוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
23	טבלה 2-6: פירוט עמלות והכנסות אחרות
23	טבלה 2-7: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות
24	טבלה 2-8: רווח כולל
25	טבלה 2-9: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים
25	טבלה 2-10: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי ענפי משק עיקריים
26	טבלה 2-11: סיכון אשראי בעייתי
26	טבלה 2-12: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים
27	טבלה 2-13: יתרות ניירות-ערך
28	טבלה 2-14: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק
28	טבלה 2-15: התפתחות ביתרות הפיקדונות
28	טבלה 2-16: ההתפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, ניהול, תפעול וייעוץ
29	טבלה 2-17: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
29	טבלה 2-18: מכשירים נגזרים
30	טבלה 2-19: פרטים בדבר דיבינד ששולם
32	טבלה 2-20: חישוב יחס הלימות ההון
33	טבלה 2-21: הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון
34	טבלה 2-22: רכיבי הסיכון ודרישות ההון הרגולטוריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי
34	טבלה 2-23: יחס מינוף
35	טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים
39	טבלה 2-25: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
43	טבלה 3-1: סיכון אשראי בעייתי
43	טבלה 3-2: נכסים שאינם מבצעים
44	טבלה 3-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית
46	טבלה 3-4: מדדי סיכון אשראי
47	טבלה 3-5: סיכון אשראי לפי ענפי משק
50	טבלה 3-6: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים
50	טבלה 3-7: חשיפות עיקריות למדינות זרות
51	טבלה 3-8: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים
52	טבלה 3-9: סיכונים בתיק הלוואות לדיור
52	טבלה 3-10: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי
53	טבלה 3-11: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק
53	טבלה 3-12: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 הרבעונים האחרונים
54	טבלה 3-13: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק
54	טבלה 3-14: יתרת האשראי לאנשים פרטיים בישראל
55	טבלה 3-15: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם להכנסה הממוצעת ולגודל הלווה
55	טבלה 3-16: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים
55	טבלה 3-17: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון
56	טבלה 3-18: מידע על חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל
56	טבלה 3-19: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה
57	טבלה 3-20: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

57	טבלה 21-3: יתרות סיכון האשראי לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 31 במרץ 2019
58	טבלה 22-3: שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו
58	טבלה 23-3: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
59	טבלה 24-3: השפעת תרחישים של שינויים בריבית על הכנסות ריבית
59	טבלה 25-3: יחס כיסוי הנזילות

1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 28 במאי 2019, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק הפועלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו, לתקופה ינואר-מרץ 2019.

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע הצופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה" וביטויים דומים להם. ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתממשו במקצת בלבד, ואף שההתפתחויות בפועל תהיינה הפוכות מאלו שנצפו.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

1.2. מידע כספי תמציתי

פעילות קבוצת ישראלכרט סוגה כ"פעילות מופסקת" החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2018. לפיכך, נתוני קבוצת ישראלכרט אינם מוצגים במרבית הפירוטים שלהלן, לרבות הצגה מחדש של תקופות ההשוואה (למעט מקרים שצוין אחרת). לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה.](#) בדוחות הכספיים.

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2018	2019	
			מדדי ביצוע עיקריים
	7.06%	7.16%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽²⁾ 8.97%
	9.74%	7.86%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון מנוטרל חריגים ⁽³⁾⁽²⁾ 8.97%
	6.07%	6.26%	תשואת הרווח הנקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽⁷⁾⁽²⁾ 7.94%
	8.75%	6.96%	תשואת הרווח הנקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק להון מנוטרל חריגים ⁽⁷⁾⁽³⁾⁽²⁾ 7.94%
	0.57%	0.56%	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽²⁾ 0.71%
	2.29%	0.51%	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים 0.51%
	65.05%	*62.14%	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות מפעילות נמשכת 59.23%
	57.70%	*60.25%	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות מנוטרל חריגים מפעילות נמשכת ⁽³⁾ 59.23%
	2.31%	2.17%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽⁴⁾⁽²⁾ 2.24%
	120%	120%	יחס כיסוי נזילות ⁽⁵⁾ 125%

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
	2018	2019	
	11.16%	11.05%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽⁶⁾ 11.45%
	14.39%	14.06%	יחס הון כולל לרכיבי סיכון ⁽⁶⁾ 14.45%
	7.51%	7.38%	יחס מינוף ⁽⁶⁾ 7.58%

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2018	2019	
	1.31%	1.37%	שיעור הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור ⁽¹⁾ 1.33%
	1.23%	1.27%	שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור ⁽¹⁾ 1.35%
	0.20%	0.11%	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור ⁽²⁾⁽¹⁾ 0.17%
	0.22%	0.32%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך אשראי ממוצע לציבור ⁽²⁾⁽¹⁾ 0.17%

* סווג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.

- (1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.
- (2) מחושב על בסיס שנתי.
- (3) אינו כולל הוצאות בגין עדכון ההפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים ועלויות בגין הפסקת הפעילות בשוויץ.
- (4) רווח מימוני מפעילות שוטפת (ראה [דוח דירקטוריון פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר](#)) מחולק בסך-הכל נכסים פיננסיים לאחר הפרשה להפסדי אשראי ובניכוי יתרות בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאות ריבית.
- (5) למידע נוסף, ראה [פרק "סיכון נזילות ומימון"](#) להלן.
- (6) למידע נוסף, ראה [פרק "הון, הלימות הון ומינוף"](#) להלן.
- (7) תשואת הרווח הנקי מפעילות נמשכת, לאחר ההפרדות מישראלכרט עשויה להיות מושפעת מתהליכי התאמה של ההון בגין הפחתת נכסי סיכון בסך של כ-12.5 מיליארד ש"ח, כתוצאה מהפרדות והתאמות נוספות.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן⁽¹⁾ (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2018	2019
במיליוני ש"ח		
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד		
2,595	628	821
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק		
3,579	688	821
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מנוטרל חריגים ⁽²⁾		
2,231	551	730
רווח נקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק		
3,215	611	730
רווח נקי מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק מנוטרל חריגים ⁽²⁾		
8,906	2,086	2,277
הכנסות ריבית, נטו		
613	216	121
הוצאות בגין הפסדי אשראי		
10,351	2,314	2,366
רווח מימוני, נטו**		
4,868	*1,076	892
הכנסות שאינן מריבית		
3,318	*826	785
מזה - עמלות		
8,960	*1,965	1,877
הוצאות תפעוליות ואחרות		
4,097	1,044	1,043
מזה - משכורות והוצאות נילוות		
13,774	*3,162	3,169
סך הכנסות		
רווח נקי למניה רגילה (בש"ח)		
1.95	0.47	0.62
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק		

- * סווג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק, מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.
- ** רווח מימוני, נטו כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.
- (1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.
- (2) אינו כולל הוצאות בגין עדכון הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים ועלויות בגין הפסקת הפעילות בשוויץ.

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן⁽¹⁾ (המשך)

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
2018	2018	2019	
במיליוני ש"ח			
נתונים עיקריים מהמאזן			
460,926	448,195	465,778	סך-כל הנכסים
84,459	78,125	78,332	מזה - מזומנים ופיקדונות בבנקים
56,116	61,508	66,259	ניירות-ערך
282,507	270,793	283,048	אשראי לציבור, נטו
6,944	6,992	7,256	סיכון אשראי בעייתי, נטו
2,158	2,030	2,344	חובות פגומים מאזניים, נטו
2,178	1,973	2,476	אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL)
423,270	411,979	427,207	סך-כל ההתחייבויות
352,260	344,703	354,232	מזה - פיקדונות הציבור
4,528	3,102	3,328	פיקדונות מבנקים
30,024	26,214	29,695	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
37,544	36,084	38,481	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
נתונים נוספים			
23.7	24.0	24.2	מחיר מניה לטוף תקופה (בש"ח)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2018	2019	
37.17	18.35	-	סך-הכל דיבידנד למניה (באגרות)**
0.73%	*0.18%	0.17%	יחס פעולות לנכסים ממוצעים

* סוג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.
 ** על-פי מועד ההכרזה.
 (1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

1.3 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

הבנק מבצע בחינה מקיפה להערכת הסיכונים אליהם הוא חשוף ואמידת המהותיות שלהם. במסגרת תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימות ההון) הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון תפעולי (לרבות סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי-תחרותי, סיכון רגולטורי וסיכון ציות. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והם: סיכון משפטי, סיכון כלכלי וסיכון סביבתי. למידע נוסף על הסיכונים ראה [פרק סקירת הסיכונים להלן](#), "דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018" וה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2019".

1.4 יעדים ואסטרטגיה עסקית

בסוף שנת 2018 אישרו הנהלת הבנק ודירקטוריון הבנק תוכנית אסטרטגית תלת-שנתית (לשנים 2019-2021). המתעדכנת מדי שנה על בסיס התייחסות לשינויים בכלכלה הגלובלית, לשינויים בסביבה העסקית בישראל, למהלכי הרגולציה ולשינויים בסביבה התחרותית בה פועל הבנק על כלל תחומי פעילותו. בנוסף לשינויים אלו, התוכנית האסטרטגית נבנתה תוך התייחסות גם לתרחישים עתידיים אפשריים לענף הבנקאות כפי שאלו פורסמו על-ידי ועדת באזל לענייני בנקאות בפברואר 2018. הפיקוח על הבנקים תיאר את תרחישי באזל בסקירה השנתית אודות מערכת הבנקאות בישראל לשנת 2017, שפורסמה בחודש מאי 2018. הבנק אימץ את תרחישי באזל כמתודולוגיה לניתוח סביבת התחרות העתידית ולבחירת תרחיש ייחוס הנראה כבעל מירב הסיכויים להתממש בענף הבנקאות הישראלי. יצוין כי נוכח הפערים בסביבה התחרותית בין מגזר הלקוחות הפרטיים לבין מגזר הלקוחות העסקיים, אנו מעריכים כי במגזרי הפעילות השונים יתמשו תרחישים שונים.

מכלול גורמים משפיעים על המערכת הבנקאית בעולם ובישראל ובראשם שינויים בהרגלי הלקוחות, התהדקות הרגולציה, והשפעה הולכת וגוברת של אמצעים טכנולוגיים. תמורות אלו מובילות להתגברות התחרות מצד שחקנים מסורתיים ושחקנים חדשים רבים ומגוונים. אנו מעריכים כי במגזר הבנקאות הקמעונאית (לקוחות פרטיים ועסקים קטנים) קיימת סבירות גבוהה להתממשות, מדורגת על פני שנים, של תרחיש "הבנק המבוזר". בתרחיש זה יבוצרו השירותים הפיננסיים בין בנקים ושחקנים טכנולוגיים. ייתכן כי בתרחיש זה יירקמו שיתופי פעולה בין השחקנים באמצעות מודלים שונים לפעילות. להערכת הבנק, בבנקאות העסקית והמסחרית, הערך המוסף שחברות הטכנולוגיה הגדולות יכולות לספק ללקוח העסקי בטווח הקצר-בינוני הינו מוגבל יחסית ומכאן שהאיום הנשקף מצד ענקיות הטכנולוגיה בפלחי לקוחות אלו עדיין רחוק. על כן, אנו מעריכים כי במגזר הבנקאות העסקית קיימת סבירות גבוהה להתממשות תרחיש "הבנק המשופר". בתרחיש זה, יעברו הבנקים הקיימים תהליך מקיף של מודרניזציה ודיגיטציה ויעשו שימוש בטכנולוגיות חדישות כדי לשפר את מערכותיהם, לחדש את הממשק עם הלקוחות, ליצור ערך מוסף, ולהציע שירותים מתקדמים. חלק מהמודלים העסקיים ישתנו, אך הקשר עם הלקוחות ופעילות הליבה יישמרו.

התוכנית האסטרטגית התלת שנתית של הבנק לוקחת בחשבון את הזירות המתחייבת מהסיכונים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון. מטרת התוכנית האסטרטגית היא לאפשר לבנק, להמשיך להתקדם בתוואי של צמיחה יציבה ולהוסיף לבסס את מובילותו במערכת הבנקאות בישראל, תוך מתן חוויית שירות איכותית ומתקדמת בכלל הערוצים, השאת ערך למחזיקי המניות וכלל מחזיקי העניין וזאת גם לנוכח מכלול האתגרים העומדים לפתחו, ובכללם גם אתגרים הנובעים מהתפתחות מפת התחרות, כפי שהצטיירו מתרחישי באזל. הבנק, מיישם את הוראות בנק ישראל לעמידה ביעדי ההון, והן נלקחו בחשבון במסגרת התכנון האסטרטגי של הבנק. התוכנית האסטרטגית מתמקדת בחמש תימות מרכזיות:

- 1. מובילות יוצרת ערך בישראל בפלחי לקוחות ופעילויות במיקוד -** העמקת הקשר והפעילות עם לקוחות הבנק, בהתבסס על חדשנות בשירותים ואופטימיזציה בערוצי הפעילות, העמקת הערך המוסף, יצירת פיתרונות מותאמים לצורכי הלקוחות השונים וחיזוק המיקוד העסקי בפעילויות בעלות פוטנציאל.
- 2. העצמת הערך ללקוח תוך שילוב קשר אישי, אנושי וטכנולוגי -** שירות בנקאי מותאם, נגיש ואינטואיטיבי המשלב שירותים דיגיטליים מתקדמים עם שירות וייעוץ אנושי בפעילויות מורכבות ובצמתי החלטה.
- 3. בונים את המחר: בניית תשתיות, חדשנות וצמיחה בינלאומית ממוקדת -** חיזוק התשתיות לצמיחה עתידית, פיתוח יכולות טכנולוגיות מתקדמות תוך שיתופי פעולה עם הסביבה העסקית ופיתוח הפעילות המסחרית בארצות-הברית.
- 4. ערך משותף בר קיימא עם מחזיקי העניין -** קידום מהליכים עסקיים המייצרים ערך משותף לציבור ולבנק תוך הגברת השקיפות וקידום השיח עם כלל מחזיקי העניין.
- 5. פישוט ומצינות תפעולית מתמשכת -** אופטימיזציה של כלל המשאבים, תוך פישוט ועיצוב מחדש של תהליכים מקצה לקצה להעצמת הערך ללקוח ויישום תוכנית התייעלות רב שנתית.

בנוסף לחמש התימות האסטרטגיות המרכזיות לעיל, פועל הבנק בהתאם לשלוש תימות משאבים ותשתיות:

- הבנק ימשיך לשים דגש על טיפוח וניהול המשאב האנושי ויצירת תשתית ארגונית תומכת וגמישה (Agile).
 - הבנק יפעל לקידום מצוינות בניהול פיננסי וניהול הון דינמי ומתקדם.
 - הפעילות תתבצע תוך ניהול סיכונים קפדני, ההולם את מתווה פעילות הבנק.
- הבנק ימשיך לפעול בהתבסס על ערכי היסוד של הבנק ובהלימה לעקרונות הקיימות, כפי שהוגדרו בחזון הבנק. בהקשר זה הבנק יפעל להמשיך ולהוביל, כפי שעשה בשנים האחרונות, את המערכת הפיננסית בנושא אחריות חברתית ותרומה לקהילה.
- להרחבה נוספת בדבר אסטרטגיית הבנק וביטוייה בתחומי פעילותו השונים ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018.
- תוכניות העבודה של הבנק כפי שאושרו והנחות העבודה עליהן התבססו, מתייחסות לפעילות עתידית של הבנק. לפיכך, המידע שפורט לעיל בפרק זה בכל הקשור בתוכניות פעולה וכוונות הבנק הינו "מידע צופה פני עתיד".
- התוכנית האסטרטגית שנקבעה מציבה יעדים שאפתניים לפעילויות השונות. עקב כך, יש להביא בחשבון כי בכל תכנון ובמיוחד בתכנון לטווח של מספר שנים, וביתר שאת בתקופה של שינויים וטלטלות בכלכלה הגלובלית והמערכת הפיננסית בעולם, קיימת מידה לא מבוטלת של אי ודאות. גורמים שונים ומגוונים עלולים להביא לידי כך שההנחות השונות העומדות בבסיס וברקע של התוכנית האסטרטגית לא יתקיימו, או לא יתקיימו במלואן, ושהתוכניות לעתיד לא יתמששו, או לא יתמששו במלואן. בין גורמים אלו יש לציין את הסביבה העסקית בישראל ובעולם ותנאי המאקרו. חשיבות מיוחדת יש לייחס למצב הכלכלה העולמית, למצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור ולשינויים הרגולטוריים.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי 2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים 2.1.1 סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות בכלכלה העולמית

הכלכלה העולמית הציגה תמונה חיובית ברבעון הראשון של השנה, זאת חרף גורמי סיכון, כמו מאבק הסחר בין ארצות-הברית לבין סין, ואי השגת הסכם בין בריטניה לאיחוד האירופי באשר לתנאי הפרישה מהאיחוד. בארצות-הברית הצמיחה הסתכמה ברבעון הראשון בשיעור שנתי של 3.2%, ובגוש האירו הצמיחה האיזה לשיעור שנתי של 1.6%. שוק העבודה בארצות-הברית נמצא במצב של תעסוקה מלאה ושיעור האבטלה בו ירד לרמה של 3.6% והוא הנמוך בחמישים השנים האחרונות. בגוש האירו שיעור האבטלה ירד לרמה של 7.7% והוא הנמוך מזה עשור. המצב הטוב של שוק העבודה והמדיניות המוניטרית המרחיבה לא העלו את האינפלציה וברבעון הראשון אף נרשמה בה התמתנות קלה הן בארצות-הברית והן באירופה לרמה שנתי של 2.0%-0.8% בהתאמה (נתוני מרץ, אינפלציה ליבה). הבנקים המרכזיים בעולם מאותתים על עצירת תהליך עליית הריבית, ואפילו על הפחתות ריבית. בארצות-הברית עקום התשואות הפך להיות בעל שיפוע שלילי בחלקו הקצר, כלומר המשקיעים צופים הפחתות ריבית בתקופה הקרובה. בגוש האירו המסר של הבנק המרכזי היה שהריבית תיוותר ברמתה הנוכחית -0.4% תקופה ארוכה יותר.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

המשק צמח ברבעון הראשון בשיעור שנתי גבוה של 5.2%. הצמיחה הושפעה אמנם מעלייה ביבוא כלי רכב (גביית המס בגינם), אך גם בנטרול סעיף זה הצמיחה עמדה על שיעור גבוה של 3.7%. הצמיחה הייתה מאוזנת מבחינת השימושים: עלייה נרשמה בצריכה הפרטית, ביבוא ובהשקעות, ובכלל זה בבנייה למגורים. יצוא השירותים של ישראל עלה בקצב מהיר, בעיקר הודות לעלייה חדה ביבוא שירותי ההי-טק (ללא חברות הזנק) ושירותי תיירות. עליות השערים החדות בשוקי ההון ברבעון הראשון תרמו אף הן לשיפור אמון הצרכנים, ופעלו להגדלת הצריכה. הצמיחה הגבוהה בתקופה זו מושפעת להערכתנו, בין השאר מהמדיניות הכלכלית המאוד מרחיבה, הן המוניטרית והן הפיסקאלית. שיעור האבטלה ירד בחודש מרץ לרמה של 3.9%, מספר המועסקים ברבעון הראשון עלה בקצב שנתי של 3.6%, שהוא גבוה ביחס לגידול ארוך הטווח בכוח העבודה. השכר הממוצע עלה ב-3.8% ב-12 החודשים האחרונים.

הנדל"ן למגורים

היקף מכירת הדירות החדשות נמצא במגמת עלייה החל מהמחצית השנייה של 2018. מכירת הדירות ברבעון הראשון של 2019 הייתה גבוהה בכ-16% מזו של הרבעון המקביל אשתקד. התחלות הבניה עלו ברבעון הרביעי של שנת 2018 ל-13.8 אלף יחידות, לעומת רמה ממוצעת של 11.2 אלף בשלושת הרבעונים הראשונים של 2018. השנה כולה הסתיימה בהתחלות בנייה של 47.4 אלף יחידות דיוור. היקף גמר הבנייה הגיע בשנת 2018 לשיא של 50 אלף יחידות. הירידה במחירי הדירות נבלמה בחודשים האחרונים וסקר מחירי הדירות, שמפרסמת הלמ"ס, מצביע על עלייה של 0.5% במחירים ב-12 החודשים האחרונים (עד חודש אפריל). המחירים ירדו מרמת השיא ב-1.9%.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

ריבית בנק ישראל נותרה במהלך הרבעון הראשון וכן בחודש אפריל ללא שינוי ברמה של 0.25%. הריבית היא עדיין נמוכה באופן ניכר מהציפיות לאינפלציה, כך שהריבית הריאלית היא שלילית. בנק ישראל הותיר גם את ההכוונה המוניטרית לפיה המדיניות תתמוך בעליית סביבת האינפלציה למרכז תחום היעד. סביבת האינפלציה עלתה מעט במהלך הרבעון הראשון והשווקים מתמחרים כעת העלאת ריבית אחת השנה. הגירעון התקציבי הסתכם ברבעון הראשון של השנה בסכום של 9.3 מיליארד שקל, זאת לעומת גירעון של 2.1 מיליארד שקל בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הגירעון מהתוצר נמצא במגמת עלייה והגיע בחודש מרץ ל-3.4%. נתוני חודש אפריל הצביעו על עלייה חדה אף יותר לרמת גירעון של 3.8% מהתוצר. יחסים אלו חורגים מיעד הגירעון לשנת 2019 שעומד על 2.9% מהתוצר. ההוצאה הממשלתית גדלה ברבעון הראשון בשיעור גבוה של כ-11%, לעומת הרבעון המקביל ב-2018, בעוד שההכנסות ממסים גדלו ב-2.2%.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן "הידוע" ירד ברבעון הראשון ב-0.3%. המדד לחודש מרץ עלה ב-0.5% לעומת פברואר. המדד לחודש אפריל עלה ב-0.3%. קצב האינפלציה השנתי עלה לשיעור של 1.4% בסוף הרבעון. סעיף הדיוור התייקר בתקופה זו בשיעור של 2.6% והוא הסעיף בעל התרומה הגבוהה ביותר לאינפלציה. מנגד, התגברות התחרות מצד הרכישות המקוונות המשיכה להוזיל מחירים של מוצרים כמו הלבשה והנעלה וריהוט וציוד לבית. השקל יוסף ברבעון הראשון של השנה בשיעור של 3.1% מול הדולר האמריקאי, ומול האירו בשיעור של 5.0%. מול סל המטבעות האפטיבי חל ייסוף של 3.5%. בנק ישראל הודיע בשלהי 2018 על הפסקת רכישות מטבע-חוץ כחלק מהתוכנית לקיזוז השפעת הגז הטבעי על שער החליפין. בנק ישראל לא פסל את האפשרות של רכישות מטבע-חוץ במצב של ייסוף חד בשער השקל. במהלך הרבעון הראשון בנק ישראל רכש מטבע-חוץ בסכום נמוך של 32 מיליון דולר.

שוקי הכספים והון

מדדי המניות בעולם ובישראל רשמו עליות שערים חדות במהלך הרבעון הראשון, ושבו לשיאים שנרשמו בספטמבר אשתקד. בין הגורמים שעשויים להסביר את עליות השערים נציין את התייצבות הריבית בארצות-הברית, את נתוני הפעילות הטובים יחסית ואת ההתקדמות במגעים להסכם סחר בין ארצות-הברית לבין סין. מדד ה-S&P 500 עלה בשיעור של 13%, מדד המניות האירופי ה-STOXX EUROPE 600 עלה ב-12%, מדד השווקים המתעוררים (EEM) עלה בשיעור של 10% ומדד ת"א 125 עלה ב-6.4% (כולם במטבע מקומי). עליות השערים נמשכו גם בחודש אפריל. עם זאת, מחזורי המסחר היומיים במניות והמירים בתל-אביב ירדו ברבעון הראשון של שנת 2019 לרמה של 1,150 מיליון ש"ח לעומת 1,590 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. בנקים מרכזיים משהים כאמור את התוכניות להעלות ריבית, ובתשואות איגרות-החוב לטווחים הארוכים נרשמה ירידה. בארצות-הברית הירידה בתשואות איגרות-החוב הייתה בולטת ושיפוע עקום התשואות אף התהפך בחלקו הקצר - תשואות האיגרת לטווח של 10 שנים ירדו בסוף מרץ לרמה של 2.41% לעומת 2.68% בסוף 2018. באירופה ובישראל ירדת התשואות הייתה דומה. התשואה לעשר שנים הגיעה בישראל בסוף חודש מרץ לרמה של 1.86% וזאת של מקבילתה הגרמנית הפכה לשלילית ברמה של -0.07%. בסיכום הרבעון הראשון מדד אגרות-החוב הממשלתיות השקליות עלה בשיעור של 2.3% ומדד אגרות-החוב הממשלתיות הצמודות עלה ב-3.5%. מדד אגרות-החוב הקונצרניות תל-בונד 60 עלה ברבעון הראשון של שנת 2019 ב-3.8% ומרווחי התשואה לעומת אגרות-החוב הממשלתיות ירדו לרמות הנמוכות של אמצע שנת 2018. ירידה חדה של כ-60%, לעומת הרבעון הראשון של שנת 2018, נרשמה בגיוסי הון של החברות הישראליות הלא פיננסיות באמצעות אגרות-חוב לסכום של כ-8.4 מיליארד ש"ח. כ-67% מהגיוסים היו של סקטור הנדל"ן.

טבלה 1-2: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי חליפין

לשנת 2018	שללושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2018	2019	
1.2%	(0.3%)	(0.3%)	שיעור עליית (ירידת) מדד המחירים ה"דוע"
8.1%	1.4%	(3.1%)	שיעור עליית (ירידת) שער הדולר של ארצות-הברית
2.4%	5.6%	(1.3%)	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה שטרלינג
7.1%	3.4%	(4.1%)	שיעור עליית (ירידת) שער הפרנק השוויצרי
3.3%	4.2%	(5.0%)	שיעור עליית (ירידת) שער האירו
(23.1%)	(4.1%)	(9.3%)	שיעור ירידת שער הלירה התורכית
נתונים על ריבית בנק ישראל:			
31.03.18	30.06.18	30.09.18	31.12.18
0.10%	0.10%	0.10%	0.25%
31.03.19			
0.25%			
שיעור הריבית בסוף התקופה			

2.1.2 גילוי בדבר הפניות תשומת לב רואי החשבון המבקרים

לעיתים, מוצא לנכון רואה החשבון המבקר לכלול שינוי מהנוסח האחיד על-ידי הוספת פיסקת הפניית תשומת לב שנועדה להדגיש עניין מסוים המשפיע באופן משמעותי על הדוחות הכספיים וכלול בביאור לדוחות הכספיים. רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב לאמור בביאור 10(ב). בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק, לביאור 10. בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ולביאור 10. בדבר החקירה בנושא FIFA.

2.1.3. סיכונים מובילים ומתפתחים

בהתבסס על המלצת ה-FSB (המוסד ליציבות פיננסית), סיכון מוביל מוגדר כהתפתחות המתרחשת כיום בסביבת העסקים של הבנק, אשר עלולה להשפיע לרעה על תוצאות הבנק במהלך השנה הקרובה. זאת לעומת סיכון מתפתח אשר ישנה אי ודאות גדולה יותר לגבי מועד גיבושו לכלל התרחשות בעלת השפעה מהותית על אסטרטגיית הבנק.

ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק מתואר בהרחבה ב"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018". הנהלת הבנק והדירקטוריון דנו בהשפעתם על הבנק של הסיכונים המובילים והמתפתחים המפורטים להלן ובוחנים מעת לעת את הצורך בהתאמת האסטרטגיה העסקית בהתאם להתפתחויות אלה:

- **סיכון הציות:** תחת סיכון הציות כלולים, בהתאם להוראת נוהל בנקאי תקין 308 גם סיכונים הנובעים מתחום הוגנות הבנק כלפי לקוחותיו ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרוו, מתן ייעוץ ללקוח, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע), היבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או שירותים ללקוחות או הוראות בעלות אופי דומה.
- התממשות הסיכון בעולם באה לידי ביטוי בהמשך החקירות נגד בנקים בעולם והקנסות המוטלים עליהם בקשר להפרות חוק או רגולציה, כגון בדבר סיוע להעלמות מס ומניעת מימון טרוו, הלבנת הון וחקירת מעשי שחיתות. עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ובנושא FIFA נחקרים על-ידי הרשויות האמריקאיות. הבנק מעריך, כי סביר להניח שהסך הכולל שתשלם קבוצת הבנק בקשר לחקירות עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים יהיה גבוה משמעותית מסכום ההפרשה הקיים בדוחות הכספיים. קנסות משמעותיים מאד עלולים לפגוע בתוצאות הבנק. למועד זה נראה שהסדר או הסדרים מוסכמים עם משרד המשפטים האמריקאי בעניין זה יכול שיהיו מסוג של Deferred Prosecution Agreement או Plea Agreement. סוג ההסדר, אם יושג, עשוי גם הוא להשפיע על הבנק באופן שהסדר חמור עלול לפגוע בעסקי הבנק. לפרטים בדבר חקירות הרשויות האמריקאיות, ראה [ביאור T10 ו-T11](#) **בתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2019**.
- **סביבת המאקרו:** פעילות הבנק תלויה בסביבה העסקית בישראל ובעולם. מצב הכלכלה העולמית, שינויים משמעותיים במדיניות המוניטרית ובעקומי הריבית, תנודתיות בשווקים ושינויים במחירי הנכסים הפיננסיים בארץ ובעולם ובמחירי הנדל"ן והמצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור הינם בעלי פוטנציאל להשפעה על פעילות הבנק. התוכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק כוללת הנחות מסוימות לגבי סביבת המאקרו תוך התייחסות לסיכונים הקיימים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון.
- **הסביבה הרגולטורית בארץ ובחול:** לרפורמות רגולטוריות בינלאומיות קיימת השלכה על פעילותו העסקית של הבנק בארץ ובעולם. בישראל גובשו בשנים האחרונות מספר יוזמות רגולטוריות שעניינן בעיקר הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית בישראל ולצידן קיימות מספר יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום. היוזמות והמגמות הרגולטוריות, ובפרט החובה של הבנק להיפרד מחברות כרטיסי האשראי שלו והשינויים המשמעותיים בתחום פעילות זה, כמו גם ניווד חשבונות בנק ו-Open API עשויות להשפיע על המערכת הבנקאית בכלל ועל הבנק בפרט. בשלב זה מוקדם להעריך ולאמוד השפעתן על הבנק. לפרטים אודות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל התשע"ז-2017 ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2019.
- **סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות:** איומי הסייבר המתגברים כלפי גופים פיננסיים מביאים להפנית משאבי התעשייה הבנקאית להתמודדות עם הסיכון. הבנק מבצע בקורות באופן תדיר בכלל הערוצים על מנת למנוע חדירת פוגענים, הפעלת תוכנות זדוניות ומניעת דלף מידע. מעגלי הבקרה מורכבים ממספר רב של מערכות אבטחת מידע מתקדמות אשר פרוסות פנימית ברשת הבנק וחיצונית בתור הגנה היקפית.
- **סיכון תחרותי-אסטרטגי:** תחרות חדשה מגופים טכנולוגיים, טכנולוגיות חדשות, שינויים בהתנהגות הלקוחות ומודלים עסקיים חדשים בעולם הפיננסי יש בכוחם ליצור השפעה משמעותית על המערכת הבנקאית בארץ ובעולם, זאת במקביל לשינויים רגולטוריים ותחרותיים אחרים בתחום. הבנק פועל לעדכון התוכנית האסטרטגית תוך ביצוע צעדים בתחומי החדשנות, הטכנולוגיה, מבנה הפעילות ועוד, כדי לתת מענה למכלול האיומים. לפרטים בדבר הליכים משפטיים ראה [ביאור 10](#) בתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2019.

2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב-821 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 628 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמה בכ-9.0% בהשוואה לשיעור של כ-7.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד⁽¹⁾

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.18	31.03.19	
במיליוני ש"ח			
11.7%	2,528	2,825	הכנסות ריבית
24.0%	(442)	(548)	הוצאות ריבית
9.2%	2,086	2,277	הכנסות ריבית, נטו
(61.0%)	228	89	הכנסות מימון שאינן מריבית
2.2%	2,314	2,366	רווח מימוני, נטו*
(44.0%)	216	121	הוצאות בגין הפסדי אשראי
7.0%	2,098	2,245	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
(5.3%)	**848	803	עמלות והכנסות אחרות
(4.5%)	**1,965	1,877	הוצאות תפעוליות ואחרות
19.4%	981	1,171	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
1.1%	444	449	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
34.5%	537	722	רווח מפעילות נמשכת לאחר מסים
(100.0%)	4	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
33.5%	541	722	רווח נקי מפעילות נמשכת
18.2%	77	91	רווח נקי מפעילות מופסקת
רווח נקי:			
31.6%	618	813	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(20.0%)	10	8	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
30.7%	628	821	המיוחס לבעלי מניות הבנק
25.3%	7.2%	9.0%	תשואת הרווח הנקי

* סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית לרווח המימוני, נטו.

** סווג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.
(1) נתוני קבוצת ישראלכרט הוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

2.2.1. התפתחות הכנסות והוצאות

הרווח המימוני נטו

בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים, בין היתר הפרשי שער ורווח מממוש ניירות-ערך, המהווים חלק אינטגרלי בניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות מנגזרים כוללות, בין השאר, את השפעות ערך הזמן בשווי ההוגן של נגזרים המקזזות את חשיפות הריבית המאזניות וכן את השפעות שיעור השינוי במדד הידוע בגין יתרות נגזרים המקזזות את חשיפות המדד בגין היתרות המאזניות.

טבלה 3-2: הרכב הרווח המימוני, נטו*

השינוי	שללושה חודשים שהסתיימו ביום	
	31.03.18	31.03.19
במיליוני ש"ח		
הכנסות ריבית	2,528	2,825
הוצאות ריבית	(442)	(548)
הכנסות ריבית, נטו	2,086	2,277
הכנסות מימון שאינן מריבית	228	89
סך הרווח המימוני המדווח	2,314	2,366
בנטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:		
הכנסות (הוצאות) מממוש והתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב	68	(23)
רווח מהשקעות במניות	49	155
רווחים בגין הלוואות שנמכרו	18	-
התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾	(38)	(97)
הוצאות מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל וגידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים ⁽²⁾	(5)	(65)
סך-הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת	92	(30)
סך-הכל הכנסות מימון מפעילות שוטפת ⁽³⁾	2,222	2,396

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראל כרטיס המהווה פעילות מופסקת.
 (1) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
 (2) בסעיף זה נכללו השפעות גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים והשפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על השקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב ההפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.
 (3) רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי.
 מזה בגין השפעות שינויים במדד: הוצאה של 33 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019, בהשוואה להוצאה בסך של 34 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2018.

הכנסות המימון מפעילות שוטפת בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו בסך של 2,396 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 2,222 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה ברובה בשל גידול במרווחים הפיננסיים בפיקודנות בשל עליית שיעורי הריבית הדולרית והשקלית. כמו-כן, חלה עלייה בהיקפי הפעילות העסקית והאשראי לדיור.
 סך הרווח המימוני המדווח הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בסך של 2,366 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 2,314 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעליית הרווח מפעילות שוטפת כאמור לעיל וכן מגידול ברווח מהשקעה במניות. מנגד, חל קיטון ברווח מהשקעה באגרות-חוב וברווח ממכירת הלוואות. כמו-כן, חלה ירידה משינוי בפערים בין השווי ההוגן של נגזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה. בנוסף, חל קיטון בהכנסות מהפרשי שער בעיקר בשל גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים.

טבלה 4-2: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
31.03.18		31.03.19		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	
במיליוני ש"ח/באחוזים				
2.61%	2,528	2.81%	2,825	הכנסות ריבית
0.72%	(442)	0.88%	(548)	הוצאות ריבית
1.89%	2,086	1.93%	2,277	הכנסות ריבית, נטו
2.15%		2.27%		יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 חלה עלייה בהכנסות ובהוצאות ריבית לעומת התקופה המקבילה אשתקד אשר נבעה מעלייה בשיעורי הריבית הדולרית והשקלית. בנוסף, בהכנסות ריבית חלה עלייה שנבעה מגידול בהיקפי האשראי העסקי והאשראי לדיור. מניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית בין שלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 לבין התקופה המקבילה אשתקד עולה כי השינויים בהיקף היתרות המאזניות הממוצעות גרמו לגידול בסך של כ-101 מיליון ש"ח והשינויים בשיעורי הריבית גרמו לגידול בסך של כ-90 מיליון ש"ח בהכנסות ריבית נטו.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בסך של 121 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 216 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בהפרשה הפרטנית, נטו נרשמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הוצאה בסך של 30 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך של 103 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בסעיף זה נבעה מגידול בהוצאה הפרטנית במקביל לקיטון בהכנסות מגביית חובות שנמחקו בעבר. ההוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית הסתכמה לסך של 91 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019, בהשוואה להוצאה בסך של 319 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאה הקבוצתית בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הייתה גבוהה באופן יחסי בעיקר עקב גידול משמעותי ביתרות האשראי בתקופה.

למידע נוסף בדבר התפתחות יתרות האשראי לציבור ראה [פרק "המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון"](#) בדוח הדירקטוריון. למידע נוסף בדבר התנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, ראה [ביאור 6](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 5-2: הוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים**⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.18	31.03.19	
במיליוני ש"ח		
153	230	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(256)	(200)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(103)	30	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
319	91	הוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו
216	121	סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי*
* מזה:		
87	51	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
5	3	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
124	65	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	2	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות
216	121	סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי
ב-%		
שיעור הוצאה (הכנסה) מסך האשראי לציבור:		
(0.22%)	0.32%	שיעור הוצאה (הכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי
0.69%	0.45%	שיעור הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור***
0.32%	0.17%	שיעור הוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.11%	0.17%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
8.18%	12.86%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

** לרבות בגין אשראי לדיור שנבחן לפי עומק הפיגור.

*** הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך הוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.
(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראל כרטיס המהווה פעילות מופסקת.

עמלות והכנסות אחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-803 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-848 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הירידה נבעה מעמלות משוק ההון ודמי ניהול חשבון.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 6-2: פירוט עמלות והכנסות אחרות⁽¹⁾

השינוי	שללושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.18	31.03.19	
	במיליוני ש"ח		
	עמלות		
(6.0%)	232	218	דמי ניהול חשבונות
(7.9%)	189	174	פעילות בניירות-ערך
(6.0%)	67	63	כרטיסי אשראי, נטו
(1.8%)	55	54	טיפול באשראי
5.5%	*110	116	עמלות מעסקי מימון
(7.5%)	173	160	עמלות אחרות
(5.0%)	*826	785	סך-הכל עמלות תפעוליות
(18.2%)	22	18	סך-הכל אחרות
(5.3%)	*848	803	סך-הכל הכנסות תפעוליות והכנסות ואחרות

* סווג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות עסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.
(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראל כהקטנת המהווה פעילות מופסקת.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-1,877 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,965 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של כ-4.5%.

טבלה 7-2: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות*

השינוי	שללושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.18	31.03.19	
	במיליוני ש"ח		
	הוצאות שכר		
(1.9%)	960	942	שכר
20.2%	84	101	מענקים ותגמול מבוסס מניית
(0.1%)	1,044	1,043	סך-הכל שכר
(8.5%)	343	314	אחזקה ופחת בניינים וציוד
(10.0%)	⁽¹⁾ 578	520	הוצאות אחרות
(4.5%)	⁽¹⁾ 1,965	1,877	סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראל כהקטנת המהווה פעילות מופסקת.
(1) סווג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות עסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.

הוצאות השכר הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-1,043 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,044 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 0.1%.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-314 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-343 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ירידה בשיעור של 8.5%.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-520 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-578 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נבעה בעיקר מרשום הפרשה לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים שנרשמה ברבעון הראשון של 2018 וקוזזה בחלקה מעלייה בהוצאות משפטיות בעיקר בגין החקירה, בהוצאות מחשב ובעמלות עקב הגדלת היקפי פעילות.

ההפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בסך של 449 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 444 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

שיעור המס האפקטיבי של הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הגיע ל-38.3% בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי של 34.2% וזאת בשל הוצאות לא מוכרות, הפסדים שלא נכלל בגינם מס נדחה, מסים בגין שנים קודמות עקב גביית חובות שנמחקו בעבר ומסים נדחים בגין חברות מוחזקות. **הרווח הנקי מפעילות מופסקת** הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בסך של 91 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 77 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בחלקם בהפסד בסך של 8 מיליון ש"ח, בהשוואה לחלקם בהפסד בסך של 10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בסך של 821 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 628 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-0.62 ש"ח, בהשוואה ל-0.47 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

2.2.2. התפתחות ברווח הכולל

טבלה 2-8: רווח כולל⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.18	31.03.19	
במיליוני ש"ח		
618	813	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
10	8	הפסד נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
628	821	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
		רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
(339)	351	התאמות בגין אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו ⁽²⁾
(5)	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים* נטו, לאחר השפעת גידורים**
79	(197)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים***
-	-	רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים
(265)	154	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
99	(41)	השפעת המס המתייחס
(166)	113	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
-	-	בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(166)	113	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
452	926	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
10	8	ההפסד הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
462	934	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, היה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

*** בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(2) עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות-ערך זמינים למכירה.

הרווח הכולל הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 בסך של 934 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 462 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה. הרווח הכולל הושפע מעבר לשינוי ברווח הנקי בעיקר מעלייה בהתאמות אגרות-חוב זמינות למכירה כתוצאה מעלייה במחירי אגרות-החוב בארץ ובחול לעומת ירידות במחירי ניירות-ערך זמינים למכירה בתקופה המקבילה אשתקד. שינויים בהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים קיזזו עלייה זו, בעקבות ירידה בעקומי הריבית שהביאו להגדלת ההפרשות האקטואריות.

2.3. המבנה והתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

המאזן המאוחד ליום 31 במרץ 2019 הסתכם ב-465.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-460.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2018.

טבלה 9-2: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים⁽¹⁾

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.18	31.03.19	
	במיליוני ש"ח		
1.1%	460,926	465,778	סך-כל הנכסים
0.2%	282,507	283,048	אשראי לציבור, נטו
(7.3%)	84,459	78,332	מזומנים ופיקדונות בבנקים
18.1%	56,116	66,259	ניירות-ערך
4.3%	15,110	15,766	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
0.6%	352,260	354,232	פיקדונות הציבור
(1.1%)	30,024	29,695	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
13.7%	14,733	16,758	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
2.5%	37,544	38,481	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק

(1) נתוני קבוצת ישראל כפי הוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

2.3.1. מבנה והתפתחות הנכסים וההתחייבויות

אשראי לציבור

טבלה 10-2: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי ענפי משק עיקריים⁽¹⁾

השינוי	ליום		
	31.12.18	31.03.19	
	במיליוני ש"ח		
1.8%	70,042	71,318	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
(2.4%)	42,269	41,266	אנשים פרטיים - אחר
2.0%	52,350	53,372	בינוי ונדל"ן
1.0%	27,909	28,184	מסחר
(4.5%)	17,037	16,277	תעשייה
(1.1%)	18,993	18,781	שירותים פיננסיים
(0.1%)	53,907	53,848	אחר
0.2%	282,507	283,046	סך-הכל

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראל המהווה פעילות מופסקת.

למידע נוסף בנוגע להתפתחות האשראי וסיכוני האשראי לפי ענפי משק ראה פרק "סיכון אשראי" בסעיף 3.2.2. "מיון וניתוח סיכון האשראי לפי ענפי משק" בסקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

חבויית בעייתיות

טבלה 2-11: סיכון אשראי בעייתיות⁽¹⁾⁽³⁾

31.12.18			31.03.19			
סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	
במיליוני ש"ח						
3,311	582	2,729	3,575	590	2,985	סיכון אשראי פגום
1,671	220	1,451	1,585	173	1,412	סיכון אשראי נחות ⁽²⁾
3,202	770	2,432	3,401	879	2,522	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
8,184	1,572	6,612	8,561	1,642	6,919	סך סיכון אשראי בעייתית*
6,944	1,452	5,492	7,256	1,530	5,726	סיכון אשראי בעייתית נטו
808	-	808	876	-	876	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (2) לרבות בגין הלוואות לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדירור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

ברבעון הראשון לשנת 2019 חלה עלייה בסך החבויית הבעייתיות בשיעור של 5%. למידע נוסף על ניתוח תיק האשראי וסיכון אשראי בעייתית ראה [פרק "סיכון אשראי" בסעיף 3.2.1 "חבויית בעייתיות"](#) בסקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

אשראי חוץ-מאזני

טבלה 2-12: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים*

השנוי	יתרה ליום		במיליוני ש"ח
	31.12.18	31.03.19	
	1,397	1,087	אשראי תעודות
(22.2%)	52,490	50,486	ערבויית והתחייבויות אחרות**
(3.8%)	14,689	14,806	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק
0.8%	41,403	40,082	מסגרות ח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו**
(3.2%)	50,755	53,926	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות***
6.2%	24,845	24,508	יתרות חוזי מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים המיוחסים לפעילות מופסקת
(1.4%)			

- * נתוני קבוצת ישראלכרט הוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.
 ** כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-20,258 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערבויות חוקי מכר (ליום 31.12.18: 22,617 מיליוני ש"ח).
 *** כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעוף בסך 153 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 311 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 174 מיליוני ש"ח).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

ניירות-ערך

לבנק השקעות באגרות-חוב ממשלתיות וקונצרניות וכן השקעה במניות סחירות ושאינן סחירות בפיזור נרחב. ניירות הערך הסתכמו ביום 31 במרץ 2019 בכ-66.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-56.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2018, עלייה בשיעור של כ-18.1% שנבעה בעיקר מרכישה, נטו, של אגרות-חוב סחירות של ממשלת ישראל ואגרות-חוב של ממשלת ארצות-הברית בתיק הזמין למכירה.

להלן פירוט אודות הפעילות בניירות הערך של קבוצת הבנק:

טבלה 2-13: יתרות ניירות-ערך

סך-הכל		מוחזק לפדיון		זמין למכירה		תיק למסחר		
% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	
במיליוני ש"ח/באחוזים								
ליום 31 במרץ 2019								
58.2%	38,566	-	-	49.8%	32,972	8.4%	5,594	אגרות-חוב ממשלת ישראל
20.5%	13,572	-	-	20.5%	13,572	-	-	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
1.3%	875	-	-	1.3%	872	0.0%	3	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
80.0%	53,013	-	-	71.6%	47,416	8.4%	5,597	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
0.8%	497	0.5%	306	0.3%	191	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - בישראל
16.5%	10,913	-	-	16.5%	10,913	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - מדינות זרות
17.2%	11,410	0.5%	306	16.8%	11,104	-	-	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות
2.8%	1,836	-	-	2.8%	1,826	0.0%	10	מניות ⁽¹⁾
100.0%	66,259	0.5%	306	91.1%	60,346	8.5%	5,607	סך-הכל ניירות-ערך
ליום 31 בדצמבר 2018								
58.2%	32,639	-	-	47.0%	26,373	11.2%	6,266	אגרות-חוב ממשלת ישראל
16.9%	9,483	-	-	16.8%	9,419	0.1%	64	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
1.8%	1,006	-	-	1.8%	1,001	0.0%	5	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
76.9%	43,128	-	-	65.6%	36,793	11.3%	6,335	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
1.2%	653	0.7%	398	0.5%	255	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - בישראל
19.3%	10,814	-	-	19.3%	10,812	0.0%	2	אגרות-חוב קונצרניות - מדינות זרות
20.4%	11,467	0.7%	398	19.7%	11,067	0.0%	2	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות
2.7%	1,521	-	-	2.6%	1,480	0.1%	41	מניות ⁽¹⁾
100.0%	56,116	0.7%	398	87.9%	49,340	11.4%	6,378	סך-הכל ניירות-ערך

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

לפרטים נוספים לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור 15](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

טבלה 14-2: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק

31.12.18		31.03.19		
אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן	אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
4.7%	544	4.8%	545	כרייה וחציבה
5.0%	578	6.3%	722	תעשייה
3.7%	418	3.7%	418	חשמל ומים
3.9%	447	4.4%	507	מידע ותקשורת
76.6%	8,785	74.8%	8,538	בנקים ומוסדות פיננסיים
6.0%	695	6.0%	680	אחרים
100.0%	11,467	100.0%	11,410	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות

לפרטים בדבר ההפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן בגין אגרות-חוב זמינות למכירה (2018 - ניירות-ערך בתיק הזמין למכירה), ראה [ביאור 5](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

פיקדונות

טבלה 15-2: התפתחות ביתרות הפיקדונות⁽¹⁾

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.18	31.03.19	
	במיליוני ש"ח		
0.56%	352,260	354,232	פיקדונות הציבור
(26.50%)	4,528	3,328	פיקדונות מבנקים
72.12%	208	358	פיקדונות הממשלה
0.26%	356,996	357,918	סך-הכל

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

יתרת הפיקדונות ליום 31 במרץ 2019 הסתכמה בסך של כ-358 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-357 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2018. הגידול נובע מעלייה בפיקדונות של אנשים פרטיים שקוזז בחלקו מירידה בפיקדונות של גופים מוסדיים ופיקדונות מבנקים.

פעילות חוץ-מאזנית בניירות-ערך המוחזקים על-ידי הציבור

טבלה 16-2: ההתפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, ניהול, תפעול וייעוץ

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.18	31.03.19	
	במיליוני ש"ח		
(14.44%)	828,350	708,738	ניירות-ערך ⁽¹⁾
(14.51%)	85,305	72,928	נכסי קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול ⁽²⁾
5.79%	76,213	80,622	נכסי קרנות נאמנות ⁽³⁾

- (1) להבות יתרות ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.
- (2) הבנק החליט להפסיק את פעילות מתן שירותי תפעול קופות-גמל וקרנות השתלמות לחברות המנהלות להן הוא מעמיד שירותי תפעול. הפסקת הפעילות מתבצעת בתהליך הדרגתי מול כל הגורמים הרלוונטיים. לפרטים נוספים ראה [מגזר ניהול פיננסי, בפרק "מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה"](#) בדוח ממשל תאגידי.
- (3) שווי הנכסים של קרנות הנאמנות המקבלות שירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו ב-29.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-30.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2018, קיטון בשיעור של כ-1.1%. הקיטון נבע מפירעונות של אגרות-חוב וכן מפדיון מוקדם של שטרי הון נדחים כמתואר בביאור 9. יא בתמצית הדוחות הכספיים. קיזזה ירידה זו הנפקת אגרות-חוב של חברה בת בבעלות מלאה של הבנק (פועלים הנפקות) בחודש מרץ בסך של כ-2.5 מיליארד ש"ח.

טבלה 17-2: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 31 במרץ 2019		
מזה: סחיר	הערך במאזן	מזה: סחיר	הערך במאזן	
במיליוני ש"ח				
12,108	15,371	10,693	13,372	כתבי התחייבות נדחים
14,392	14,653	16,073	16,323	אגרות-חוב
26,500	30,024	26,766	29,695	סך-הכל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

בחודש אפריל 2019, לאחר תאריך הדוחות הכספיים, השלימה פועלים הנפקות הנפקה לציבור של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון ספיגת הפסדים בתמורה (ברוטו) לכ-0.5 מיליארד ש"ח. כתבי התחייבות הנדחים האמורים יהוו חלק מהון רוברד 2 של הבנק, הם צמודים למדד ונושאים ריבית שנתית בשיעור 2.02%, לפירעון בשנת 2030 עם אפשרות לפדיון מוקדם ביוזמת הבנק (ובאישור הפיקוח על הבנקים) בשנת 2025.

טבלה 18-2: מכשירים נגזרים

31.12.18		31.03.19				
ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	
במיליוני ש"ח						
793,078	4,811	4,809	730,776	6,459	6,294	חוזי ריבית
264,123	3,423	4,285	278,736	3,148	3,095	חוזי מטבע
51,423	1,380	1,377	43,583	830	834	חוזים בגין מניות
1,280	64	63	1,164	23	23	חוזי סחורות ושירותים (כולל נגזרי אשראי)
1,109,904	9,678	10,534	1,054,259	10,460	10,246	סך-הכל

2.3.2. הון, הלימות הון ומינוף

1. הון

השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 31 במרץ 2019 הינו 1,334,620,849 ש"ח ע.ג. המורכב ממניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת. ההון המונפק הינו בניכוי 2,756,262 מניות רגילות שנרכשו על-ידי הבנק ("מניות באוצר").

עד חודש נובמבר 2018 החזיקה גב' שרי אריסון בהיתר שליטה בבנק, באמצעות אריסון החזקות (1998) בע"מ ("אריסון החזקות"). ביום 22 בנובמבר 2018 הוחלף היתר השליטה של גב' אריסון בהיתר להחזקת אמצעי שליטה שקיבלה מבנק ישראל ("היתר החזקה"), אשר מאפשר את ביזור השליטה בבנק והבנק הפך תאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה. לפי תנאי היתר ההחזקה נדרשת גב' אריסון, המחזיקה למועד פרסום הדוח כ-15.7% ממניות הבנק, למכור בתוך מספר שנים את החזקותיה בבנק העולות על 5%. לפרטים נוספים אודות היתר ההחזקה, השינוי במבנה השליטה בבנק והשלכותיו, ראה [דוח ממשל תאגידי בפרק "עניינים אחרים" בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

דיבידנדים

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק החל מהרבעון הראשון של שנת 2017 היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות. כל חלוקה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בשיקולים עסקיים, בהוראת כל דין ובמגבלות על חלוקה. בנוסף למגבלות על-פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על-ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל, לפיה לא יחולק דיבידנד: (א) אם יתרת העודפים המצטברת של הבנק (בניכוי הפרשים בחובה, שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר) על-פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שחלוקה כאמור תגרום ליתרה שלילית; (ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל; (ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד או על הפסד כולל; (ד) אם התחזית הינה שבשנה הסמוכה לאחר החלוקה, יחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגביו; (ה) מקרנות הון או מהפרשים בזכות, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ; (ו) במידה שלאחר חלוקתו, הנכסים הלא-כספיים של הבנק יעלו על הונו העצמי; או (ז) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23' לחוק הבנקאות אשר קובע הגבלה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש ובכתב את אישורו של הפיקוח על הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

לפרטים בדבר יעד הלימות ההון של הבנק ראה [פרק הלימות הון להלן](#).

על-פי תנאי שטר הון נדחה היה והושעו תשלומי הריבית בגין שטר הון זה, הבנק לא ישלם דיבידנד לבעלי מניותיו כל עוד לא שולמו במלואם כל תשלומי הריבית שסילוקם הושעה, בין אם דיבידנד כאמור הוכרז טרם ניתנה הודעת הבנק בדבר היווצרות נסיבות משעות, ובין אם הוא הוכרז אחרי מתן הודעה כאמור. לפני מועד אישור הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018, הודיע הפיקוח על הבנקים לבנק, כי לאור אי הודאות הרבה בנושא חקירת הרשויות האמריקאיות, ומטעמי זהירות ושמרנות, סבור הפיקוח על הבנקים כי לעת הזו אין מקום לחלוקת דיבידנד שוטף על-ידי הבנק. בהתאם, מטעמי שמרנות ובתיאום עם בנק ישראל החל מהרבעון השני של 2018 לא הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד, זאת מבלי לשנות ממדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. ראה [גם ביאור 24 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

כתוצאה מעצם מכירת כ-65% ממניות ישראלכרט ברבעון השני של שנת 2019 (ראה [ביאור 17](#) בתמצית הדוחות הכספיים), נוצרו לבנק עודפי הון נוספים בסך של כ-1.3 מיליארד ש"ח. בהמשך לתיאום עם הפיקוח על הבנקים, הנחה דירקטוריון הבנק את ההנהלה לגבש תוכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק כנגד עודפי הון אלו על פני תקופה, בכפוף להוראות הדין והפיקוח על הבנקים בעניין זה. יישום תוכנית כאמור, היקפה או תנאיה, כפופים להחלטה ואישור של דירקטוריון הבנק.

טבלה 19-2: פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
23.05.2018	12.06.2018	18.825	251
25.03.2018	11.04.2018	18.345	245

2. הלימות הון

גישת הבנק להערכת הלימות ההון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 2011-201 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות.

הוראות מדידה והלימות הון מתבססות על שלושה נדבכים:

- נדבך 1 - כולל את אופן חישוב דרישות ההון המזערי הפיקוחי בגין סיכונים האשראי, הסיכון התפעולי וסיכון השוק.
- נדבך 2 - מתווה את התהליכים הפנימיים בבנק (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) המשמשים להערכת ההון הנדרש בגין מכלול הסיכונים לרבות אלו שאינם נכללים בנדבך 1 (כגון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכונים נזילות, סיכונים סליקה וסיכונים אסטרטגיים) ובמקביל תהליך סקירה שיבוצע על-ידי הפיקוח על הבנקים.
- נדבך 3 - משמעת שוק. נדבך זה קובע את האופן וההיקף של המידע שיוצג במסגרת הדיווח לציבור בדבר הסיכונים שהבנק חשוף אליהם. במסגרת נדבך זה נדרש מתן מידע כמותי ומידע איכותי כדי לאפשר לגורמי השוק להעריך את מידת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון.

הוראות באזל 3

הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לאמור, בשנת 2018 תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עמדה על 40% ובשנת 2019 תקרה זו עומדת על 30%.

יעד הלימות ההון

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר יחסי הון מזעריים נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10%, וביחס הון כולל מזערי של 13.5%. ליחסי ההון המזעריים התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיר לתאריכי הדוחות הכספיים. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחסי ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי הנתונים ליום 31 במרץ 2019, הינם 10.24% ו-13.74%, בהתאמה.

תכנון הון יעדי הלימות הון שנקבעו על-ידי הבנק

תכנון ההון בבנק מתבסס על תוכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. במסגרת תכנון ההון יחסי ההון, מתבצעים מבחני רגישות שונים. כמו-כן, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התכנון והפערים ביניהם, ובהתאם לצורך בוחן נקיטת פעולות נדרשות לצורך שמירה על יעדי הון שנקבעו. מדיניות הבנק הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהיחס המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ואשר אינה נמוכה מרמת הלימות ההון הנדרשת לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (ה-ICAAP). בנוסף, במסגרת ה-ICAAP, הבנק בוחן את השפעתם של תרחישי קיצון על יחסי הלימות ההון ובהתאם קיימת תוכנית לחזרה להלימות ההון הרגולטורית בקרות אירוע קיצון כאמור. בהמשך לאמור ועל-פי החלטת דירקטוריון הבנק, יעד יחס הון עצמי רובד 1 החל מיום 31 בדצמבר 2017 עומד על 10.75%. למידע נוסף בדבר תהליך ה-ICAAP ויעדי הלימות ההון, ראה [דוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018](#).

התייעלות תפעולית

בחודש ינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" ("הוראת ההתייעלות"). בהתאם להוראת ההתייעלות, דירקטוריון תאגיד בנקאי יתווה תוכנית רב-שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו בהוראה יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התוכנית לתקופה של עד 5 שנים בקו ישר לעניין חישוב יחסי הלימות ההון ויחס המינוף. בחודש אוקטובר 2016 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות שעלותה המוערכת בסך של 762 מיליוני ש"ח, נטו מהשפעת המס, נזקפה להון. השפעת עלויות תוכנית ההתייעלות על יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, המוערכת בכ-0.14% ליום 31 במרץ 2019, נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017. בהמשך להוראת ההתייעלות, פרסם הפיקוח על הבנקים בחודש יוני 2017 מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התייעלות בתחום הנדל"ן", אשר מעודד את התאגידים הבנקאיים לבחון, בנוסף להתייעלות בהוצאות כוח אדם, גם אפשרויות לצמצום עלויות נדל"ן ותחזוקה של יחידות המטה וההנהלה, לרבות באמצעות בחינה מחודשת של מיקומן הגיאוגרפי (להלן: התייעלות בתחום הנדל"ן). במסגרת זאת, על מנת לעודד יישום תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן, הפיקוח יאשר לבנקים הקלות בנושא הלימות הון. הפיקוח על הבנקים האריך את התוקף ליישום תוכנית ההתייעלות עד ליום 31 בדצמבר 2019.

הנפקה של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים

בחודש אפריל 2019 הבנק הנפיק סדרה של כתבי התחייבות נדחים בסך של כ-0.5 מיליארד ש"ח המהווים חלק מהון רובד 2 של הבנק. לפרטים אודות הנפקה של כתבי התחייבות נדחים שביצעה הפועלים הנפקות, ראה [ביאור 9.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

פדיון מוקדם של שטרי הון בהון רובד 1

הבנק פדה בפדיון מוקדם מלא את שטרי ההון הנדחים סדרה ב' בחודש פברואר 2019, בסך של 582 מיליוני ש"ח.

רכישה עצמית על-ידי תאגידים בנקאיים

בחודש פברואר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 332 בנושא "רכישה עצמית על-ידי תאגידים בנקאיים", לפיו בנקים יוכלו לבצע רכישה עצמית של ניירות-ערך שהונפקו על ידם, בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים. עד כה, ההוראה הקיימת אוסרת על בנקים לבצע רכישה עצמית למעט במקרים חריגים, בשעה שחוק החברות מתיר פעולה זו בכפוף לעמידה בתנאים לביצוע חלוקה. החוזר קובע את התנאים בהתקיימם יוכלו תאגידים בנקאיים לבצע רכישה עצמית של ניירות-ערך שהונפקו על ידם, ובכללם בין היתר נקבע כי:

- נדרש אישור הפיקוח על הבנקים לביצוע הרכישה, בהתבסס על תוכנית רכישה שהציג הבנק.
- היקף הרכישה בכל תוכנית לא יעלה על 3% מהון המניות המונפק והנפרע של התאגיד הבנקאי.
- התאגיד הבנקאי יפעל על-פי מנגנון הגנת נמל מבטחים שפרסמה הרשות לניירות-ערך שיבטיח לו הגנה משפטית מפני טענת שימוש במידע פנים.
- ההצעה לרכישה לא תופנה לקבוצה מסוימת של בעלי מניות (למעט אם מדובר בבעל מניות שהוא לקוח כשיר, כהגדרתו בהוראה).
- תוכנית הרכישה תאושר על-ידי דירקטוריון הבנק.

שלוחת הבנק בתורכיה

בחודש ינואר 2019 התקבל מכתב מבנק ישראל בנושא שלוחת הבנק בתורכיה, בנק פוזיטיף, בו ציין בנק ישראל כי פעילות הבנק בתורכיה חושפת אותו לסיכונים משמעותיים ולפיכך, עד למימוש מלוא החזקות הבנק בשלוחה, נדרש הבנק להגדיל את שיעורי השקלול של נכסי הסיכון בגין הפעילות בחישוב יחס ההון המאוחד בלבד, באופן הבא:

- החל מיום 1 בינואר 2020 ישוקללו נכסי הסיכון בגין פעילות השלוחה בשיעור של 300% לכל הפחות.
- החל מיום 1 בינואר 2021 ישוקללו נכסי הסיכון בשיעור של 600% לכל הפחות.

הבנק בוחן אפשרות למכירת מלוא החזקותיו, ועל-פי התוכנית האסטרטגית הוחלט על הקטנה הדרגתית של תיק האשראי. השפעת הנחיה זו על יחס הון עצמי רובד 1 על בסיס הנתונים ליום 31 במרץ 2019 הינה קיטון של כ-0.05% בהנחת שקלול נכסי הסיכון ב-300% וקיטון של כ-0.12% בהנחת שקלול נכסי הסיכון ב-600%.

טבלה 20-2: חישוב יחס הלימות ההון

31 בדצמבר 2018	31 במרץ 2018	31 במרץ 2019	
			במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
38,004	36,637	38,903	הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾
977	977	733	הון רובד 1 נוסף
38,981	37,614	39,636	סך-הכל הון רובד 1 ⁽¹⁾
10,042	9,016	9,436	הון רובד 2
49,023	46,630	49,072	סך-הכל הון כולל ⁽¹⁾
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
312,900	303,068	312,408	סיכון אשראי ⁽²⁾
3,429	4,692	2,998	סיכונים שוק
24,268	23,779	24,285	סיכון תפעולי
340,597	331,539	339,691	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽²⁾
באחוזים			
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.16%	11.05%	11.45%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽³⁾
11.44%	11.35%	11.67%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽³⁾
14.39%	14.06%	14.45%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ⁽³⁾
10.24%	10.23%	10.24%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽⁴⁾
13.74%	13.73%	13.74%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽⁴⁾

- (1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן: התאמות בגין תוכנית ההתייעלות), אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017. לפרטים נוספים על השפעת התאמות בגין תוכנית ההתייעלות ראה [ביאור 9](#) בתמצית הדוחות הכספיים.
- (2) מסך-הכל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 585 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2019, 640 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018 ו-800 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2018 בשל התאמות בגין תוכנית ההתייעלות, אשר בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים נזקפות בהדרגה על פני 5 שנים החל משנת 2017.
- (3) השפעת מכירת 65.2% מהונה המונפק והנפרע של ישראלכרט שבוצעה בחודש אפריל 2019 מוערכת בגידול של כ-0.4% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל.
- (4) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינם 10% ו-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 2-21: הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון

31 בדצמבר 2018	31 במרץ 2018	31 במרץ 2019	
			במיליוני ש"ח
הון רובד 1			
8,135	8,148	8,153	הון מניות רגילות נפרע ופרמיה
30,565	28,849	31,368	עודפים
40	49	43	זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו
(163)	287	94	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות של אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן*
(536)	(628)	(715)	מכשירים הוניים אחרים
(37)	(68)	(40)	סכומים שהופחתו מהון רובד 1
38,004	36,637	38,903	סך-הכל הון עצמי רובד 1
977	977	733	מכשירים מורכבים חדשניים
38,981	37,614	39,636	סך-הכל הון רובד 1
הון רובד 2			
57	136	45	מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים
3,911	3,788	3,856	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
6,074	5,092	5,535	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על-ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'
10,042	9,016	9,436	סך-הכל הון רובד 2
49,023	46,630	49,072	הון כולל כשיר

* 2018 - ניירות-ערך זמינים למכירה.

לפרטים נוספים, ראה [ביאור 9](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 2-22: רכיבי הסיכון ודרישות ההון הרגולטוריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי

31 בדצמבר 2018		31 במרץ 2018		31 במרץ 2019		
דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	
במיליוני ש"ח						
סיכון אשראי						
203	1,474	193	1,407	176	1,284	חובות של ריבנויות
402	2,923	421	3,069	382	2,781	חובות של ישויות סקטור ציבורי
822	5,986	766	5,577	1,071	7,795	חובות של תאגידים בנקאיים
16,820	122,423	15,912	115,891	15,937	115,995	חובות של תאגידים
7,669	55,817	7,279	53,016	8,027	58,423	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
6,734	49,009	6,889	50,172	6,787	49,393	חשיפות קמעונאיות ליחידים
1,011	7,360	1,133	8,255	1,028	7,479	הלוואות לעסקים קטנים
6,225	45,304	5,830	42,460	6,354	46,246	הלוואות לדיר
20	143	12	88	18	133	איגוח
2,629	19,134	2,626	19,125	2,725	19,832	נכסים אחרים
457	3,327	550	4,008	419	3,047	סיכון CVA
42,992	312,900	41,611	303,068	42,924	312,408	סך-הכל בגין סיכון אשראי
471	3,429	644	4,692	412	2,998	סיכונים שוק
3,334	24,268	3,265	23,779	3,337	24,285	סיכון תפעולי
46,797	340,597	45,520	331,539	46,673	339,691	סך נכסי הסיכון בגין הסיכונים השונים
	38,004		36,637		38,903	הון עצמי רובד 1
	38,981		37,614		39,636	הון רובד 1
	49,023		46,630		49,072	הון כולל

(1) דרישות ההון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי הפיקוח על הבנקים בשיעור של 13.74% ליום 31 במרץ 2019, 13.74% ליום 31 בדצמבר 2018 ו-13.73% ליום 31 במרץ 2018. הגישות הנהוגות בבנק לגבי קטגוריות הסיכון המרכזיות, לצורך חישוב ההון הפיקוחי הן: הגישה הסטנדרטית (מיושם בסיכון אשראי, סיכונים שוק, סיכון תפעולי וסיכון איגוח) גישת החשיפה הנוכחית (סיכון אשראי צד נגדי) וחישוב על-פי משקולות הסיכון שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין (משמש לחישוב בנכסים אחרים).

3. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאוזנות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים.

טבלה 2-23: יחס מינוף

31 בדצמבר 2018	31 במרץ 2018	31 במרץ 2019	
במיליוני ש"ח			
בנתוני המאוחד			
38,981	37,614	39,636	הון רובד 1*
518,980	509,845	523,012	סך החשיפות*
באחוזים			
7.51%	7.38%	7.58%	יחס מינוף
6.00%	6.00%	6.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". השפעת עלויות תוכנית ההתייעלות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2019, המוערכת בכ-0.08%, נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בסעיף 2.5 ובביאור 12 בתמצית הדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוחות, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים.

להגדרת המגזרים הפיקוחיים, ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#). פעילות קבוצת ישראלכרט מסווגת כ"פעילות מופסקת". היתרות המאזניות של נכסים והתחייבויות ותוצאות המיוחסות לפעילות מופסקת מוצגות בנפרד מהפעילות הנמשכת תחת מגזר "אחר".

טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	
במיליוני ש"ח											
2,366	151	2,215	2	268	28	263	193	597	46	818	רווח מימוני, נטו
803	12	791	31	21	25	90	68	204	35	317	עמלות והכנסות אחרות
3,169	163	3,006	33	289	53	353	261	801	81	1,135	סך הכנסות
121	(4)	125	-	2	(1)	11	1	43	-	69	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,877	170	1,707	42	110	40	77	79	428	46	885	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,171	(3)	1,174	(9)	177	14	265	181	330	35	181	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
449	22	427	(2)	51	5	102	68	124	13	66	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
722	(25)	747	(7)	126	9	163	113	206	22	115	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
91	-	91	91	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
821	(22)	843	84	131	9	163	113	206	22	115	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
302,026	17,117	284,909	(1)15,152	-	1,494	58,052	30,408	65,259	884	113,660	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
354,807	18,969	335,838	(1)575	-	47,284	37,749	20,027	62,413	33,316	134,474	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018*											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									משקי בית
		סך-הכל ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית		
במיליוני ש"ח											
2,314	143	2,171	-	359	28	244	168	575	34	763	רווח מימוני, נטו
848	25	823	30	24	36	85	66	208	40	334	עמלות והכנסות אחרות
3,162	168	2,994	30	383	64	329	234	783	74	1,097	סך הכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי											
216	15	201	-	-	2	(8)	6	74	-	127	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,965	249	1,716	67	124	38	77	76	420	45	869	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
981	(96)	1,077	(37)	259	24	260	152	289	29	101	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
444	16	428	9	101	10	103	55	104	10	36	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
541	(112)	653	(46)	162	14	157	97	185	19	65	רווח נקי מפעילות מופסקת
77	-	77	77	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
628	(105)	733	31	165	14	157	97	185	19	65	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
288,067	15,004	273,063	(1)13,514	-	2,574	54,690	27,554	62,800	1,010	110,921	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
344,810	21,830	322,980	(1)107	-	49,464	36,091	18,822	60,446	32,391	125,659	

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).
(1) הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

מגזר משקי בית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר משקי בית ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-115 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 65 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו, ומירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-818 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-763 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות האשראי לדיור ופיקדונות הציבור, לצד עלייה במרווחים הפיננסיים בפיקדונות בשל עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמו ב-317 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-334 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו מירידה בעמלות הפצת מוצרים פיננסיים ובעמלות מפעילות בניירות-ערך. ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמו ב-69 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-127 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהפרשה הקבוצתית, בעיקר עקב קיטון בהיקף החובות הבעייתיים. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-114 מיליארד ש"ח (מזה: אשראי לדיור בסך של כ-71 מיליארד ש"ח, כרטיסי אשראי בסך של כ-5 מיליארד ש"ח ואשראי צרכני בסך של כ-37 מיליארד ש"ח), בהשוואה לכ-113 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018 (מזה: אשראי לדיור בסך של כ-70 מיליארד ש"ח, כרטיסי אשראי בסך של כ-5 מיליארד ש"ח ואשראי צרכני בסך של כ-37 מיליארד ש"ח). פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו בכ-134.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-134.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

מגזר בנקאות פרטית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הבנקאות הפרטית ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-22 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 19 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-46 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-34 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה במרווחים הפיננסיים על הפיקדונות עקב עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-0.9 מיליארד ש"ח, בדומה ליתרה ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו בכ-33.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-34.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

מגזר עסקים קטנים וזעירים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים קטנים וזעירים ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-206 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-185 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. עיקר הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו, ומקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-597 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-575 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ביתרות הממוצעות של האשראי והפיקדונות, ומעלייה במרווחים הפיננסיים על הפיקדונות בשל עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמו ב-43 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-74 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהפרשה הקבוצתית, שקוזזה בחלקה על-ידי ירידה בהכנסות שנרשמו בגין גביית חובות שנמחקו חשבונאית בעבר. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-65.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-64.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו בכ-62.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-60.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

מגזר עסקים בינוניים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים בינוניים ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-113 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-97 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-193 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-168 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות האשראי והפיקדונות, לצד גידול במרווחים הפיננסיים על הפיקדונות בשל עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-30.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-29.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו בכ-20.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-21.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

מגזר עסקים גדולים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים גדולים ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-163 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-157 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-263 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-244 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות האשראי הממוצעות בין התקופות, ובמרווחים הפיננסיים על הפיקדונות עקב עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמו ב-11 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 8 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות שנרשמו על בסיס פרטי. מנגד, הגידול קוזז על-ידי ירידה בהפרשה הקבוצתית, בעיקר בגין אשראי תקין. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-58.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-59.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו בכ-37.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-39.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

מגזר מוסדיים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר גופים מוסדיים ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-14 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בהכנסות מעמלות. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמו ב-25 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-36 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע מירידה בעמלות מפעילות בניירות-ערך. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-1.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-1.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו בכ-47.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-43.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הגידול נבע מעלייה בהפקדות של משקיעים מוסדיים גדולים.

מגזר ניהול פיננסי

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר ניהול פיננסי ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-131 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-165 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-268 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-359 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח מהשקעה באגרות-חוב וברווח ממכירת הלוואות. כמו-כן, חלה ירידה ברווח כתוצאה משינוי בפערים בין השווי ההוגן של נגזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה. בנוסף, חל קיטון בהכנסות מהפרשי שער בעיקר בשל גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים. מנגד, קיטון זה קוזז בחלקו על-ידי גידול ברווח מהשקעה במניות.

מגזר אחר (פעילות ישראל)

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר אחר ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-84 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 31 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. ההפסד מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם בסך של 7 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד בסך של 46 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מרישום הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ברבעון המקביל אשתקד. קיטון זה קוזז בחלקו על-ידי עלייה בהוצאות המשפטיות הכרוכות בחקירה זו. כמו-כן, מגזר אחר כולל רווח נקי המיוחס לפעילות מופסקת, בסך של 91 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019 בהשוואה ל-77 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. היתרות המאזניות של פעילות כרטיסי האשראי הנכללות במגזר זה כוללות אשראי לציבור, אשר מהווה את החלק מהפעילות המופסקת, בסך של כ-15.2 מיליארד ש"ח ליום 31 במרץ 2019 בהשוואה ל-14.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

מגזר הפעילות הבינלאומית

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הפעילות הבינלאומית ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-22 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 105 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מרישום הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים בהפועלים שוויץ ברבעון המקביל אשתקד. כמו-כן, חלה עלייה ברווחי הפעילות העסקית בארצות-הברית. להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של סניף ניו-יורק הסתכם בכ-44 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019 בהשוואה לרווח נקי בסך של 31 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מפעילות ה-Middle-Market בעקבות עלייה בהכנסות הריבית, נטו, כתוצאה מעלייה ביתרות האשראי ובמרווחים הפיננסיים.
- ההפסד של הפועלים שוויץ הסתכם בכ-59 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019 בהשוואה להפסד בסך של כ-121 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מרישום הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ברבעון המקביל אשתקד.
- ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של קבוצת בנק פוזיטיבי הסתכם בכ-6 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019 בהשוואה לכ-17 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מהפרשה משמעותית להפסדי אשראי ברבעון המקביל אשתקד.

סך האשראי לציבור של הפעילות הבינלאומית ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-17.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-17.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-14.3 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-14.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. בפעילות ה-Middle-Market הסתכם האשראי בכ-11.3 מיליארד ש"ח, מתוכו סך של כ-5.0 מיליארד ש"ח בגין עסקות סינדיקציה. זאת, בהשוואה לכ-11.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, מתוכו סך של כ-5.0 מיליארד ש"ח בגין עסקות סינדיקציה.
- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 בהפועלים שוויץ הסתכם בכ-0.3 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-0.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הקיטון נבע מהמשך צמצום פעילותו של הפועלים שוויץ.
- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 בבנק פוזיטיבי בתורכיה הסתכם בכ-0.5 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-0.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

- סך פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 של הפעילות הבינלאומית הסתכמו בכ-19.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-19.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 בסניף ניו-יורק הסתכמה בכ-18.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-18.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.
- בפעילות ה-Middle-Market הסתכמו הפיקדונות בכ-6.9 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-6.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. יתרת פיקדונות הציבור מסוג Brokered CD's הסתכמה בכ-11.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-11.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 בהפעלים שוויץ הסתכמה בכ-0.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-1.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הקיטון נובע בעיקרו מהמשך צמצום פעילותו של הפועלים שוויץ, כאמור לעיל.

2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעולי הראשי בבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה.

שייך הלקוח למגזרי הפעילות מבוסס על שייך הלקוח בפועל ליחידה הארגונית המטפלת, שמבוצע בהתאם לקריטריונים שונים שנקבעו על-ידי הנהלת הבנק. לפרטים בדבר הקריטריונים השונים לסיווג ולכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#). פעילות קבוצת ישראלכרט מסווגת כ"פעילות מופסקת". היתרות המאזניות של נכסים והתחייבויות ותוצאות המיחוסות לפעילות מופסקת שהוצגו טרם הסיווג במגזר פעילות נפרד - "קבוצת ישראלכרט", מוצגות בנפרד מהפעילות הנמשכת תחת מגזר "התאמות".

טבלה 2-25: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019									
סך-הכל	התאמות ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי ⁽³⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			רווח מימוני, נטו
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים ⁽²⁾	לקוחות פרטיים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח									
2,366	18	249	137	363	264	194	415	726	רווח מימוני, נטו
803	30	40	16	116	89	15	143	354	עמלות והכנסות אחרות
3,169	48	289	153	479	353	209	558	1,080	סך ההכנסות
121	-	2	(4)	(20)	1	7	78	57	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,877	55	103	173	143	122	63	294	924	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,171	(7)	184	(16)	356	230	139	186	99	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
449	(5)	54	17	135	87	52	71	38	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
722	(2)	130	(33)	221	143	87	115	61	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
91	91	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
821	89	135	(30)	221	143	87	115	61	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
297,959	14,911	632	13,512	72,004	38,205	83,148	32,111	43,436	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
354,807	575	32,369	18,804	48,422	23,963	-	42,854	187,820	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

- (1) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 5,046 מיליוני ש"ח.
- (2) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 1,592 מיליוני ש"ח.
- (3) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (4) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצות הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים. כמו-כן, הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

בעקבות זאת יכלול הבנק בדוחות כספיים לרבעון השני של שנת 2019 רווח נטו (לאחר מס והוצאות הקשורות בהצעת המכר) בסך של כ-210 מיליון ש"ח, בגין חלק ההשקעה שנמכר ובגין שיערוך יתרת ההשקעה שנותרה בהתאם לשווי המניות למועד ההנפקה. לאחר המכירה נותר הבנק עם החזקה של כ-33% ממניות ישראלכרט, החזקה שתטופל לפי שיטת השווי המאזני כל עוד לבנק תהיה השפעה מהותית בישראלכרט.

לפי הוראות החוק להגברת התחרותיות יהיה הבנק רשאי להחזיק ביתרת החזקותיו בישראלכרט עד ליום 31 בינואר 2021. הבנק נערך להשלמת ההיפרדות מקבוצת ישראלכרט כנדרש בחוק במספר חלופות אפשריות ובהן: מכירת מניות המהוות גרעין שליטה בישראלכרט, מכירה פרטית ללא גרעין שליטה או הצעה לציבור של מניות ישראלכרט, למשקיעים זרים או ישראלים, חלוקת מניות ישראלכרט או אופציות רכישה למניות בדרך של דיבידנד בעין, מכירה בבורסה (כפוף לכללי החסימה של הבורסה), או שילוב של אילו מהחלופות. אין ודאות בנוגע לאופן ולעיתוי בו יבחר הבנק להשלים את ההיפרדות. לפרטים אודות הודעת אריסון החזקות (1998) בע"מ ("אריסון") מחדש ינואר 2019 בקשר עם מתווה אפשרי של חלוקת מניות ישראלכרט כדיבידנד בעין לבעלי מניות הבנק, ראה [סעיף 2.6.1 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

ביום 11 באפריל 2019 ובמענה לבקשת הבנק, עדכן בנק ישראל את היתר השליטה בישראלכרט, כך שגרעין השליטה שעל הבנק להחזיק בישראלכרט לא יפחת מ-30% מכל סוג של אמצעי השליטה בסולקים, וזאת חלף 50% בהיתר הקודם.

חברי הנהלה, נושאי משרה בבנק ועובדי הבנק הקשורים לאסטרגיה או לניהול פעילות עסקית בבנק אינם מכהנים בדירקטוריונים של חברות קבוצת ישראלכרט, עובדי הבנק לא יהיו רוב בדירקטוריונים של חברות קבוצת ישראלכרט וישנן מגבלות על הדירקטורים עובדי הבנק המכהנים בדירקטוריון ישראלכרט בהעברת מידע מדירקטוריון ישראלכרט להנהלת הבנק.

השינויים האמורים נעשו בהתאם לבקשת הפיקוח על הבנקים בקשר עם החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל, תהליך ההיפרדות מקבוצת ישראלכרט המתחייב ממנו ועל-מנת לצמצם פוטנציאל לניגודי עניינים. למועד הדוח רק אחד מתוך שמונה חברי דירקטוריון ישראלכרט הינו עובד הבנק.

לפרטים נוספים בדבר הצגת קבוצת ישראלכרט כפעילות מופסקת ראה [ביאור 1.ה](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים בנוגע לתביעות משפטיות בקשר עם קבוצת ישראלכרט, ראה [ביאור 2.5.ב](#). לדוחות הכספיים לשנת 2018.

לפרטים בדבר התקשרויות בהסכמי הנפקה ותפעול עם חברות כרטיסי אשראי, ראה [ביאור 2.5.ז](#). לדוחות הכספיים לשנת 2018.

2.6.2. Hapoalim (Switzerland) Ltd. (להלן: "הפועלים שוויץ")

חברה בת (בבעלות מלאה של הבנק) המאוגדת בשוויץ, שעסקה בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית באמצעות סניפים בציריך ובלוקסמבורג. כמו-כן, פעלה באמצעות חברה לייעוץ השקעות בישראל ונציגות בישראל.

כחלק מממוש ההחלטה להפסקת פעילות הבנקאות הפרטית של הפועלים שוויץ הושלמה ברבעון הרביעי של 2018 עסקה למכירת מרבית תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של הפועלים שוויץ, בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג ל-Banque Safra Sarasin (Luxembourg) SA ו-Bank J. Safra Sarasin AG (ביחד, "ספרא סאראסין").

בהתאם למתווה התהליך הנדרש לשם יציאת החברה מגדר אחריותה הפיקוחית של ה-FINMA, עודכנו מסמכי ההתאגדות של החברה בע"מ באופן בו, בין היתר, החל מיום ה-15 באפריל 2019 שם החברה שונה ל:

• Hapoalim (Switzerland) Ltd

• Hapoalim (Switzerland) Ltd, Luxembourg Branch

ההפסד ברבעון הראשון של שנת 2019 בפועלים שוויץ הסתכם בסך של 29 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה להפסד בסך של 31 מיליון פרנק שוויצרי בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד ב-2019 נבע בעיקר מהוצאות משפטיות ומהפסד בפעילות השוטפת בעוד שבשנת 2018 נבע בעיקר מרישום הפרשה לחקירה האמריקאית.

בעקבות ההפסד שנבע מהפרשה הנוגעת לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים שהוכרה בדוחות הכספיים של שנת 2018, שעל ביצועה החליטו האורגנים המוסמכים של פועלים שוויץ רק בחודש מרץ 2019, ועל מנת שפועלים שוויץ יעמוד ביחס הלימות ההון הרגולטורי הנדרש בשוויץ, השקיע הבנק 250 מיליון פרנק שוויצרי בהון של פועלים שוויץ ברבעון הראשון של שנת 2019, וזאת מיד עם קבלת אישור הפיקוח על הבנקים להגדלת ההשקעה כאמור.

לפרטים בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ראה [ביאור 10.ד](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר חקירה בנושא ארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA) ראה [ביאור 10.ה](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

2.6.3. Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיף")

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה באמצעות בנק פוזיטיף, הפועל ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית. קבלת פיקדונות כפופה לרגולציה המקומית והיא מותרת עד לגובה האשראי של כל לווה.

במהלך שנת 2018 כלכלת תורכיה חוותה משבר כלכלי-פיננסי. לתורכיה גירעון גבוה בחשבון השוטף של מאזן התשלומים, והיא נשענת לכן על מקורות מימון במטבע-חוץ מהעולם. הכלכלה התורכית צמחה בשנים הקודמות בקצב מהיר מאוד, תוך עלייה בגירעון בחשבון השוטף ועלייה בגירעון התקציבי. שילוב של מספר גורמים כמו מתיחות פוליטית ביחסים בין תורכיה וארצות-הברית, וסנטימנט שלילי של המשקיעים כלפי שווקים מתעוררים בתקופה זו, הביא לאובדן אמון של המשקיעים במדיניות הכלכלית ופיחות חד בשער הלירה התורכית. תורכיה נקטה מספר צעדים שהשיבו את אמון המשקיעים בלירה התורכית, ביניהם העלאה חדה של הריבית על הלירה התורכית לרמה של 24%. שיפור ביחסים עם ארצות-הברית תמך אף הוא בלירה התורכית. הפיחות החד בלירה התורכית, עליית הריבית והתורכית צעדי הממשלה הביאו את המשק התורכי למיתון במחצית השנייה של 2018. הפיחות בלירה התורכית התחדש בתחילת 2019 ועד לסוף חודש אפריל פחתה הלירה התורכית בכ-13% מול הדולר. ברקע לפיחות מתיחות מחודשת בין תורכיה לארצות-הברית לאחר שתורכיה רכשה מערכות הגנה מרוסיה, וכן דיווחים על ירידה ביתרות מטבע-החוץ של הבנק המרכזי.

הבנק בוחן אפשרויות להפסקת הפעילות בדרך של מכירת נכסים או בדרך אחרת וזאת בהמשך לתוכנית האסטרטגית של הבנק, לפיה הוחלט על הקטנה הדרגתית של תיק האשראי בבנק פוזיטיב. בהקשר זה יצוין כי ביום 20 בינואר 2019 בנק ישראל הנחה את הבנק להגדיל את שיעורי השקלול של נכסי הסיכון בחישוב יחס ההון המאוחד בגין הפעילות בבנק פוזיטיב, החל משנת 2020. לפרטים ראה [פרק הון והלימות הון לעיל](#). יתרת האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמה ב-735 מיליון לירות תורכיות (כ-472 מיליון ש"ח), בהשוואה ליתרה בסך של 723 מיליון לירות תורכיות (כ-512 מיליון ש"ח) בסוף שנת 2018.

התוצאות העסקיות של קבוצת בנק פוזיטיב ברבעון ראשון של שנת 2019 הסתכמו בהפסד של כ-3 מיליון לירות תורכיות לעומת הפסד של כ-25 מיליון לירות תורכיות בתקופה המקבילה אשתקד, שנבע בעיקר מהפרשה להפסדי אשראי.

תרומת קבוצת בנק פוזיטיב לתוצאות הפעילות של הבנק ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמה בתרומה שלילית של כ-19 מיליון ש"ח בהשוואה לתרומה שלילית של כ-23 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך השקעת הבנק בקבוצת בנק פוזיטיב (בהון והלוואות) ליום 31 במרץ 2019 הסתכמה ב-203 מיליון ש"ח (112 מיליון ש"ח בהון ו-91 מיליון ש"ח בהלוואות שניתנו לצורך עמידה בדרישות נזילות), בהשוואה לכ-320 מיליון ש"ח (132 מיליון ש"ח בהון ו-188 מיליון ש"ח בהלוואות) בסוף שנת 2018. לפרטים אודות חברות נוספות ומידע נוסף הנוגע לפעילות הבינלאומית של הבנק, ראה [מגזר פעילות בינלאומית בפרק "מגזרי פעילות לפי גישת הנהלה" בדוח ממשל תאגידי](#) להלן.

3. סקירת הסיכונים

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, וכמפורט בסעיף 1.1 לעיל.

מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא באתר האינטרנט של הבנק "דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2019". יש לעיין בסקירה זו יחד עם ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018" ועם הדוחות הכספיים לשנת 2018.

3.1 תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

הבנק מבצע בחינה מקיפה להערכת הסיכונים אליהם הוא חשוף ואמידת המהותיות שלהם. במסגרת תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימות ההון) הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון תפעולי (לרבות סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי-תחרותי, סיכון רגולטורי וסיכון ציות. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והם: סיכון משפטי, סיכון כלכלי וסיכון סביבתי.

ניהול הסיכונים מתבצע בראיה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות בעלות חשיפה משמעותית לקבוצה. החברות הבנות מונחות לניהול הסיכונים על בסיס אסטרטגיית הסיכון והמדיניות הקבוצתית, תוך ביצוע התאמות בהתאם לנסיבות, ודיווח עליהן לחברה האם. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי המדיניות המוטוויית על-ידי הדירקטוריון של כל חברה. הבנק מנהל את הסיכונים השונים תוך גידור חלק מהם. המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות לנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את דרישות המפקח בניהול הסיכונים השונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי, וקובעות עקרונות יסוד לניהול הסיכונים ולבקרתם, ובכללם: מעורבות נאותה והבנה מעמיקה של דירקטוריון התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים, ניהול הסיכונים באמצעות מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה, העמדת כלים לזיהוי הסיכונים ולמדידתם והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה, כולל קיום פונקציה עצמאית לבקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים.

מנהל הסיכונים הראשי (CRO) וחבר הנהלה האחראי על החטיבה לניהול סיכונים הינו ד"ר א. בכר. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים, ובאחריותם.

חברי הנהלה העיקריים האחראים לניהול סיכונים האשראי הינם מנהל החטיבה העסקית מר צ. כהן, ומנהל החטיבה הקמעונאית מר ר. שטיין. חבר הנהלה האחראי על ניהול סיכונים השוק, ההשקעה והנזילות ומנהל חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית. הינו מר י. ענתבי.

הסיכון המשפטי מנוהל על-ידי עורך-דין י. אלמוג, היועצת המשפטית הראשית.

הסיכון הטכנולוגי, ובכללו סיכון הסייבר, מנוהל על-ידי הגב' א. בן זאב מנהלת חטיבת הטכנולוגיה והמחשוב.

הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי והסיכון הטכנולוגי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו.

לפרטים והרחבה בדבר ממשל ניהול הסיכונים לרבות תפיסת הבקרה, הגורמים האחראים, ועדות הדירקטוריון וצוותי הנהלה בזיקה לניהול הסיכונים ראה ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018".

3.2. סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על-פי הסכם האשראי. תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה.

פעילויות היוצרות סיכון אשראי כוללות:

- **אשראי מאזני** - התחייבויות נוכחיות כלפי הבנק כגון אשראי ומשכנתאות לציבור, אשראי לבנקים ופיקדונות בבנקים, אשראי לממשלות, השקעה באגרות-חוב (קונצרניות ואחרות) וכן החלק המאזני (שווי הוגן חיובי) של נגזרים ומכשירים פיננסיים.
 - **אשראי חוץ-מאזני** - התחייבויות פוטנציאליות (שטרם מומשו) כלפי הבנק כגון ערבויות, התחייבויות לא מנוצלות למתן אשראי, מסגרות לא מנוצלות וכן התחייבויות פוטנציאליות כתוצאה משינוי בשווי עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים.
- סיכון האשראי הנובע מעסקות במכשירים פיננסיים נגזרים מוגדר כסיכון צד נגדי, שהינו הסיכון שהצד הנגדי לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של זרמי המזומנים בעסקה בנגזרים. למידע על סיכון אשראי צד נגדי ואופן ניהולו ראה ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים" ליום 31 בדצמבר 2018 וה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים" ליום 31 במרץ 2019.
- סיכון נוסף הנובע מתיק חשיפות אשראי הינו סיכון ריכוזיות. סיכון ריכוזיות נובע מפיזור לא אופטימאלי של סיכונים ספציפיים בתיק האשראי, דהיינו כאשר תיק האשראי אינו מפוזר דיו בין גרמי הסיכון השונים. לדוגמא: כאשר תיק האשראי מורכב מכמות קטנה של לוויים (ריכוזיות לווה) או חשף במידה גבוהה לענף מסוים (ריכוזיות ענפית).

3.2.1. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

טבלה 3-1: סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾⁽³⁾

31.12.18		31.03.19			
סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני
במיליוני ש"ח					
3,311	582	2,729	3,575	590	2,985
1,671	220	1,451	1,585	173	1,412
3,202	770	2,432	3,401	879	2,522
8,184	1,572	6,612	8,561	1,642	6,919
סיכון אשראי פגום					
סיכון אשראי נחות ⁽²⁾					
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת					
סך סיכון אשראי בעייתי*					
סיכון אשראי בעייתי נטו					
6,944	1,452	5,492	7,256	1,530	5,726
808	-	808	876	-	876

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (2) לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לוויים.

טבלה 3-2: נכסים שאינם מבצעים*⁽¹⁾

יתרה ליום		
31.12.18	31.03.19	
במיליוני ש"ח		
2,178	2,476	אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL)
81	59	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
2,259	2,535	סך-הכל נכסים שאינם מבצעים
0.76%	0.86%	שיעור NPL מסך האשראי לציבור

- * נכסים שאינם מבצעים כוללים את נכסי הבנק אשר אינם צוברים הכנסות ריבית. מידע זה דומה ליתרת ה-Non Performing Assets המוצגת בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארצות-הברית. מטרת נתון זה לתת גילוי לאותו חלק מנכסי הבנק הכלול בדוחות הכספיים אשר אינו צובר הכנסות ריבית.
 (1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 3-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019		
מסחרי	פרטי	סך-הכל
במיליוני ש"ח		
תנועה ביתרת החובות הפגומים בגין אשראי לציבור		
2,015	706	2,721
481	105	586
(45)	(4)	(49)
(79)	(41)	(120)
(109)	(44)	(153)
2,263	722	2,985
תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש		
676	624	1,300
86	109	195
(18)	(30)	(48)
(84)	(52)	(136)
660	651	1,311
תנועה ביתרת ההפרשה המאזנית להפסדי אשראי בגין החובות הפגומים		
408	163	571
180	57	237
(26)	(21)	(47)
(118)	(35)	(153)
36	1	37
(79)	(41)	(120)
118	35	153
-	-	-
483	158	641

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

טבלה 3-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018			
מסחרי	פרטי	סך-הכל	
במיליוני ש"ח			
תנועה ביתרת החובות הפגומים בגין אשראי לציבור			
1,878	749	2,627	יתרת חובות פגומים לתחילת השנה
72	72	144	חובות שסווגו כפגומים במהלך התקופה
(8)	(5)	(13)	חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום
(70)	(48)	(118)	חובות פגומים שנמחקו
(51)	(41)	(92)	חובות פגומים שנפרעו
1,821	727	2,548	יתרת חובות פגומים לסוף התקופה
תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש			
672	634	1,306	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה
52	72	124	ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה
(20)	(32)	(52)	חובות בארגון מחדש שנמחקו
(67)	(55)	(122)	חובות בארגון מחדש שנפרעו
637	619	1,256	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה
תנועה ביתרת ההפרשה המאזנית להפסדי אשראי בגין החובות הפגומים			
306	226	532	יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לתחילת השנה
96	59	155	הוצאות בגין הפסדי אשראי - הגדלת הפרשה
(19)	(32)	(51)	הוצאות בגין הפסדי אשראי - הקטנת הפרשה
(175)	(30)	(205)	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(98)	(3)	(101)	נזקף לדוח רווח והפסד - הפרשה להפסדי אשראי
(70)	(48)	(118)	מחיקה חשבונאית שבוצעה בתקופה
175	30	205	גביית חובות שנמחקו חשבונאית
1	1	2	אחר
314	206	520	יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לסוף התקופה

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

טבלה 4-3: מדדי סיכון אשראי⁽¹⁾

ליום		
31.12.18	31.03.19	
0.95%	1.04%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור*
0.28%	0.31%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור*
1.31%	1.33%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור*
1.14%	1.11%	שיעור יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור*
138.11%	128.17%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום*
106.49%	99.09%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר*
1.89%	1.98%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור*
0.22%	(2)0.17%	שיעור ההוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.20%	(2)0.17%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
14.58%	(2)12.86%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

* לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.
 (1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.
 (2) מחושב על בסיס שנתי.

ניתוח איכות התיק

ברבעון הראשון של 2019 נרשמה עלייה בשיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור, שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור ושיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור. עלייה זו מגיעה לאחר מגמה ארוכת טווח של ירידה כאשר בחמשת הרבעונים האחרונים נצפתה ירידה מתונה בשיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור ובשניים הנותרים נצפתה תנודתיות ללא מגמה ברורה. לאור זאת, מוקדם לקבוע אם השינוי ברבעון זה מייצג שינוי מגמה. שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור הציג גם הוא עלייה ברבעון זה אך שיעור זה מאופיין בתנודתיות ולא ניכרת בו מגמת עלייה בהשוואה לרבעונים קודמים. במספר מדדים לסיכון האשראי ישנה ירידה:

- שיעור ההוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור.
 - שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור.
 - שיעור יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור.
- השיפור במדדי ההוצאה והמחיקות הושפעו, בין היתר, מצעדים שנקט הבנק לשיפור איכות תיק האשראי של אנשים פרטיים. לגבי מדדים נוספים המתייחסים לסיכון תיק האשראי של אנשים פרטיים בלבד ראה [טבלה 3-18 להלן](#).

3.2.2. מיון וניתוח סיכון האשראי לפי ענפי משק

טבלה 5-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק*

ליום 31 במרץ 2019						
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: סיכון אשראי פגום	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
במיליוני ש"ח						
תעשייה	31,800	30,547	1,276	410	39	8
בינוי ונדל"ן - בינוי	60,591	58,938	1,161	691	(60)	3
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	24,810	24,264	610	275	(35)	(52)
מסחר	37,161	35,571	839	432	52	29
שירותים פיננסיים	33,434	33,329	46	25	(1)	-
שירותים עסקיים אחרים	16,189	15,691	158	98	17	15
שירותים ציבוריים וקהילתיים	8,284	7,959	49	21	10	6
ענפים אחרים	43,757	42,120	1,754	558	46	17
סך-הכל מסחרי	256,026	248,419	5,893	2,510	68	26
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	76,512	75,522	568	-	3	2
אנשים פרטיים - אחר	63,007	60,714	854	709	66	93
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	395,545	384,655	7,315	3,219	137	121
סך-הכל בנקים בישראל	3,877	3,877	-	-	-	-
ממשלת ישראל	40,297	40,297	-	-	-	-
סך-הכל פעילות בישראל	439,719	428,829	7,315	3,219	137	121
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	35,888	33,969	1,246	353	(18)	2
בנקים וממשלות בחו"ל	51,365	51,366	-	-	2	-
סך-הכל פעילות בחו"ל	87,253	85,335	1,246	353	(16)	2
סך-הכל פעילות בישראל ובחו"ל	526,972	514,164	8,561	3,572	121	123

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 141,376-10,245,714,64,423,310,214 בסך של 141,376-10,245,714,64,423,310,214 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 5-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק* (המשך)

ליום 31 במרץ 2018						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח						
315	(9)	(14)	264	1,025	31,183	32,359
586	(52)	-	628	1,249	61,786	63,384
293	(32)	(32)	291	489	22,268	22,682
896	29	46	245	1,401	34,742	36,495
170	(3)	2	36	95	32,589	32,708
128	13	10	68	121	13,923	14,357
53	6	4	22	50	7,744	7,971
515	17	54	603	1,729	40,624	42,332
2,956	(31)	70	2,157	6,159	244,859	252,288
334	2	5	-	589	68,301	69,272
917	113	124	692	874	62,256	65,016
4,207	84	199	2,849	7,622	375,416	386,576
-	-	-	-	-	3,006	3,006
-	-	-	-	-	42,813	42,813
4,207	84	199	2,849	7,622	421,235	432,395
188	(3)	17	253	642	32,776	34,313
7	-	-	-	-	46,541	46,541
195	(3)	17	253	642	79,317	80,854
4,402	81	216	3,102	8,264	500,552	513,249

- * אינו כולל את נתוני קבוצת ישראל המהווה פעילות מופסקת.
- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽⁵⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 298,495, 59,429, 608, 12,272 ו-142,445 מיליוני ש"ח בהתאמה.
 - (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
 - (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
 - (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
 - (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
 - (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

3.2.3 בינוי ונדל"ן

ליום 31 במרץ 2019 סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי והנדל"ן הסתכם בכ-95 מיליארד ש"ח.

טבלה 6-3: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2018		יתרה ליום 31 במרץ 2019			
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני
במיליוני ש"ח					
2,905	831	2,074	3,122	1,038	2,084
500	112	388	389	92	297
41,435	*24,760	16,675	43,063	*26,083	16,980
29,714	6,206	23,508	29,910	5,836	24,074
18,567	8,070	10,497	18,633	7,931	10,702
93,121	39,979	53,142	95,117	40,980	54,137

* כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-5,372 מיליוני ש"ח ביגו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערביות חוק מכר (ליום 31.12.18: 6,026 מיליוני ש"ח).

3.2.4 חשיפת אשראי למדינות זרות

להלן מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

טבלה 7-3: חשיפות עיקריות למדינות זרות*(1)

ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 31 במרץ 2019		
חשיפה			חשיפה		
סך-הכל	חוץ-מאזנית(2)(3)	מאזנית	סך-הכל	חוץ-מאזנית(2)(3)	מאזנית
במיליוני ש"ח					
28,622	7,177	21,445	34,760	6,906	27,854
4,747	1,774	2,973	5,381	1,584	3,797
11,631	4,358	7,273	12,249	3,935	8,314
2,689	1,894	795	3,162	1,694	1,468
4,101	2,205	1,896	4,213	2,064	2,149
16,488	2,921	13,567	16,684	2,620	14,064
68,278	20,329	47,949	76,449	18,803	57,646
מזה: סך החשיפות למדינות זרות					
941	612	329	931	575	356
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIIGS: פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד					
2,053	259	1,794	2,189	219	1,970
מזה: סך החשיפות למדינות LDC					
10	-	10	10	-	10
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות					

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכר המהווה פעילות מופסקת. שורת "סך-הכל למדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

3.2.5. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
טבלה 8-3: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾⁽⁶⁾

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 31 במרץ 2019				
סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח						
דירוג אשראי חיצוני⁽⁵⁾						
8,939	4,868	4,071	8,860	4,301	4,559	AAA עד AA
13,754	2,517	11,237	17,072	2,377	14,695	A+ עד A-
1,310	298	1,012	1,313	283	1,030	BBB+ עד BBB-
79	55	24	53	37	16	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	-	פחות מ-B
395	143	252	325	122	203	ללא דירוג**
24,477	7,881	16,596	27,623	7,120	20,503	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים*
-	-	-	-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	מזה: יתרת חובות פגומים
-	-	-	-	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
24,477	7,881	16,596	27,623	7,120	20,503	סך-הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים לאחר ניכוי יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
10	2	8	7	1	6	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי

* היתרות כוללות חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים במדינות הבאות:
ספרד - סך חשיפה של כ-136 מיליון ש"ח, מזה סך של 132 מיליון ש"ח בדירוג A-, סך של 4 מיליון ש"ח בדירוג BBB-. (סך חשיפה בסוף שנת 2018 הייתה כ-132 מיליון ש"ח, מזה סך של 122 מיליון ש"ח בדירוג A-, סך של 9 מיליון ש"ח בדירוג BBB-).
אירלנד - סך חשיפה של 19 מיליון ש"ח בדירוג A. (סך החשיפה בסוף שנת 2018 הייתה כ-15 מיליון ש"ח ללא דירוג).
איטליה - סך חשיפה של כ-148 מיליון ש"ח, מזה סך של 143 מיליון ש"ח בדירוג BBB והיתרה בסך של 5 מיליון ש"ח בדירוג BBB- (סך החשיפה בסוף שנת 2018 הייתה כ-149 מיליון ש"ח, מזה סך של 143 מיליון ש"ח בדירוג BBB והיתרה בסך של 6 מיליון ש"ח בדירוג BBB-).
ביוון ובפורטוגל אין חשיפה למוסדות פיננסיים.
** מזה מסלקות בחו"ל המהוות 5% מהיתרה. הסכום הנותר מפוזר בשורה ארוכה של בנקים ומוסדות פיננסיים. (31.12.18: 6% מהיתרה).
(1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו. אך איננה כוללת חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים שיש להם ערבות ממשלתית.
(2) פיקדונות בבנקים, אשראי לצבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
(3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי. אינו כולל סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חוב של לווה.
(4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
(5) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות S&P-Fitch, Moody's.
(6) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

החשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2019 בכ-27.6 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-3.1 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-24.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2018. עלייה זו נבעה מגידול בחשיפה המאזנית בסך כ-3.9 מיליארד ש"ח ומירידה בחשיפה החוץ-מאזנית בסך כ-0.8 מיליארד ש"ח. כ-93.39% מהחשיפה למוסדות פיננסיים זרים היא מול מוסדות פיננסיים בעלי דירוג A- ומעלה.
החשיפה למוסדות פיננסיים זרים של קבוצת הבנק נחלקת ל-78.24% בבנקים וחברות אחזקה בנקאיות, 21.18% בחברות ביטוח ו-0.58% מוסד פיננסי אחר. עיקר החשיפה של קבוצת הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים הפועלים במדינות מערב אירופה (65.75%), ובארצות-הברית (14.7%).
ענף "בנקים בחו"ל" בגילוי על סיכון אשראי לפי ענפי משק בפרק סקירת הסיכונים כולל רק את החשיפות בגין בנקים חו"ל, כולל בנקים מרכזיים. מוסדות פיננסיים מוצגים בעיקר בענף שירותים פיננסיים. כמו-כן כולל "סיכון האשראי הכולל" יתרות מאזניות וחוץ-מאזניות בגין נגזרים. הטבלה לעיל אינה כוללת חשיפה בגין בנקים מרכזיים כמו גם יתרות חוץ-מאזניות בגין נגזרים.
סך "חובות וסיכון אשראי חוץ-מאזני" בגילוי על סיכון אשראי לפי ענפי משק בפרק סקירת הסיכונים כולל אשראי לצבור ופיקדונות בבנקים אך אינו כולל אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר הכלולים בטבלה לעיל. אשראי מאזני וחוץ-מאזני בגין נגזרים אינו נכלל בסך "חובות וסיכון אשראי חוץ-מאזני". לעומת זאת, הטבלה לעיל כוללת יתרות מאזניות בגין נגזרים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

3.2.6 סיכונים בתיק הלוואות לדיור

טבלה 9-3: סיכונים בתיק הלוואות לדיור

יתרה ליום		
31.12.18	31.03.18	31.03.19
במיליוני ש"ח		
יתרות אשראי		
81,454	76,005	83,148
הלוואות מכספי הבנק		
1,301	1,418	1,260
הלוואות מכספי האוצר*		
87	78	98
מענקים מכספי האוצר*		
82,842	77,501	84,506
סך-הכל		

לשנה שהסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	31.03.19
31.12.18	31.03.18	31.03.19
במיליוני ש"ח		

ביצוע		
הלוואות מכספי האוצר		
88	19	36
הלוואות		
30	8	13
מענקים		
118	27	49
סך-הכל מכספי האוצר		
15,450	3,761	4,226
סך-הכל הלוואות מכספי הבנק		
15,568	3,788	4,275
סך-הכל הלוואות חדשות		
1,004	334	222
הלוואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק		
16,572	4,122	4,497
סך-הכל הלוואות שניתנו		

* סכום זה אינו נכלל במסגרת היתרות המאזניות לציבור.

טבלה 10-3: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי

שערור חוב בעייתי	חוב בעייתי במיליוני ש"ח	שערור ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור	הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור (כולל הפרשה קבוצתית) במיליוני ש"ח	שערור הפיגור	סכום בפיגור מעל 90 יום	יתרת חוב רשומה במיליוני ש"ח	31.03.19
1.48%	1,228	0.51%	426	0.14%	114	83,148	31.03.19
1.42%	1,160	0.52%	424	0.14%	115	81,454	31.12.18

ברבעון הראשון של 2019 נרשמה יציבות בשיעור הסכומים בפיגור מתוך יתרות האשראי ובשיעור ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור. שיעור החוב הבעייתי עלה.

התפתחות יתרות אשראי לדיור

טבלה 3-11: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק

שיעור שינוי בתקופה	סך-הכל יתרת חוב רשומה במיליוני ש"ח	מגזר מטבע-חוץ		מגזר צמוד מדד				מגזר לא-צמוד				31.03.19
		ריבית משתנה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		
		שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	
2.1%	83,148	0.4%	336	26.8%	22,320	16.3%	13,560	38.4%	31,928	18.0%	15,004	31.03.19
9.3%	81,454	0.5%	368	27.0%	21,984	16.6%	13,539	38.1%	31,060	17.8%	14,503	31.12.18
7.6%	74,521	0.6%	437	27.7%	20,619	17.4%	12,988	37.6%	28,022	16.7%	12,455	31.12.17

כימות ומדידת הסיכון - תיק אשראי לדיור

הבנק מבצע באופן שוטף מעקב אחר התפתחות תיק האשראי לדיור ונוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון. סיכוני אשראי לדיור נבחנים באופן פרטי על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר באשראי לדיור, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לדיור בבנק.

גידור הסיכון: הבנק מנהל ומגדר את הסיכון בין השאר על-ידי מגבלות בסגמנטים שונים כפי שנקבעו במסגרת דיוני המדיניות בהנהלה ובדירקטוריון בריכוז והובלת החטיבה לניהול סיכונים. במסגרת המגבלות ישנה התייחסות לשיעורי LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי, תקופת הלואה, פריסה גיאוגרפית, שיעור הפיגורים וכדומה. ניטור המדדים מתבצע גם בהשוואה לנתונים בכלל המערכת הבנקאית. הבנק עוקב אחר התנאים והשינויים המאקרו-כלכליים בכלל ובסביבה העסקית בענף בפרט. קיימים אירועים בגינם נדרשת בחינה מחודשת של המדיניות כגון עלייה חדה בריבית המשתנה, בשיעור האינפלציה, עלייה ברמת האבטלה במשק ושינוי מהותי במחירי הדיור. דיווח הנתונים נעשה ברמה חודשית במסגרת פורום סיכון חטיבתי בראשות מנהל החטיבה הקמעונאית וברמה רבעונית במסגרת הדיווח על התפתחות תיק האשראי וסיכון האשראי בהנהלה ובדירקטוריון.

הבנק עושה שימוש במודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפסד החזוי בתיק המשכנתאות. בנוסף מבוצעים תרחישי מאמץ על תיק המשכנתאות ומנותחת ההשפעה על התיק עצמו ועל כלל הבנק. התרחישים כוללים התייחסות לירידה חדה במחירי הדירות, עלייה בריבית ועלייה ברמת האבטלה במשק. כמו-כן, קיימים הסדרי ביטוח - ביטוח חיים וביטוח מבנה.

טבלה 3-12: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 הרבעונים האחרונים

	2018				2019	יתרות לסוף תקופה
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
	במיליוני ש"ח					
	76,005	77,875	79,425	81,454	83,148	
	2.0%	2.5%	2.0%	2.6%	2.1%	שינוי ביתרות
	3,761	3,728	3,696	4,265	4,226	ביצוע הלואות חדשות

נתוני הלוואות לדיור - שיעור מסך הביצועים החדשים
טבלה 3-13: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31.03.18	30.06.18	30.09.18	31.12.18	31.03.19	
מאפיינים					
29.6%	31.2%	34.2%	34.5%	38.1%	שיעור מימון מעל 60%
0.0%	0.1%	0.1%	0.2%	0.0%	שיעור החזר מהכנסה מעל 40% (לרכישה ובהחזר חודשי)
31.5%	32.6%	32.5%	30.3%	31.5%	שיעור בריבית המשתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
58.1%	60.1%	59.5%	57.9%	59.2%	שיעור בריבית משתנה
6.2%	5.7%	6.2%	6.3%	6.0%	שיעור ההלוואות לכל מטרה
10.8%	9.3%	9.0%	10.2%	9.7%	שיעור הלוואות למטרת השקעה מסך רכישת דירות
7.1%	7.0%	7.3%	7.3%	6.9%	קרן המתוכננת להיפרע מעל גיל 67 (ללא השקעה)
23.9	24.5	24.6	24.6	24.7	תקופת פירעון מקורית ממוצעת לרכישה בשנים (ללא גישור)

ברבעון הראשון של 2019 חלה עלייה ביתרות לסוף התקופה. נמשכת מגמת העלייה בשיעור ביצועי האשראי בשיעור מימון מעל 60%. ישנה עלייה בשיעור הלוואות בריבית משתנה. שיעור הביצועים בשיעור החזר מהכנסה מעל 40% ירד לשיעור אפסי. בשיעור הביצועים בהם הקרן המתוכננת להיפרע מעל גיל 67 (ללא השקעה), בשיעור הלוואות למטרת השקעה מסך רכישת דירות ובשיעור הלוואות לכל מטרה נרשמה ירידה. נמשכת התארכות תקופת הפירעון הממוצעת לרכישה (ללא גישור).

3.2.2. אשראי ללקוחות פרטיים (ללא דיור)

מתן אשראי ללקוחות פרטיים נעשה בהלימה למדיניות ולנוהלי האשראי והביטחונות, לרבות: מטרת האשראי והתאמתה לצרכי הלקוח, סכום האשראי המבוקש והתאמתו ליכולת החזר של הלקוח. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית המאושרות בסניפים מבוצעות באמצעות מערכות ממוכנות, מודלים וכלים התומכים בקבלת החלטות של בעל הסמכות. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים מוגשות ונבחנות ברמת קבוצת סיכון, כנדרש על-פי הוראות בנק ישראל. בקשות האשראי נבחנות תוך מתן דגש לנושאים המצוינים לעיל. ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית מוצע בין היתר, אשראי מקוון מסוג "אשראי ברגע". סכום ההלוואה המרבי אותה יכול הלקוח לקבל ותנאי ההלוואה נקבעים על-פי קריטריונים שונים בהתאם לנתוני הלקוח וחשבוניתו. תוכניות הבנק לצמיחה במוצרים הבנקאיים, ובין היתר בתחום האשראי, מתבססת על היבטי פוטנציאל צמיחה כמו גם היבטי סיכון, ביניהם, הצמיחה הצפויה במשק, יכולת החזר של הלקוחות, היקף הפירעונות הצפוי ועוד. הבנק מבצע מעקב שוטף אחר ביצועי האשראי והסיכון. החטיבה הקמעונאית נוקטת פעולות לניהול סיכון האשראי בקרב אנשים פרטיים, המבוססות על עקרונות ניהול סיכונים האשראי בבנק, באמצעות כלי מדידה ובקרה לניטור תיק האשראי, איכותו, סיכנו ועמידה במגבלות המדיניות, ביניהם: מודל סטטיסטי לדרוג סיכון אשראי ללווים פרטיים, מדדי תאבון סיכון, מדיניות ונוהלי אשראי ומדרג סמכויות, ותהליכי בקרה בתחום סיכונים האשראי.

טבלה 3-14: יתרת האשראי לאנשים פרטיים בישראל*

השינוי	יתרה ליום			
	31.12.18	31.03.19		
	במיליוני ש"ח			
מאזני				
(0.13%)	(5)	3,892	3,887	עו"ש חובה
(1.90%)	(566)	29,791	29,225	הלוואות ⁽¹⁾
(14.04%)	(16)	114	98	מזה: הלוואות בולט ובלון
(7.75%)	(339)	4,375	4,036	אשראי לרכישת כלי רכב ⁽²⁾
(1.53%)	(75)	4,905	4,830	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(2.29%)	(985)	42,963	41,978	סך-הכל סיכון אשראי מאזני
חוץ-מאזני				
3.25%	661	20,368	21,029	סיכון אשראי חוץ-מאזני
(0.51%)	(324)	63,331	63,007	סך-הכל סיכון אשראי כולל

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.
(1) אינו כולל הלוואות לרכישת כלי רכב.
(2) כולל הלוואות שניתנו למטרת רכישת כלי רכב ובשעבוד כלי רכב.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 3-15: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם להכנסה הממוצעת⁽¹⁾ ולגודל הלווה

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 31 במרץ 2019						
סך-הכל	הכנסה לחשבון			סך-הכל	הכנסה לחשבון			
	מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח		מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח	
במיליוני ש"ח								
אשראי ללווה באלפי ש"ח								
3,488	909	903	1,676	3,497	910	909	1,678	עד 20
3,686	966	851	1,869	3,626	944	842	1,840	מ-20 עד 40
8,482	2,018	2,352	4,112	8,389	1,967	2,339	4,083	מ-40 עד 80
13,711	4,303	4,915	4,493	13,373	4,094	4,925	4,354	מ-80 עד 150
11,457	6,645	3,596	1,216	11,113	6,422	3,558	1,133	מ-150 עד 300
2,204	1,825	236	143	2,045	1,696	224	125	מעל 300
43,028	16,666	12,853	13,509	42,043	16,033	12,797	13,213	סך-הכל

(1) ההכנסה לחשבון חושבה בהתבסס על הכנסה ממוצעת לתקופה של 12 חודשים.

טבלה 3-16: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 במרץ 2019	
סיכון אשראי מאזני		
במיליוני ש"ח		
גודל תיק נכסים פיננסיים באלפי ש"ח		
24,760	24,152	עד 10
7,539	7,357	מ-10 עד 50
5,632	5,498	מ-50 עד 200
2,470	2,417	מ-200 עד 500
2,627	2,619	מעל 500
43,028	42,043	סך-הכל

טבלה 3-17: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 31 במרץ 2019				
סך-הכל	הלוואות בריבית קבועה	הלוואות בריבית משתנה	סך-הכל	הלוואות בריבית קבועה	הלוואות בריבית משתנה	
תקופה לפירעון						
10,418	5,337	5,081	10,245	5,386	4,859	עד שנה
7,798	93	7,705	7,628	89	7,539	משנה עד 3 שנים
15,616	121	15,495	15,295	121	15,174	מ-3 עד 5 שנים
9,196	105	9,091	8,875	111	8,764	מעל 5 שנים
43,028	5,656	37,372	42,043	5,707	36,336	סך-הכל

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 3-18: מידע על חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל

שיעור מסך-הכל סיכון אשראי מאזני		השינוי	יתרה ליום		
ליום			במיליוני ש"ח		
31.12.18	31.03.19		31.12.18	31.03.19	
2.03%	2.03%	(2.18%)	873	854	סיכון אשראי בעייתי
1.62%	1.69%	2.16%	694	709	מזה: סיכון אשראי פגום
0.25%	0.20%	(20.56%)	107	85	חובות בפיגור מעל 90 יום
1.10%	0.89% ⁽¹⁾	⁽¹⁾ (21.35%)	473	93	מחיקות חשבונאיות נטו לתקופה
2.08%	2.06%	(2.91%)	892	866	יתרת הפרשה להפסדי אשראי

(1) מחושב על בסיס שנתי.

ברבעון הראשון של 2019 נרשם קיטון ביתרת ההלוואות לאנשים פרטיים בישראל כולל אשראי לרכישת כלי רכב בשיעור של 2.6%. סך סיכון האשראי המאזני ירד ב-2.3%.

מרבית מדדי איכות התיק מצביעים על שיפור ברבעון זה. שיעור סיכון האשראי הבעייתי נותר יציב בעוד שיעור סיכון האשראי הפגום עלה, אך יתר המדדים מצביעים על שיפור. שיעור החובות בפיגור מעל 90 יום ירד מ-0.25% בדצמבר 2018 ל-0.20% במרץ 2019. שיעור המחיקות החשבונאיות נטו ירד באופן משמעותי מ-1.10% בדצמבר 2018 ל-0.89% במרץ 2019, ומצביע על השפעת צעדים לשיפור איכות החיתום באשראי לאנשים פרטיים שנקט הבנק. ירידה קלה נרשמה גם בשיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי.

3.2.8 מימון ממונף

להלן נתונים אודות סיכוני האשראי בגין מימון ממונף. הגילוי מתמקד בחשיפות בגין לווים ממונפים/עסקות ממונפות בהם יתרת האשראי עולה על סך של 0.5% מהון רוברד 1.

טבלה 3-19: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה

ביום 31 במרץ 2019			
מספר לווים	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
1	252	-	252
1	121	96	217
2	1,347	22	1,369
1	266	-	266
2	588	35	623
7	2,574	153	2,727

ענף המשק של הלווה

בינוי ונדל"ן - בינוי	1	252	-	252
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1	121	96	217
כרייה וחציבה	2	1,347	22	1,369
מידע ותקשורת	1	266	-	266
מסחר	2	588	35	623
סך-הכל	7	2,574	153	2,727

ביום 31 בדצמבר 2018			
מספר לווים	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
1	257	-	257
2	658	534	1,192
2	1,361	38	1,399
1	266	-	266
3	741	170	911
1	225	-	225
10	3,508	742	4,250

ענף המשק של הלווה

בינוי ונדל"ן - בינוי	1	257	-	257
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	2	658	534	1,192
כרייה וחציבה	2	1,361	38	1,399
מידע ותקשורת	1	266	-	266
מסחר	3	741	170	911
תעשייה	1	225	-	225
סך-הכל	10	3,508	742	4,250

3.2.9. סיכון אשראי בגין חשיפות ללווים גדולים

טבלה 20-3: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק

31 במרץ 2019			
מספר לוויים	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
3	959	4,625	5,584
1	1,273	1,757	3,030
5	5,030	4,411	9,441
9	7,262	10,793	18,055

ענף משק

תעשייה	3	959	4,625	5,584
אספקת חשמל ומים	1	1,273	1,757	3,030
שירותים פיננסיים	5	5,030	4,411	9,441
סך-הכל	9	7,262	10,793	18,055

31 בדצמבר 2018			
מספר לוויים	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
3	877	5,164	6,041
1	756	647	1,403
1	1,276	2,315	3,591
3	3,077	2,571	5,648
8	5,986	10,697	16,683

ענף משק

תעשייה	3	877	5,164	6,041
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1	756	647	1,403
אספקת חשמל ומים	1	1,276	2,315	3,591
שירותים פיננסיים	3	3,077	2,571	5,648
סך-הכל	8	5,986	10,697	16,683

3.2.10. סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצות לוויים

הבנק מקיים תהליכי מעקב ובקרה כדי לבדוק עמידה במגבלות הוראה 313 לעניין חשיפה לחבות קבוצות לוויים. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלות.

טבלה 21-3: יתרות סיכון האשראי לכל קבוצת לוויים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 31 במרץ 2019

קבוצת לוויים א'	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽¹⁾	מזה: סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾	חבות ברוטו ⁽³⁾	ניכויים ⁽⁴⁾	חבות נטו ⁽⁵⁾	שיעור מההון הרגולטורי
במיליוני ש"ח							
3,821	3,059	456	6,891	22	6,869	17.62%	

- (1) לאחר ניכוי יתרת מחיקות חשבוניות ויתרות הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני.
- (2) סיכון האשראי החוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה ושל קבוצת לוויים.
- (3) הסכום כולל ערבויות צד ג' מחוץ לקבוצה.
- (4) ניכויים המותרים בהתאם להוראה 313, הכוללים בעיקר פיקדונות המופקדים בבנק, אגרות-חוב שהונפקו על-ידי מדינת ישראל, כתבי שיפוי של מדינת ישראל או גופים פיננסיים המותרים בניכוי.
- (5) הנתונים המוצגים לעיל מייצגים חשיפה לקבוצות לוויים והינם לאחר הפחתת הניכויים המותרים בהוראה 313 ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני. לפיכך, נתונים אלה אינם ברי השוואה לנתונים בדבר חבות לוויים המפורטים בגילויים אחרים בדוח.

3.3. סיכון שוק

סיכון שוק הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או של תיק נכסים/מכשירים עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

לפירוט והרחבה בנושא סיכונים השוק ובכלל זה סיכון הריבית, סיכון שערי חליפין וסיכון השקעה (סיכון מניות ומרווחי אשראי) ראה ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018".

3.3.1. סיכון ריבית

סיכון הריבית הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינויים בשערי ריבית במטבעות השונים. הסיכון כהגדרתו לעיל, כולל גם את גורמי הסיכון הבאים:

- **סיכון תמחור מחדש (Repricing risk)** - סיכון הנובע מהבדלי עיתוי בתקופות לפירעון (בריבית הקבועה) ובמועדי התמחור מחדש (בריבית המשתנה);
- **סיכון עקום התשואה (Yield curve risk)** - סיכון הנובע משינויים שונים בשיעורי הריבית לתקופות פירעון שונות שיבואו לידי ביטוי בשינוי בשיפוע העקום (התללה או השטחה) או בצורתו (פיתול);
- **סיכון מרווח (Basis spread)** - סיכון להפסד כתוצאה משינויים במרווחים בין עקומי ריבית שונים;
- **סיכון אופציונליות** - נובע מזכויות מימוש שונות בגלומות בנכסים והתחייבויות (לדוגמא הזכות למשיכת כספים בכל עת, לעיתים ללא קנסות);
- **חשיפת הערך** - אומדן השינוי הצפוי בערך הכלכלי (ההון הפיננסי) כתוצאה משינוי הריבית;
- **חשיפת ההכנסה החשבונאית** - השינוי הצפוי בהכנסה החשבונאית בשנה הקרובה כתוצאה משינוי הריבית.

מידע כמותי על סיכון ריבית - ניתוח רגישות

טבלה 22-3: שווי הוגן נטו מותאם* של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו**

31 בדצמבר 2018			31 במרץ 2019			
שקל	מטבע-חוץ	סך-הכל	שקל	מטבע-חוץ	סך-הכל	
במיליוני ש"ח						
34,091	1,120	32,971	34,111	1,198	32,913	שווי הוגן נטו מותאם*
33,563	741	32,822	33,633	1,093	32,540	מזה: תיק בנקאי

* שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא-כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.
** כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

לפירוט נוסף בדבר הנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים ראה [ביאור 17](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

טבלה 23-3: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו מותאם* של הבנק וחברות מאוחדות שלו**

31 בדצמבר 2018			31 במרץ 2019			
שקל	מטבע-חוץ	סך-הכל	שקל	מטבע-חוץ	סך-הכל	
במיליוני ש"ח						
שינויים מקבילים						
626	211	415	761	223	538	עלייה במקביל של 1%
668	227	441	787	282	505	מזה: תיק בנקאי
(659)	(270)	(389)	(777)	(208)	(569)	ירידה במקביל של 1%
(684)	(238)	(446)	(736)	(196)	(540)	מזה: תיק בנקאי
שינויים לא מקבילים						
(82)	119	(201)	59	82	(23)	התללה ⁽¹⁾
92	(32)	124	90	(61)	151	השטחה ⁽²⁾
300	178	122	326	(25)	351	עליית ריבית בטווח הקצר
(485)	(207)	(278)	(335)	34	(369)	ירידת ריבית בטווח הקצר

* שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא-כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.
** כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

- (1) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.
- (2) השטחה - עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

בטבלה זו מוצג השינוי בשווי הוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שמצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 24-3: השפעת תרחישים של שינויים בריבית על הכנסות ריבית*

ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 31 במרץ 2019			
סך-הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	סך-הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	
במיליוני ש"ח						
						שינויים במקביל
1,360	522	838	1,370	521	850	עלייה במקביל של 1%
1,390	552	838	1,355	505	850	מזה: תיק בנקאי
(1,159)	(563)	(596)	(1,256)	(576)	(680)	ירידה במקביל של 1%
(1,171)	(575)	(596)	(1,226)	(546)	(680)	מזה: תיק בנקאי

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

רגישות ההכנסה בטבלה לעיל חושבה על-פי גישת ההנהלה הכוללת הנחות על מידול יתרות העו"ש ושינוי במרווחי פיקדונות בשינוי ריבית בחלק מהתרחישים ותוך שימוש ברצפות ריבית. רגישות התיק למסחר חושבה בגישת MTM.

3.4. סיכון נזילות ומימון

סיכון נזילות - סיכון הנזילות מוגדר כסיכון קיים, או עתידי, ליציבות הבנק ולרווחיו הנובע מאי יכולתו לעמוד בתזרים המזומנים הנדרש לצרכיו. סיכון הנזילות בבנק נבחן בראיה רחבה יותר של יכולת עמידה בפירעון ההתחייבויות במועד פירעון גם בעתות לחץ, בלי לפגוע בהתנהלות השוטפת במסגרת תוכניות העבודה של הבנק ובלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון מימון - הינו הסיכון לאי יכולת לגייס מקורות חדשים במקום אלו שהגיעו לפירעון, או שהגיוס מחדש יבוצע בתקופות ובתנאים אשר יפגעו בהכנסות הבנק נטו מריבית. הסיכון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות.

טבלה 25-3: יחס כיסוי הנזילות*

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019	
באחוזים			
			א. בנתוני המאוחד
120%	119%	125%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
			ב. בנתוני הבנק
118%	116%	122%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

* כולל יתרות המימון לפעילות מופסקת.

היחס במאוחד ובתאגיד הבנקאי "סולו" מחושב מדי יום, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות.

מתחילת השנה לא חלו שינויים מהותיים במדיניות ניהול סיכון הנזילות ובמדיניות גיוס המקורות. להרחבה בנושא סיכון הנזילות ואופן ניהולו ראה ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018", הדוחות הכספיים לשנת 2018 וכן ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2019".

3.5. סיכון ציות

סיכון הציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שהוא אינו מקיים את הוראות הציות כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין 308.

תחת סיכון הציות כלולים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308, גם סיכונים הנובעים מתחום הגנות הבנק כלפי לקוחותיו, ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרור (לרבות אלה העוסקות בדיני המס), מתן ייעוץ ללקוח, אכיפה בניירות-ערך, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע), הוראות ה-FATCA האמריקאית וה-CRS הבינלאומי והיבטי מיסוי רלבנטיים למוצרים או לשירותים ללקוחות או הוראות בעלות אופי דומה. סיכון הציות כולל גם את סיכון המוניטין הנלווה לאי-הציות להוראות האמורות.

הטלת עיצומים כספיים על ידי המפקחת על הבנקים: בחודשים האחרונים עלה מספר העיצומים הכספיים שהוטלו על בנקים וחברות כרטיסי אשראי (ובהם גם הבנק וישראל כרטיס) על-ידי הפיקוח על הבנקים, במקרים בהם לעמדת הפיקוח התגלו תקלות או פגמים בהתנהלות של המוסדות הפיננסיים. לפירוט והרחבה ראה [סעיף 5.2 עניינים אחרים בדוח ממשל תאגיד](#).

למידע נוסף בנושא סיכון הציות ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018 והדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

3.6. סיכונים אחרים

לפירוט והרחבה בנושא סיכון תפעולי, סיכון משפטי, סיכון רגולציה, סיכון כלכלי, סיכון אסטרטגי, סיכון סביבתי וחומרת גורמי סיכון ראה [ה"דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018"](#).

4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

4.1. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם מפורט בביאור 1 לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2018. ביישום כללי החשבונאות, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה, כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

אומדני ההנהלה וההנחות העיקריות ששימשו, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2018.

4.2. בקרות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקרות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes Oxley" שנחקק בארצות-הברית. ההוראות של שני הסעיפים בחוק הנ"ל אוחדו על-ידי המפקח על הבנקים בחודש ספטמבר 2008 בהוראת ניהול בנקאי תקין (הוראה 309), וביוני 2009 שולבו בהוראות הדיווח לציבור.

הוראת סעיף 302 בדבר קיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי מקוימת בבנק בתדירות רבעונית, והוראת סעיף 404 בדבר הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מקוימת עבור סוף כל שנה, כנדרש בהוראות.

במסגרת היישום של הוראת סעיף 404, ביצע הבנק, בסיוע חברת ייעוץ ששכר, מיפוי ותיעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על הוראות ה-SEC (הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית) ועל-פי המתודולוגיות המקובלות, תוך התבססות על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת והעדכנית של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה-COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission). כמו-כן, הבנק ביצע, על-פי הדרישות, בחינה של אפקטיביות ניהול הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של אפקטיביות הבקרות העיקריות. הבנק ביצע עבור שנת 2019 כמדי שנה, על-פי המתודולוגיות המקובלות ובסיוע חברת ייעוץ, עדכון לתיעוד של תהליכי הבקרה המהותיים, וכן בחינת אפקטיביות של ניהול הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, באמצעות בדיקה מחודשת של הבקרות העיקריות עבור השנה השוטפת.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 במרץ 2019 את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2019 לא ארע שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

ארי פינטו
המנהל הכללי

עודד ערן
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 28 במאי 2019

הצהרת המנכ"ל

אני, ארי פינטו, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2019 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

ארי פינטו
המנהל הכללי

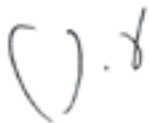
תל-אביב, 28 במאי 2019

הצהרת הממונה על החטיבה הפיננסית (CFO)

אני, עופר קורן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2019 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר ששפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

עופר קורן

משנה למנכ"ל,

ממונה על החטיבה הפיננסית

תל-אביב, 28 במאי 2019

הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי

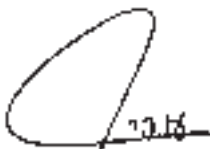
ליום 31 במרץ 2019

הצהרת החשבונאי הראשי

אני, עופר לוי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2019 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

עופר לוי

משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

תל-אביב, 28 במאי 2019

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2019

Q1

תוכן העניינים

69	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
71	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
72	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
73	תמצית מאזן מאוחד
74	תמצית דוח על השינויים בהון
76	תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
79	ביאורים לדוחות הכספיים
79	ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית
82	ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית
83	ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית
85	ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
88	ביאור 5 ניירות-ערך
94	ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
98	ביאור 7 פיקדונות הציבור
99	ביאור 8 זכויות עובדים
104	ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות
112	ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
116	ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון
124	ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים
136	ביאור 12 א מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
139	ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
158	ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
161	ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
174	ביאור 16 יזמות רגולטוריות
176	ביאור 17 אירועים לאחר תאריך המאזן

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק הפועלים בע"מ וחברות בנות שלו ("להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרץ 2019 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 10.ב (ב) בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק, לביאור 10.ד בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ולביאור 10.ה בדבר החקירה בנושא FIFA.

זיו האפט
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

תל-אביב, 28 במאי 2019

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2019

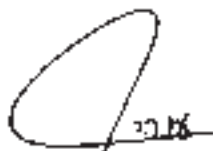
במיליוני ש"ח

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד⁽¹⁾ לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019

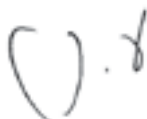
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		ביאור	
	2018	2019		
מבוקר	בלתי מבוקר			
11,672	2,528	2,825	2	הכנסות ריבית
(2,766)	(442)	(548)	2	הוצאות ריבית
8,906	2,086	2,277		הכנסות ריבית, נטו
613	216	121	(2)6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
8,293	1,870	2,156		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית				
1,445	228	89	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
3,318	826	785		עמלות
105	22	18		הכנסות אחרות
4,868	1,076	892		סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות				
4,097	*1,044	1,043		משכורות והוצאות נלוות
1,376	343	314		אחזקה ופחת בניינים וציוד
3,487	*578	520		הוצאות אחרות
8,960	1,965	1,877		סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
4,201	981	1,171		רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
2,009	444	449		הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
2,192	537	722		רווח מפעילות נמשכת לאחר מסים
4	4	-		חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
2,196	541	722		רווח נקי מפעילות נמשכת
364	77	91	(ה)1	רווח נקי מפעילות מופסקת
רווח נקי:				
2,560	618	813		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
35	10	8		הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,595	628	821		המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים				
רווח בסיסי				
1.95	0.47	0.62		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
1.68	0.41	0.55		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מפעילות נמשכת
רווח מדולל				
1.94	0.47	0.61		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
1.67	0.41	0.54		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מפעילות נמשכת

* סווג מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.
(1) תגוני קבוצת ישראל כרטיס הוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

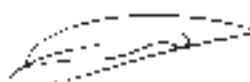
הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

עופר לוי
משנה למנכ"ל,
חשבונאי ראשי

עופר קורן
משנה למנכ"ל,
ממונה על החטיבה הפינסית

ארי פינטו
המנהל הכללי

עודד ערן
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 28 במאי 2019

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל⁽¹⁾ לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר	ביאור	
2,560	618	813	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
35	10	8	הפסד נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,595	628	821	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
		4	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
(920)	(339)	351	התאמות בגין אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו ⁽²⁾
(2)	(5)	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים* נטו, לאחר השפעת גידורים**
379	79	(197)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים***
-	-	-	רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים
(543)	(265)	154	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
135	99	(41)	השפעת המס המתייחס
(408)	(166)	113	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
-	-	-	בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(408)	(166)	113	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
2,152	452	926	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
35	10	8	ההפסד הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,187	462	934	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, היה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

*** בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(2) עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות-ערך זמינים למכירה.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

תמצית מאזן מאוחד⁽¹⁾

ליום 31 במרץ 2019

31 בדצמבר	31 במרץ		ביאור	
	2018	2019		
מבוקר	בלתי מבוקר			
נכסים				
84,459	78,125	78,332		מזומנים ופיקדונות בבנקים
56,116	61,508	66,259	5	ניירות-ערך ⁽²⁾⁽³⁾
708	608	714		ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
286,265	274,553	286,874		אשראי לציבור
(3,758)	(3,760)	(3,826)		הפרשה להפסדי אשראי
282,507	270,793	283,048	6,3	אשראי לציבור, נטו
2,428	2,476	2,279		אשראי לממשלות
103	101	103		השקעות בחברות כלולות
3,111	3,044	3,077		בניינים וציוד
10,534	12,273	10,246	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,850	5,282	5,954		נכסים אחרים ⁽²⁾
15,110	13,985	15,766		נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
460,926	448,195	465,778		סך-כל הנכסים
התחייבויות והון				
352,260	344,703	354,232	7	פיקדונות הציבור
4,528	3,102	3,328		פיקדונות מבנקים
208	385	358		פיקדונות הממשלה
-	6	5		ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
30,024	26,214	29,695		אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
9,676	11,436	10,429	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
11,841	10,857	12,402		התחייבויות אחרות (מזה: 496; 637; 569 בהתאמה, הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים) ⁽²⁾
14,733	15,276	16,758		התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
423,270	411,979	427,207		סך-כל ההתחייבויות
37,544	36,084	38,481	9	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
112	132	90		זכויות שאינן מקנות שליטה
37,656	36,216	38,571		סך-כל ההון
460,926	448,195	465,778		סך-כל ההתחייבויות וההון

(1) נתוני קבוצת ישראל כרטיס הוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

(2) לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור 15.ב](#).

(3) לפרטים בדבר ניירות-ערך ששועבדו למלווים ראה [ביאור 5](#).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

תמצית דוח על השינויים בהון⁽¹⁾ לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות שליטה של הבנק	זכויות שאינן הון מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,135	38	8,173	(1,194)	30,565	37,544	112	37,656
-	-	-	18	(18)	-	-	-
8,135	38	8,173	(1,176)	30,547	37,544	112	37,656
-	-	-	-	821	821	(6)	815
-	3	3	-	-	3	-	3
18	(18)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	113	-	113	-	113
-	-	-	-	-	-	(16)	(16)
8,153	23	8,176	(1,063)	31,368	38,481	90	38,571

* בניכוי 2,756,262 יתרת מניות באוצר.

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(2) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01) ובנושא מכשירים נגזרים וגידור (ASU 2017-12) ולרבות העדכונים המתייחסים אליהם. ראה גם ביאור 1.ג.1.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות שליטה של הבנק	זכויות שאינן הון מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,124	59	8,183	(786)	28,466	35,863	141	36,004
-	-	-	-	628	628	(9)	619
-	-	-	-	(245)	(245)	-	(245)
-	4	4	-	-	4	-	4
24	(24)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	(166)	-	(166)	-	(166)
8,148	39	8,187	(952)	28,849	36,084	132	36,216

* בניכוי 3,101,627 יתרת מניות באוצר.

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

תמצית דוח על השינויים בהון⁽¹⁾ לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות שליטה של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,124	59	8,183	(786)	28,466	35,863	141	36,004
-	-	-	-	2,595	2,595	(29)	2,566
-	-	-	-	(496)	(496)	-	(496)
(24)	-	(24)	-	-	(24)	-	(24)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	14	14	-	-	14	-	14
35	(35)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	(408)	-	(408)	-	(408)
8,135	38	8,173	(1,194)	30,565	37,544	112	37,656

* בניכוי 3,673,637 יתרת מניות באוצר.
(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים⁽¹⁾ לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2018	2019
מבוקר	בלתי מבוקר	
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת		
2,566	619	815
התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת		
(4)	(4)	-
590	166	111
19	5	4
765	250	147
(531)	(111)	(79)
(25)	(1)	(54)
(28)	(13)	(1)
(40)	(83)	(66)
(98)	5	(475)
(21)	73	(52)
(56)	(18)	-
22	20	-
(409)	(107)	528
(2,247)	(992)	735
שינוי נטו בנכסים שוטפים		
1,481	(260)	288
(1,142)	(3,780)	721
(371)	67	(163)
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות		
(2,426)	(641)	753
1,180	259	1,230
(775)	(4,546)	4,442

* עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות-ערך זמינים למכירה.
(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים⁽¹⁾ לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
תזרימי מזומנים לפעילות השקעה			
1,018	(801)	(109)	פיקדונות בבנקים
(7,487)	(2,543)	1,511	אשראי לציבור
(136)	(184)	149	אשראי לממשלות
(24)	76	(6)	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
-	-	(15)	רכישת אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
35	5	117	תמורה מפדיון אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
(34,725)	(6,042)	(19,894)	רכישת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר*
36,622	8,899	6,669	תמורה ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר*
10,515	4,933	2,297	תמורה מפדיון אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר*
(11,768)	(3,169)	(2,792)	רכישת תיקי אשראי
382	119	-	תמורה ממכירת תיקי אשראי
(5)	-	(2)	השקעה בחברות כלולות
(683)	(104)	(134)	רכישת בניינים וציוד
47	17	2	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(6,209)	1,206	(12,207)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) מימון			
1,003	(586)	50	פיקדונות מבנקים
4,761	(2,688)	2,465	פיקדונות מהציבור
(112)	65	150	פיקדונות מהממשלה
(380)	(374)	5	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
6,359	96	2,782	הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(5,390)	(2,174)	(3,417)	פדיון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(496)	-	-	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות הבנק
(24)	-	-	רכישה עצמית של מניות
-	-	16	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות חיצוניים בחברות מאוחדות
5,721	(5,661)	2,051	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון
(1,263)	(9,001)	(5,714)	קיטון במזומנים - כולל יתרות מזומנים ושווי מזומנים המיוחסים לפעילות מופסקת
1	2	(8)	בניכי גידול (קיטון) במזומנים ושווי מזומנים המיוחסים לפעילות מופסקת
(1,264)	(9,003)	(5,706)	קיטון במזומנים
82,856	82,856	82,217	יתרת מזומנים לתחילת התקופה מפעילות נמשכת
625	223	(528)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
82,217	74,076	75,983	יתרת מזומנים לסוף התקופה מפעילות נמשכת

* עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות-ערך זמינים למכירה.
(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2019 נערכה לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ולפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. כללי החשבונאות שלפיהם נערכה תמצית דוחות כספיים אלה יושמו בעקביות לכללים שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2018, למעט המפורט בסעיף ג' להלן.

תמצית הדוחות הכספיים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות הכספיים השנתיים לעיל ויש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2018 והביאורים הנלווים להם.

תמצית הדוחות הכספיים אושרה לפרסום על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 28 במאי 2019.

ב. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על יישום המדיניות, על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

שיקול הדעת והאומדנים של הנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הבנק וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי ודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2018. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

(1) מכשירים פיננסיים - הצגה ומדידה

ביום 30 באוגוסט 2018 פורסם חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא מכשירים נגזרים וגידור, סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, דוח תזרים מזומנים ונושאים נוספים." החוזר מאמץ את תיקון ASU 2016-01. עיקר השינויים בהוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים הינם: מדידת השקעות במכשירים הוניים, לפי שווי הוגן דרך דוח רווח והפסד, חלף המדידה שהייתה הקיימת עד היום אשר ככלל דורשת רישום של התאמות שטרם מומשו לשווי הוגן ברווח כולל אחר. עם זאת, ניתן למדוד השקעות בניירות-ערך הוניים שהשווי ההוגן שלהן אינו ניתן לקביעה בנקל לפי עלות בניכוי ירידת-ערך, תוך התאמות לשינויים במחירים נצפים בעסקות רגילות עבור השקעה זהה או דומה של אותו מנפיק. כל ההתאמות לעלות ההשקעה נזקפות לרווח והפסד (כמו-כן, אופן ההצגה במאזן של מכשירים פיננסיים עודכן).

ההוראות החדשות יושמו החל מיום 1 בינואר 2019 בדרך של יישום למפרע מתואם, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים במועד היישום לראשונה. ההוראות בדבר השקעות במכשירים הוניים שאינם בעלי שווי הוגן זמין יושמו באופן של מכאן ואילך. שינויים בגילויים הנדרשים בדוחות הכספיים יושמו באופן של מכאן ואילך.

ליישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

(2) נגזרים וגידור

ביום 30 באוגוסט 2018 פורסם חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא מכשירים נגזרים וגידור, סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, דוח תזרים מזומנים ונושאים נוספים." החוזר מאמץ את תיקון ASU 2017-12. התיקון מקל ומפשט את יישום ההנחיות החשבונאיות בנושא גידור, בעיקר בקשר עם דרישות בחינת אפקטיביות הגידור ותייעוד הגידור. כמו-כן, התיקון מרחיב את היכולת של בנקים לגדר רכיבי סיכון מסוימים, ובכך ליצור התאמה בין אופן הרישום של המכשירים המגדרים והפריטים המגודרים בדוחות הכספיים. ההוראות החדשות יושמו החל מיום 1 בינואר 2019 בדרך של יישום למפרע מתואם, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים במועד היישום לראשונה.

ליישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

נושא	עיקרי ההוראות	מועד תחילה והוראות מעבר	השפעה על הבנק
מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי - ASU 2016-13	אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא חכירות. מטרה העיקרית של הכללים החדשים היא לשקף בדוחות הכספיים באופן מלא את רמת המינוף שנוצרת מחוזי חכירה ארוכי טווח. עיקרי השינויים בעקבות יישום כללים אלה, הינם: בנקים שחוכרים נכסים לתקופה שעולה על שנה, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית. בגין עסקות חכירה תפעוליות ירשם במאזן נכס שמשקף את הזכות להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות לשלם בגין חכירה.	1 בינואר 2020.	הבנק נערך ליישום התקן
מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי - ASU 2016-13	מטרתו העיקרית של התיקון הינה לספק מידע שימושי יותר בנוגע להפסדי אשראי צפויים בגין מכשירים פיננסיים ומחויבויות למתן אשראי. לצורך כך התיקונים בעדכון זה מחליפים את שיטת ההפרשה להפסדי אשראי המבוססת על הפסדים שהתהוו, בשיטה המשקפת הפסדי אשראי צפויים לאורך חיי האשראי ודורשת התחשבות בטווח רחב יותר של מידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים. הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדיור), אגרות-חוב המוחזקות לפדיון, וחשיפות אשראי חוץ-מאזניות מסוימות. בנוסף, ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות-חוב בתיק הזמין למכירה, וכן יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי.	1 בינואר 2022. ככלל, הכללים החדשים יישמו באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת.	הבנק נערך ליישום התקן

ה. פעילות מופסקת

לאור הוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל והתקדמות בתהליכי ההיפרדות מקבוצת ישראל (לפרטים בדבר הצעת המכר לאחר תאריך המאזן ראה [ביאור 17](#) להלן) פעילות קבוצת ישראל סווגה כ"פעילות מופסקת" החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2018.

בהתאם להוראות התקינה החשבונאית האמריקאית, במועד הסיווג של פעילות מופסקת, הבנק סיווג במאזן את כל הנכסים וכל ההתחייבויות המשויכים לאותה פעילות כשורות נפרדות בדוח על המצב הכספי, כולל תיקון מספרי השוואה. באופן דומה הציג הבנק בנפרד בדוח רווח והפסד את הרווח המיוחס לפעילות המופסקת לכל תקופות הדיווח. כמו-כן, החל מאותו מועד, הבנק הפסיק לצבור פחת בגין הנכסים ברי הפחת של קבוצת ישראל.

א. הרכב הנכסים וההתחייבויות המיוחסים לפעילות מופסקת

ליום 31 במרץ 2019	ליום 31 במרץ 2018	ליום 31 בדצמבר 2018	
בלתי מבוקר	מבוקר		
14,911	13,310	14,366	אשראי לציבור, נטו
412	282	356	בניינים וציוד
443	393	388	אחרים
15,766	13,985	15,110	סך-כל הנכסים של קבוצת ישראל
14,233	14,669	13,951	התחייבויות אחרות
2,525	607	782	פיקדונות
16,758	15,276	14,733	סך-הכל התחייבויות של קבוצת ישראל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. רווח והפסד המיוחס לפעילות מופסקת*

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
הכנסות			
312	72	88	הכנסות ריבית, נטו
1,717	419	407	עמלות
(4)	3	12	אחרות
הוצאות			
152	34	26	הוצאות בגין הפסדי אשראי
321	86	85	משכורות והוצאות נלוות
983	245	257	הוצאות אחרות
71	22	13	אחזקה ופחת בניינים**
498	107	126	רווח לפני מסים
128	29	33	הפרשה למסים על הרווח
370	78	93	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
6	1	2	רווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
364	77	91	רווח נקי

* ללא קיזוז עסקות בינחברתיות בין הבנק לקבוצת ישראלכרט.
** החל מהרבעון השלישי של שנת 2018, לא כלולות בדוח רווח והפסד הוצאות הפחת המשוייכות לפעילות המופסקת.

ג. תזרים מזומנים המיוחס לפעילות מופסקת

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
1,270	(56)	(420)	תזרים מזומנים נטו מפעילות שוטפת
(987)	20	(531)	תזרים מזומנים נטו מפעילות השקעה
(282)	38	943	תזרים מזומנים נטו מפעילות מימון
1	2	(8)	גידול (קיטון) המזומנים ושווי מזומנים המיוחסים לפעילות מופסקת

ד. רווח למניה רגילה בשקלים חדשים - רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק מפעילות מופסקת

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
0.27	0.06	0.07	רווח בסיסי
0.27	0.06	0.07	רווח מדולל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2019	
א. הכנסות ריבית**		
2,269	2,458	מאשראי לציבור
16	17	מאשראי לממשלות
73	103	מפיקדונות בבנקים
11	29	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
159	218	מאגרות-חוב
2,528	2,825	סך-כל הכנסות ריבית
ב. הוצאות ריבית**		
(288)	(428)	על פיקדונות הציבור
(1)	(2)	על פיקדונות הממשלה
(6)	(6)	על פיקדונות מבנקים
1	-	על ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(148)	(113)	על אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים
-	1	על התחייבויות אחרות
(442)	(548)	סך-כל הוצאות ריבית
2,086	2,277	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית**		
(16)	3	הכנסות ריבית
(3)	(1)	הוצאות ריבית
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות-חוב		
3	3	מוחזקות לפדיון
153	209	זמינות למכירה
3	6	למסחר
159	218	סך-הכל כלול בהכנסות ריבית

* כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

** פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו-ב.

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית⁽⁵⁾

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן פעילויות שאינן למטרות מסחר

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2019	
		1. מפעילות במכשירים נגזרים
682	(687)	סך-הכל מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾
		2. מהשקעה באגרות-חוב
85	30	רווחים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה
(18)	(3)	הפסדים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה
67	27	סך-הכל מהשקעה באגרות-חוב
		3. הפרשי שער, נטו
(593)	643	בניכוי יתרות שסווגו כהפרשי שער מפעילות מופסקת
-	-	הפרשי שער, נטו מפעילות נמשכת
		4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות
44	153	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר, נטו ⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾
5	2	דיבידנד ממניות שאינן למסחר ⁽⁴⁾
49	155	סך-הכל מהשקעה במניות
		5. רווחים (הפסדים) נטו בגין עסקות איגוח
-	-	
		6. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו
18	-	
223	138	סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

- (1) מכשירים נגזרים מהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 (2) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-7 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018: כ-8 מיליוני ש"ח).
 (3) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות מעלה או מטה של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.
 (4) עד ליום 31 בדצמבר 2018 מניות זמינות למכירה.
 (5) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית⁽²⁾ (המשך)

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר*

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2019	
4	1	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר
1	(50)	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר, נטו ⁽¹⁾
5	(49)	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות מסחר**
228	89	סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון:		
1	(50)	חשיפת ריבית
-	-	חשיפת מטבע-חוץ
4	1	חשיפה למניות
5	(49)	סך-הכל

* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

** להכנסות ריבית מהשקעה באגרות-חוב למסחר ראה [ביאור 2](#).

(1) מזה: חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים לאגרות-חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-51 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018: כ-4 מיליוני ש"ח).

(2) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס⁽¹⁾

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ בשנת 2019 ובשנת 2018

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					יתרה ליום 1 בינואר 2019
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות מתרגום*, נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן***	
		בלתי מבוקר					
(1,194)	3	(1,191)	(993)	(1)	(37)	(160)	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב ⁽²⁾
18	-	18	-	-	-	18	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה שינוי נטו במהלך התקופה
(1,176)	3	(1,173)	(993)	(1)	(37)	(142)	יתרה ליום 31 במרץ 2019
113	-	113	(126)	-	-	239	שינוי נטו במהלך התקופה
(1,063)	3	(1,060)	(1,119)	(1)	(37)	97	יתרה ליום 1 בינואר 2018
(786)	3	(783)	(1,242)	(1)	(53)	513	שינוי נטו במהלך התקופה
(166)	-	(166)	52	-	5	(223)	יתרה ליום 31 במרץ 2018
(952)	3	(949)	(1,190)	(1)	(48)	290	

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2018

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					יתרה ליום 1 בינואר 2018
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות מתרגום*, נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
		מבוקר					
(786)	3	(783)	(1,242)	(1)	(53)	513	שינוי נטו במהלך השנה
(408)	-	(408)	249	-	16	(673)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
(1,194)	3	(1,191)	(993)	(1)	(37)	(160)	

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, היה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

*** עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות-ערך זמינים למכירה.

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(2) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01) ובנושא מכשירים נגזרים וגידור

(ASU 2017-12) ולרבות העדכונים המתייחסים אליהם. ראה גם [ביאור 1.ג.1](#).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס⁽¹⁾
1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ בשנת 2019 ובשנת 2018

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
2018 במרץ 31			2019 במרץ 31		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן⁽⁴⁾					
(150)	84	(234)	262	(115)	377
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן (רווחים) הפסדים בגין אגרות-חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾⁽⁴⁾					
(73)	32	(105)	(23)	3	(26)
שינוי נטו במהלך התקופה					
(223)	116	(339)	239	(112)	351
התאמות מתרגום*					
23	-	23	-	-	-
התאמות מתרגום דוחות כספיים גידורים**					
(18)	10	(28)	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה					
5	10	(5)	-	-	-
גידור תזרימי מזומנים					
(רווחים) הפסדים נטו בגין גידורי תזרימי מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾					
-	-	-	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה					
-	-	-	-	-	-
הטבות לעובדים					
23	(13)	36	(143)	80	(223)
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך התקופה (רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽³⁾					
29	(14)	43	17	(9)	26
שינוי נטו במהלך התקופה					
52	(27)	79	(126)	71	(197)
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
(166)	99	(265)	113	(41)	154
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
-	-	-	-	-	-
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק					
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
(166)	99	(265)	113	(41)	154

- * התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, היה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 ** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.
 (1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.
 (2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3](#) - הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (3) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות והוצאות אחרות.
 (4) עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות-ערך זמינים למכירה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס⁽¹⁾ (המשך)
2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2018

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018			
	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן			
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	(495)	163	(332)
רווחים (הפסדים) בגין ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾	(425)	84	(341)
שינוי נטו במהלך השנה	(920)	247	(673)
התאמות מתרגום*			
התאמות מתרגום דוחות כספיים	51	-	51
גידורים**	(53)	18	(35)
שינוי נטו במהלך השנה	(2)	18	16
הטבות לעובדים			
רווח (הפסד) אקטוארי נטו השנה	233	(85)	148
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽³⁾	146	(45)	101
שינוי נטו במהלך השנה	379	(130)	249
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה	(543)	135	(408)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה	-	-	-
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק			
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה	(543)	135	(408)

- * התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, היה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 ** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.
 (1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.
 (2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3](#) - הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (3) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות והוצאות אחרות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך⁽²⁾

ליום 31 במרץ 2019				
שווי הוגן*	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן
(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות				
310	-	4	306	306
של מוסדות פיננסיים בישראל				
310	-	4	306	306
סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון				

שווי הוגן*	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	רווחים	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן
(2) אגרות-חוב זמינות למכירה				
אגרות-חוב ומלוות				
32,972	(2)	179	32,795	32,972
של ממשלת ישראל				
14,444	(112)	25	14,531	14,444
של ממשלות זרות				
118	-	1	117	118
של מוסדות פיננסיים בישראל				
8,114	(22)	46	8,090	8,114
של מוסדות פיננסיים זרים				
73	-	-	73	73
של אחרים בישראל				
2,799	(14)	21	2,792	2,799
של אחרים זרים				
58,520	⁽¹⁾ (150)	⁽¹⁾ 272	58,398	58,520
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה				

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.
 (2) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלט המהווה פעילות מופסקת.

הערות

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
 ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך⁽⁴⁾ (המשך)

ליום 31 במרץ 2019					
שווי הוגן*	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	
1,826	(9) ⁽²⁾	86 ⁽²⁾	1,749	1,826	(3) השקעות במניות שאינן למסחר
1,078	-	-	1,078	1,078	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין
60,656	(159) ⁽¹⁾	362	60,453	60,652	סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר
					(4) ניירות-ערך למסחר
					אגרות-חוב ומלוות
5,594	-	42	5,552	5,594	של ממשלת ישראל
3	-	-	3	3	של ממשלות זרות
-	-	-	-	-	של אחרים זרים
5,597	-	42	5,555	5,597	סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר
					מניות
10	-	3	7	10	של אחרים
5,607	- ⁽²⁾	45 ⁽²⁾	5,562	5,607	סך-כל ניירות הערך למסחר
66,263	(159)	407	66,015	66,259	סך-כל ניירות הערך ⁽³⁾

ליום 31 במרץ 2019						
סך-הכל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	סך-הכל	פחות מ-12 חודשים	
	הפסדים שטרם מומשו	0-20%			הפסדים שטרם מומשו	0-20%
-	-	-	-	(2)	-	(2)
(112)	-	(112)	8,883	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
(16)	-	(16)	2,515	(6)	-	(6)
-	-	-	-	-	-	-
(5)	-	(5)	510	(9)	-	(9)
(133)	-	(133)	11,908	(17)	-	(17)

(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות-חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציית הפסד שטרם מומשו

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל מניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-2.8 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.
- (4) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראל המהווה פעילות מופסקת.

הערות

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.

ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך⁽³⁾ (המשך)

ליום 31 במרץ 2018				
שווי הוגן*	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות				
425	-	4	421	421
של מוסדות פיננסיים בישראל				
425	-	4	421	421
סך-כל אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
שווי הוגן*	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	רווחים	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומלוות				
31,986	(1)	231	31,756	31,986
של ממשלת ישראל				
10,512	(219)	17	10,714	10,512
של ממשלות זרות				
44	-	2	42	44
של מוסדות פיננסיים בישראל				
5,797	(58)	24	5,831	5,797
של מוסדות פיננסיים זרים				
307	(2)	6	303	307
של אחרים בישראל				
1,415	(6)	16	1,405	1,415
של אחרים זרים				
50,061	(286)	296	50,051	50,061
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה				
מניות				
⁽¹⁾ 2,035	(12)	308	1,739	2,035
של אחרים				
⁽¹⁾ 52,096	⁽²⁾ (298)	⁽²⁾ 604	51,790	52,096
סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 970 מיליוני ש"ח.
- (2) כוללים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

הערות

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 5 ניירות-ערך⁽⁴⁾ (המשך)

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 31 במרץ 2018				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומלוות				
8,876	8,865	11	-	8,876
של ממשלת ישראל				
69	68	1	-	69
של ממשלות זרות				
-	-	-	-	-
של מוסדות פיננסיים זרים				
-	-	-	-	-
של אחרים בישראל				
2	2	-	-	2
של אחרים זרים				
8,947	8,935	12	-	8,947
סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר				
מניות				
44	47	-	(3)	44
של אחרים				
8,991	8,982	12 ⁽²⁾	(3) ⁽²⁾	8,991
סך-כל ניירות הערך למסחר				
⁽¹⁾ 61,512	61,193	620	(301)	61,508
סך-כל ניירות הערך ⁽³⁾				

ליום 31 במרץ 2018							
סך-הכל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	סך-הכל	פחות מ-12 חודשים		שווי הוגן
	הפסדים שטרם מומשו 20-40%	0-20%			הפסדים שטרם מומשו 20-40%	0-20%	
(4) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש							
אגרות-חוב ומלוות							
-	-	-	-	(1)	-	(1)	2,188
של ממשלת ישראל							
(16)	-	(16)	923	(203)	-	(203)	8,980
של ממשלות זרות							
(3)	-	(3)	301	(55)	-	(55)	3,826
של מוסדות פיננסיים זרים							
-	-	-	-	(2)	-	(2)	67
של אחרים בישראל							
(2)	-	(2)	184	(4)	-	(4)	298
של אחרים זרים							
(21)	-	(21)	1,408	(265)	-	(265)	15,359
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה							
מניות							
-	-	-	-	(12)	-	(12)	839
של אחרים							
(21)	-	(21)	1,408	(277)	-	(277)	16,198
סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה							

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 970 מיליוני ש"ח.
 - (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
 - (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-3.8 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.
 - (4) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

הערות

- א. לפרוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה **ביאור 2 וביאור 3**.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 5 ניירות-ערך⁽³⁾ (המשך)

מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2018				
שווי הוגן*	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן
(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות				
401	-	3	398	398
של מוסדות פיננסיים בישראל				
401	-	3	398	398
סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון				
שווי הוגן*	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	רווחים	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומלוות				
26,373	(60)	98	26,335	26,373
של ממשלת ישראל				
10,420	(178)	18	10,580	10,420
של ממשלות זרות				
114	(3)	-	117	114
של מוסדות פיננסיים בישראל				
8,273	(93)	11	8,355	8,273
של מוסדות פיננסיים זרים				
141	(2)	1	142	141
של אחרים בישראל				
2,539	(32)	4	2,567	2,539
של אחרים זרים				
47,860	(368)	132	48,096	47,860
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה				
מניות				
⁽¹⁾ 1,480	(55)	13	1,522	1,480
של אחרים				
⁽¹⁾ 49,340	⁽²⁾ (423)	⁽²⁾ 145	49,618	49,340
סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר				

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,020 מיליוני ש"ח.
 (2) כוללים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.
 (3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

הערות

- לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
- ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 5 ניירות-ערך⁽⁴⁾ (המשך)

מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2018					
שווי הוגן*	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	
(3) ניירות-ערך למסחר					
אגרות-חוב ומלוות					
6,266	(10)	2	6,274	6,266	של ממשלת ישראל
69	-	1	68	69	של ממשלות זרות
2	-	-	2	2	של אחרים זרים
6,337	(10)	3	6,344	6,337	סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר
מניות					
41	(4)	-	45	41	של אחרים
6,378	(14) ⁽²⁾	3 ⁽²⁾	6,389	6,378	סך-כל ניירות הערך למסחר
⁽¹⁾ 56,119	(437)	151	56,405	56,116	סך-כל ניירות הערך ⁽³⁾

ליום 31 בדצמבר 2018							
סך-הכל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	סך-הכל	פחות מ-12 חודשים		שווי הוגן
	הפסדים שטרם מומשו 20-40%	0-20%			הפסדים שטרם מומשו 20-40%	0-20%	
(4) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו							
אגרות-חוב ומלוות							
-	-	-	-	(60)	-	(60)	17,793
(177)	-	(177)	8,780	(1)	-	(1)	304
-	-	-	-	(3)	-	(3)	114
(51)	-	(51)	3,252	(42)	-	(42)	3,141
(1)	-	(1)	20	(1)	-	(1)	18
(5)	-	(5)	402	(27)	-	(27)	1,508
(234)	-	(234)	12,454	(134)	-	(134)	22,878
מניות							
-	-	-	-	(55)	(15)	(40)	1,080
(234)	-	(234)	12,454	(189)	(15)	(174)	23,958

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,020 מיליוני ש"ח.
- (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-3.8 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.
- (4) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

הערות

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי(5)

1. חובות*, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 במרץ 2019						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה						
156,342	23,340	133,002	965	-	132,037	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
153,872	-	153,872	41,143	71,687	41,042	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
82,951	-	82,951	-	71,490	11,461	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
310,214	23,340	286,874	42,108	71,687	173,079	סך-הכל ⁽²⁾
(2) מזה:						
1,311	-	1,311	651	-	660	חובות בארגון מחדש
1,674	-	1,674	71	-	1,603	חובות פגומים אחרים
2,985	-	2,985	722	-	2,263	סך-הכל חובות פגומים
876	-	876	85	589	202	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,038	-	3,038	60	1	2,977	חובות בעייתיים אחרים
6,899	-	6,899	867	590	5,442	סך-הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
2,294	10	2,284	154	-	2,130	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,542	-	1,542	685	369	488	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
426	-	426	-	369	57	(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור***
3,836	10	3,826	839	369	2,618	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
641	-	641	158	-	483	(4) מזה: הפרשה בגין חובות פגומים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-11,461 מיליוני ש"ח.

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-290 מיליוני ש"ח.

(5) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי⁽⁵⁾ (המשך)

1. חובות*, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 במרץ 2018						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
יתרת חוב רשומה						
150,451	23,942	126,509	1,323	-	125,186	חובות שנבדקו על בסיס פרטי
148,044	-	148,044	44,119	66,209	37,716	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
75,792	-	75,792	-	65,996	9,796	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
298,495	23,942	274,553	45,442	66,209	162,902	סך-הכל ⁽²⁾
(2) מזה:						
1,256	-	1,256	619	-	637	חובות בארגון מחדש
1,292	-	1,292	108	-	1,184	חובות פגומים אחרים
2,548	-	2,548	727	-	1,821	סך-הכל חובות פגומים
939	-	939	92	591	256	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,342	-	3,342	89	2	3,251	חובות בעייתיים אחרים
6,829	-	6,829	908	593	5,328	סך-הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
2,256	6	2,250	207	-	2,043	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי
1,510	-	1,510	686	336	488	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
399	-	399	-	336	63	(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור***
3,766	6	3,760	893	336	2,531	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
520	-	520	206	-	314	(4) מזה: הפרשה בגין חובות פגומים

- * אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
- ** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיור בסך של כ-9,796 מיליוני ש"ח.
- *** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-265 מיליוני ש"ח.
- (5) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי⁽⁵⁾ (המשך)

1. חובות*, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה						
151,947	16,526	135,421	962	-	134,459	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
150,844	-	150,844	42,176	70,410	38,258	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
81,261	-	81,261	-	70,217	11,044	(1) מזה: לפי עומק פיגור
302,791	16,526	286,265	43,138	70,410	172,717	סך-הכל ⁽²⁾
(2) מזה:						
1,300	-	1,300	624	-	676	חובות בארגון מחדש
1,421	-	1,421	82	-	1,339	חובות פגומים אחרים
2,721	-	2,721	706	-	2,015	סך-הכל חובות פגומים
808	-	808	107	529	172	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,068	-	3,068	71	-	2,997	חובות בעייתיים אחרים
6,597	-	6,597	884	529	5,184	סך-הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*						
2,207	8	2,199	159	-	2,040	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,559	-	1,559	710	368	481	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
424	-	424	-	368	56	(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור***
3,766	8	3,758	869	368	2,521	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
571	-	571	163	-	408	(4) מזה: הפרשה בגין חובות פגומים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-11,044 מיליוני ש"ח.

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-284 מיליוני ש"ח.

(5) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי⁽³⁾ (המשך)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
4,334	9	4,325	904	368	3,053	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
121	2	119	65	3	51	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(357)	-	(357)	(188)	(2)	(167)	מחיקות חשבונאיות
234	-	234	95	-	139	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(123)	-	(123)	(93)	(2)	(28)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,332	11	4,321	876	369	3,076	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2019 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
(72)	-	(72)	2	-	(74)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
496	1	495	37	-	458	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018*						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
4,266	7	4,259	940	333	2,986	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
216	-	216	124	5	87	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(345)	-	(345)	(187)	(2)	(156)	מחיקות חשבונאיות
264	-	264	75	-	189	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(81)	-	(81)	(112)	(2)	33	מחיקות חשבונאיות נטו
1	-	1	1	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
4,402	7	4,395	953	336	3,106	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2018 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
28	-	28	12	-	16	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
636	1	635	60	-	575	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* מספרי ההשוואה הוצגו מחדש לצורך הצגת פעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. (3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 7 פיקדונות הציבור⁽¹⁾

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר	31 במרץ		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
בישראל			
לפי דרישה			
134,527	129,025	138,395	אינם נושאים ריבית
90,919	84,384	91,730	נושאים ריבית
225,446	213,409	230,125	סך-הכל לפי דרישה
107,694	111,647	105,138	לזמן קצוב
333,140	325,056	335,263	סך-כל פיקדונות הציבור בישראל*
מחוץ לישראל			
לפי דרישה			
2,116	4,425	1,974	אינם נושאים ריבית
3,902	3,579	4,121	נושאים ריבית
6,018	8,004	6,095	סך-הכל לפי דרישה
13,102	11,643	12,874	לזמן קצוב
19,120	19,647	18,969	סך-כל פיקדונות הציבור מחוץ לישראל
352,260	344,703	354,232	סך-כל פיקדונות הציבור
* מזה:			
168,932	160,226	167,790	פיקדונות של אנשים פרטיים
43,402	49,364	47,284	פיקדונות של גופים מוסדיים
120,806	115,466	120,189	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר	31 במרץ		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
תקרת הפיקדון			
124,117	119,581	123,183	עד 1
89,745	83,817	89,154	מעל 1 עד 10
52,811	51,323	53,977	מעל 10 עד 100
33,202	35,363	32,274	מעל 100 עד 500
52,385	54,619	55,644	מעל 500
352,260	344,703	354,232	סך-הכל

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראל כרטיס המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים

א. הטבות לעובדים

היתרות בביאור זה הן ללא נטרול יתרות לא מהותיות המיוחסות לפעילות מופסקת בסך של כ-39 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2019.

31 בדצמבר	31 במרץ		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
פרישה מוקדמת ופיצויים			
7,131	7,624	7,355	סכום ההתחייבות
(3,722)	(3,941)	(3,809)	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
3,409	3,683	3,546	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק אי ניצול ימי מחלה			
339	374	359	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
339	374	359	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק יובל			
36	38	37	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
36	38	37	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה			
571	617	610	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
571	617	610	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
סך-הכל			
4,355	4,712	4,552	עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"*
54	44	51	* מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה⁽¹⁾

(1) מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה, נטו**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
4,760	4,760	4,319	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בתחילת התקופה
135	36	33	עלות שירות
136	34	38	עלות ריבית
(13)	-	-	הפקדות משתתפי התוכנית
(237)	(37)	225	הפסד אקטוארי (רווח)
4	1	(2)	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
(466)	(120)	(98)	הטבות ששולמו
4,319	4,674	4,515	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בסוף התקופה
4,123	4,448	4,303	מחויבות בגין הטבה מצטברת, נטו בסוף התקופה

ב. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

31 בדצמבר	31 במרץ		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
4,319	4,674	4,515	פרישה מוקדמת ופיצויים
			סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

ג. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

31 בדצמבר	31 במרץ		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
1,498	1,798	1,695	הפסד אקטוארי נטו
1,498	1,798	1,695	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ד. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התכנית

31 בדצמבר	31 במרץ		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
8,041	8,615	8,324	מחויבות בגין הטבה חזויה
7,845	8,389	8,112	מחויבות בגין הטבה מצטברת
(3,722)	(3,941)	(3,809)	שווי הוגן של נכסי התכנית

* כולל הטבות לאחר פרישה, לרבות מענק מחלה אשר משולם במועד הפרישה.
** הסכומים המוצגים הינם בנטו מנכסי תוכנית. לפירוט נוסף, ראה סעיף (4) להלן.
(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה⁽¹⁾ (המשך)

(2) הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
135	36	33	עלות שירות
136	34	38	עלות ריבית
			הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
146	43	26	הפסד אקטוארי נטו
417	113	97	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בנכסי תוכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
(237)	(37)	225	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(146)	(43)	(26)	הפחתה של הפסד אקטוארי
4	1	(2)	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
-	-	-	הפחתה בגין צמצום/סילוק
(379)	(79)	197	סך-הכל הוכר ברווח כולל אחר
417	113	97	סך עלות ההטבה נטו
38	34	294	סך-הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2019 לפני השפעת המס

113	הפסד אקטוארי נטו

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה⁽¹⁾ (המשך)

(3) הנחות*

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

31 בדצמבר	31 במרץ		שיעור היוון
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
1.89%	1.32%	1.25%	
2.0%	2.0%	2.0%	שיעור עליית המדד
0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	שיעור גידול בתגמול ⁽²⁾

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		שיעור היוון
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
1.42%	1.25%	1.89%	
0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	שיעור גידול בתגמול ⁽²⁾

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

קיטון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת			שיעור היוון
31 בדצמבר	31 במרץ	2019	31 בדצמבר	31 במרץ	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר		
390	444	430	(332)	(375)	(364)	

* ההנחות מתייחסות לנתוני הבנק בלבד.

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(2) שיעור הגידול בתגמול מושפע ממספר תהליכים המביאים לגידול בעלות השכר ומשקפים שיעור גידול ממוצע של כ-1.5% לשנה במונחים ריאליים. תהליכים אלה כוללים קידומים ושינויים בהגדרות תפקיד, ותק ודירוג.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה⁽¹⁾ (המשך)

(4) נכסי תוכנית

התחייבות הבנק בגין זכויות עובדים מחושבת בהתבסס על חישוב אקטוארי. חישוב זה מביא בחשבון, בין היתר, את ההסתברות לפרישה מוקדמת בתנאים מיטיבים בכל אחד מהמסלולים הרלוונטיים (פיצויים בשיעורים מוגדלים או פנסיה מוקדמת), את סכומי ההתחייבות בעת הפרישה ואת שווי היעודות באותו מועד. בנוסף, לאור הסכמי העבודה הקיימים בבנק ומהות הסכמי הפרישה בבנק, חשיפת הבנק לשינויים (חיוביים או שליליים) בשווי היעודות, הינה מצומצמת לאור קיומו של סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, לפיו במקרה של עזיבת העובד, בהגיעו לגיל הפרישה הקבוע בחוק, או יציאת העובד לפנסיה מוקדמת, הבנק אינו נדרש או נוהג לבצע השלמה ליעודות במקרים ששווין ירד או אינו מכסה את הגידול שחל בשכר. התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פיטורין לעובדיו, מכוסה בעיקרה על-ידי יעודות אשר מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים.

להלן יתרות ההתחייבות לפיצויי פיטורין והיעודות לפיצויי פיטורין:

31 בדצמבר	31 במרץ	
2018	2018	2019
מבוקר	בלתי מבוקר	
3,469	3,707	3,545
(3,359)	(3,582)	(3,427)
110	125	118

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

יודגש כי חשיפת ההתחייבות נטו של הבנק לשינויים בשווי היעודות, משוקללת בהסתברות לפרישה במסלול פיצויים אינה מהותית. כך לדוגמא, במקרה של ירידה בשיעור של 10% בשווי ההוגן של היעודות לפיצויים תגדל ההתחייבות נטו בסך של כ-22 מיליון ש"ח. היעודות לפיצויי פיטורין מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים. כ-37% מסך יתרות היעודה לפיצויי פיטורין מופקדות בקרן הגימלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ (קג"מ). יתרת הסכומים מופקדים במספר רב של קופות-גמל לפיצויי פיטורין, והכל בהתאם לבחירת העובדים.

ג. תזרימי מזומנים

(1) הפקדות

הפקדות בפועל		תחזית	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	2019	*2019
2018	2018		
מבוקר	בלתי מבוקר		
182	43	42	125

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2019.

(2) הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד

שנה	במיליוני ש"ח
2019	425
2020	375
2021	369
2022	319
2023	298
2024-2028	1,229
2029 ואילך	2,241
סך-הכל	5,256

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ד. הסכם השכר בין הנהלת הבנק לבין ארגון העובדים של הבנק, שהיה בתוקף בשנים 2013-2017 וחל על עובדי הבנק שאינם בחוזה אישי, הסתיים בתום שנת 2017. הצדדים נערכים לכניסה למשא ומתן לצורך חתימה על הסכם חדש.

ה. בהמשך לאמור בביאור 22.g. לדוחות הכספיים לשנת 2018, ביום 28 במאי 2019, אישר דירקטוריון הבנק, הענקת מניות חסומות ויחידות מניות חסומות (RSU) שתהיינה חסומות ל-3 שנים מיום 1 בינואר 2019 ליו"ר דירקטוריון, מנכ"ל הבנק, חברי הנהלה, מנהלים בכירים ועובדים מרכזיים בבנק, בהיקף כולל של כ-0.04% מההון המונפק של הבנק (572,478 מניות) וזאת במסגרת יישום תוכניות התגמול והסכמי ההעסקה הקיימים ולפי מתאר שפרסם הבנק בחודש מאי 2018. ההענקה האמורה כללה, בין היתר, הענקת מניות חסומות למנכ"ל בסכום של 184,716 ש"ח (7,457 מניות), מתוכו סך של 100,896 ש"ח לו זכאי המנכ"ל מדי שנה וסך של 83,820 ש"ח (3,384 מניות) בגין שנת 2018 כתגמול קבוע נוסף לו זכאי המנכ"ל לפי תנאי העסקתו הכוללים זכות לתוספת תגמול אם בהתאם לחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים ("חוק התגמול") מתאפשר תגמול גבוה יותר מתקרת התגמול (סעיף 3.11 לדוח לזימון האסיפה הכללית שפרסם הבנק ביום 8 בנובמבר 2016) ובהתחשב בהוראת סעיף 2(ב) לחוק התגמול לעניין מגבלת תגמול של פי 35 מהתגמול הנמוך בבנק. בהתאם, מסתכם סך תגמול המנכ"ל לפי תקנה 21 לשנת 2018 לכ-1,884 אלפי ש"ח ואילו סך הכל שכר והוצאות נלוות לפי חוק התגמול לשנת 2018 מסתכם לכ-2,582 אלפי ש"ח, היינו סכומים הגבוהים ב-83,820 ש"ח מאלה שנכללו בטבלת תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2018 (עמ' 280). באותו מועד אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם להמלצת ועדת התגמול, גם עדכון לא מהותי לשכר מנכ"ל הבנק מיום 1 בינואר 2019 הנוגע למנגנון ההצמדה של המשכורת החודשית, כך שסך התגמול השנתי לפי סעיף 2(א) לחוק התגמול יושלם לסך של 2.5 מיליון ש"ח צמוד למדד המחירים מחודש אפריל 2016 לפי המדד האחרון הידוע בכל שנה (וזאת בנוסף להצמדה שוטפת מדי חודש של המשכורת עובר לעדכון). אומדן עלות העדכון האמור לשנת 2019 (לפי תחזיות המדד) נמוך מ-50,000 ש"ח.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות

א. דיבידנד

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק החל מהרבעון הראשון של שנת 2017 היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות. כל חלוקה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בשיקולים עסקיים, בהוראת כל דין ובמגבלות על חלוקה.

ב. תשלום דיבידנד

לפני מועד אישור הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018, הודיע הפיקוח על הבנקים לבנק, כי לאור אי הודאות הרבה בנושא חקירת הרשויות האמריקאיות, ומטעמי זהירות ושמרנות, סבור הפיקוח על הבנקים כי לעת הזו אין מקום לחלוקת דיבידנד שוטף על-ידי הבנק. בהתאם, מטעמי שמרנות ובתיאום עם בנק ישראל החל מהרבעון השני של שנת 2018 לא הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד, זאת מבלי לשנות ממדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. כתוצאה מעצם מכירת כ-65% ממניות ישראלקרט ברבעון השני של שנת 2019 (ראה [ביאור 17](#) בתמצית הדוחות הכספיים), נוצרו לבנק עודפי הון נוספים בסך של כ-1.3 מיליארד ש"ח. בהמשך לתיאום עם הפיקוח על הבנקים, הנחה דירקטוריון הבנק את הנהלה לגבש תוכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק כנגד עודפי הון אלו על פני תקופה, בכפוף להוראות הדין והפיקוח על הבנקים בעניין זה. יישום תוכנית כאמור, היקפה או תנאיה, כפופים להחלטה ואישור של דירקטוריון הבנק.

להלן פרטים בדבר דיבידנד ששולם:

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
23.05.2018	12.06.2018	18.825	251
25.03.2018	11.04.2018	18.345	245

ג. הוראות באזל 3

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות.

הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לאמור, בשנת 2018 תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עמדה על 40% ובשנת 2019 תקרה זו עומדת על 30%.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ד. הלימות הון בנתוני המאוחד

31 בדצמבר 2018	31 במרץ 2018	31 במרץ 2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
38,004	36,637	38,903	הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾
977	977	733	הון רובד 1 נוסף
38,981	37,614	39,636	סך-הכל הון רובד 1 ⁽¹⁾
10,042	9,016	9,436	הון רובד 2
49,023	46,630	49,072	סך-הכל הון כולל ⁽¹⁾

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
312,900	303,068	312,408	סיכון אשראי ⁽²⁾
3,429	4,692	2,998	סיכונים שוק
24,268	23,779	24,285	סיכון תפעולי
340,597	331,539	339,691	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽²⁾

3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.16%	11.05%	11.45%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽³⁾
11.44%	11.35%	11.67%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽³⁾
14.39%	14.06%	14.45%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ⁽³⁾
10.24%	10.23%	10.24%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽⁴⁾
13.74%	13.73%	13.74%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽⁴⁾

- (1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן: התאמות בגין תוכנית ההתייעלות), אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017. לפרטים נוספים על השפעת ההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות ראה [סעיף 9.1 להלן](#).
- (2) מסך-הכל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 585 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2019, 640 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018 ו-800 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2018 בשל התאמות בגין תוכנית ההתייעלות, אשר בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים נזקפות בהדרגה על פני 5 שנים החל משנת 2017.
- (3) השפעת מכירת 65.2% מהונה המונפק והנפרע של ישראלכרט שבוצעה בחודש אפריל 2019 מוערכת בגידול של כ-0.4% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל.
- (4) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש יחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינם 10% ו-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ד. הלימות הון בנתוני המאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2018	31 במרץ 2018	31 במרץ 2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		באחוזים
4. חברות בת משמעותיות			
ישראל			
19.96%	19.80%	12.46%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
19.96%	19.80%	12.46%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
21.03%	20.86%	13.52%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.00%	8.00%	8.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽¹⁾
11.50%	11.50%	11.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽¹⁾
בנק הפועלים שוויץ⁽³⁾⁽⁴⁾			
(24.27%)	22.69%	52.30%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
(24.27%)	22.69%	52.30%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
(24.18%)	22.77%	52.38%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.00%	8.00%	8.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
11.20%	11.20%	11.20%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
בנק פוזיטיף⁽³⁾			
31.96%	29.04%	30.64%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
31.96%	29.04%	30.64%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.00%	12.00%	12.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

באזל 2⁽²⁾

(1) השיעורים הנדרשים הינם בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 472.

(2) בנק פוזיטיף אינו מיישם את הוראות באזל 3 ולכן הנתונים מוצגים לפי הוראות באזל 2.

(3) בהתאם למדווח לרגולטור המקומי.

(4) בעקבות הפסד שנבע בעיקר מהפרשה הנוגעת לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, שנרשם בדוחות הרבעון הרביעי 2018, שעל ביצועה החליטו האורגנים המוסמכים של הפועלים שוויץ רק בחודש מרץ 2019, ועל מנת שהפועלים שוויץ יעמוד ביחס הלימות ההון הרגולטורי הנדרש בשוויץ השקיע הבנק 250 מיליון פרנק שוויצרי בהון של הפועלים שוויץ ברבעון הראשון של שנת 2019.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ה. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2018	31 במרץ 2018	31 במרץ 2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
הון עצמי רובד 1			
37,656	36,216	38,571	סך ההון
(72)	(83)	(47)	הבדלים בין סך ההון לבין הון עצמי רובד 1
37,584	36,133	38,524	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים התאמות פיקוחיות וניכויים:
(34)	(40)	(39)	מסים נדחים לקבל
(3)	(28)	(1)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(37)	(68)	(40)	סך-הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תוכנית ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
457	572	419	סך התאמות בגין תוכנית ההתייעלות - הון עצמי רובד 1*
38,004	36,637	38,903	סך-הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
הון רובד 1 נוסף			
977	977	733	הון רובד 1 נוסף - מכשירים, לפני ניכויים
-	-	-	הון רובד 1 נוסף - סך-הכל ניכויים
977	977	733	סך-הכל הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
38,981	37,614	39,636	סך-הכל הון רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
הון רובד 2			
6,131	5,228	5,580	הון רובד 2 - מכשירים, לפני ניכויים
3,911	3,788	3,856	הון רובד 2 - הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
10,042	9,016	9,436	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
-	-	-	ניכויים:
-	-	-	סך-הכל ניכויים - הון רובד 2
10,042	9,016	9,436	סך-הכל הון רובד 2
49,023	46,630	49,072	סך-הכל הון כולל

* התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

1. השפעת התאמות בגין תוכנית התייעלות על יחס הון עצמי רובד 1

	31 במרץ 2019	31 במרץ 2018	31 בדצמבר 2018
		בלתי מבוקר	מבוקר
		באחוזים	
יחס ההון לרכיבי סיכון			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת ההתאמות בגין תוכנית התייעלות	11.31%	10.85%	11.00%
השפעת ההתאמות בגין תוכנית התייעלות*	0.14%	0.20%	0.16%
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	11.45%	11.05%	11.16%

* התאמות בגין תוכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

2. רכיבי הון הנתונים לתנודתיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמותה ופרישה.
- השפעות שינויים בריבית על קרנות ההון מאגרות-חוב זמינות למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי חליפין על יתרות הנכסים.

להלן קנה מידה להשפעות קיטון בהון וגידול בנכסי סיכון על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2019:

השפעת קיטון ב-100 מיליוני ש"ח	השפעת גידול ב-1 מיליארד ש"ח	בהון עצמי רובד 1 בסך נכסי הסיכון
		באחוזים
	(0.03%)	(0.03%)
	(0.67%)	(0.57%)
		בנק בנתוני המאוחד
		ישראל

3. יעד הלימות ההון

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר יחסי הון מזעריים נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10%, וביחס הון כולל מזערי של 13.5%. ליחסי ההון המזעריים התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדירור לתאריכי הדוחות הכספיים. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי הנתונים ליום 31 במרץ 2019, הינם 10.24% ו-13.74%, בהתאמה.

תכנון ההון בבנק מתבסס על תוכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. בהמשך לאמור ועל-פי החלטת דירקטוריון הבנק, יעד יחס הון עצמי רובד 1 החל מיום 31 בדצמבר 2017 עומד על 10.75%.

4. התייעלות תפעולית

השפעת עלויות תוכנית התייעלות על יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, המוערכת בכ-0.14% ליום 31 במרץ 2019, נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

בחודש יוני 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התייעלות בתחום הנדל"ן", אשר מעודד את התאגידים הבנקאיים לבחון, בנוסף להתייעלות בהוצאות כוח אדם, גם אפשרויות לצמצום עלויות נדל"ן ותחזוקה של יחידות המטה וההנהלה, לרבות באמצעות בחינה מחודשת של מיקומן הגיאוגרפי (להלן: התייעלות בתחום הנדל"ן).

במסגרת זאת, על מנת לעודד יישום תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן, הפיקוח יאשר לבנקים לקלות בנושא הלימות הון. הפיקוח על הבנקים האריך את התוקף ליישום תוכנית התייעלות עד ליום 31 בדצמבר 2019.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

א. הנפקה של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים

בחודש אפריל 2019 הנפיקה הפועלים הנפקות לציבור כתבי התחייבות נדחים צמודי מדד (סדרה כ'), הנושאים ריבית שנתית בשיעור של 2.02% בסכום קרן כולל של כ-0.5 מיליארד ש"ח, לפירעון בשנת 2030 (עם אפשרות לפירעון מוקדם ביזמת הפועלים הנפקות ואישור בנק ישראל בשנת 2025). כתבי ההתחייבות הנדחים כוללים מנגנון ספיגת הפסדי קרן בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202, על-ידי מחיקת קרן באופן חלקי או מלא במקרה שיחס הון עצמי רובד 1 של הבנק ירד מתחת ל-5% או בהתאם להחלטה של הפיקוח על הבנקים, והם מהווים חלק מהון רובד 2 של הבנק.

א. פדיון מוקדם של שטרי הון בהון רובד 1

הבנק פדה בפדיון מוקדם מלא את שטרי ההון הנדחים סדרה ב' בחודש פברואר 2019, בסך של 582 מיליוני ש"ח.

ב. רכישה עצמית על-ידי תאגידים בנקאיים

בחודש פברואר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 332 בנושא "רכישה עצמית על-ידי תאגידים בנקאיים", לפיו בנקים יוכלו לבצע רכישה עצמית של ניירות-ערך שהונפקו על ידם, בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים. עד כה, ההוראה הקיימת אוסרת על בנקים לבצע רכישה עצמית למעט במקרים חריגים, בשעה שחוק החברות מתיר פעולה זו בכפוף לעמידה בתנאים לביצוע חלוקה. החוזר קובע את התנאים בהתקיימם יוכלו תאגידים בנקאיים לבצע רכישה עצמית של ניירות-ערך שהונפקו על ידם, ובכללם בין היתר נקבע כי:

- נדרש אישור הפיקוח על הבנקים לביצוע הרכישה, בהתבסס על תוכנית רכישה שהציג הבנק.
- היקף הרכישה בכל תוכנית לא יעלה על 3% מהון המניות המונפק והנפרע של התאגיד הבנקאי.
- התאגיד הבנקאי יפעל על-פי מנגנון הגנת נמל מבטחים שפרסמה הרשות לניירות-ערך שיבטיח לו הגנה משפטית מפני טענת שימוש במידע פנים.
- ההצעה לרכישה לא תופנה לקבוצה מסוימת של בעלי מניות (למעט אם מדובר בבעל מניות שהוא לקוח כשיר, כהגדרתו בהוראה).
- תוכנית הרכישה תאושר על-ידי דירקטוריון הבנק.

ג. שלוחת הבנק בתורכיה

בחודש ינואר 2019 התקבל מכתב מבנק ישראל בנושא שלוחת הבנק בתורכיה, בנק פוזיטיף, בו ציין בנק ישראל כי פעילות הבנק בתורכיה חושפת אותו לסיכונים משמעותיים ולפיכך, עד למימוש מלוא החזקות הבנק בשלוחה, נדרש הבנק להגדיל את שיעורי השקלול של נכסי הסיכון בגין הפעילות בחישוב יחס ההון המאוחד בלבד, באופן הבא:

- החל מיום 1 בינואר 2020 ישוקללו נכסי הסיכון בגין פעילות השלוחה בשיעור של 300% לכל הפחות.
- החל מיום 1 בינואר 2021 ישוקללו נכסי הסיכון בשיעור של 600% לכל הפחות.

הבנק בוחן אפשרות למכירת מלוא החזקותיו, ועל-פי התוכנית האסטרטגית הוחלט על הקטנה הדרגתית של תיק האשראי. השפעת הנחיה זו על יחס הון עצמי רובד 1 על בסיס הנתונים ליום 31 במרץ 2019 הינה קיטון של כ-0.05% בהנחת שקלול נכסי הסיכון ב-300% וקיטון של כ-0.12% בהנחת שקלול נכסי הסיכון ב-600%.

ד. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים. בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 6%. יחס המינוף של הבנק ושל חברות בנות משמעותיות בישראל מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218 בדבר "יחס מינוף". יחס המינוף של חברות בנות בנקאיות בחו"ל מוצג בהתאם להוראות הרגולטוריות והיחסים הנדרשים בכל תחום שיפוט. על-פי הרגולציה המקומית בשוויץ לא קיימת דרישת מינימום ליחס מינוף.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

י.ד. יחס מינוף (המשך)

31 בדצמבר 2018	31 במרץ 2018	31 במרץ 2019
מבוקר	בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח		

א. בנתוני המאוחד

38,981	37,614	39,636	הון רובד 1*
518,980	509,845	523,012	סך החשיפות*

באחוזים

7.51%	7.38%	7.58%	יחס מינוף
6.00%	6.00%	6.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

ב. חברות בת משמעותיות

ישראלכרט

12.62%	12.37%	7.67%	יחס מינוף
5.00%	5.00%	5.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

בנק פוזיטיף

26.56%	22.60%	25.26%	יחס מינוף
3.00%	3.00%	3.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". השפעת עלויות תוכנית ההתייעלות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2019, המוערכת בכ-0.08% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

השפעת קיטון
ב-100 מיליוני ש"ח
השפעת גידול
ב-1 מיליארד ש"ח
בסך החשיפות

באחוזים

ג. להלן השפעות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2019:

(0.01%)	(0.02%)	בנק בנתוני המאוחד
(0.26%)	(0.35%)	ישראלכרט

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

טו. יחס כיסוי הנזילות

הבנק מחשב את יחס הנזילות "סולו" ובמאחד מדי יום, בחלוקה לשקלים ומטבע-חויג, ועוקב אחר היחס בחברות הבנות (אשר נדרשות לעמוד במגבלות נזילות פנימיות המותאמות לאופי פעילותן). היחסים מדווחים כממוצע התצפיות היומיות. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון המדווח הינו 63. חברות כרטיסי אשראי פטורות מחישוב עצמאי אך נכללות בנתוני המאחד.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019	באחוזים
א. בנתוני המאחד			
120%	119%	125%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ב. בנתוני הבנק			
118%	116%	122%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ג. חברות בת משמעותיות*			
בנק הפועלים שוויץ			
266%	207%	338%	יחס כיסוי נזילות בהתאם לרגולציה המקומית
90%	90%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית**

* בשלב זה, חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 342. בהמשך, חברות כרטיסי האשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוח, אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן. כמו-כן, בנק פוזיטיף אינו כפוף בתורכיה להוראת יחס כיסוי נזילות.

** יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית גדל ב-10% כל שנה עד לשיעור של 100% בשנת 2019. היחס במאחד ובתאגיד הבנקאי "סולו" מחושב מדי יום, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר	31 במרץ		
2018	*2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
460	374	462	1. התחייבות לרכישת ניירות-ערך
11	35	16	2. הקמה של בניינים וציוד ורכישתם
3. חוזי שכירות לזמן ארוך- דמי שכירות של בניינים וציוד בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות:			
139	153	138	בשנה הראשונה
134	143	134	בשנה השניה
124	125	124	בשנה השלישית
115	115	114	בשנה הרביעית
107	107	105	בשנה החמישית
887	907	833	מעל חמש שנים
1,506	1,550	1,448	סך-הכל דמי שכירות של בניינים וציוד

* הוצג מחדש.

4. פעילות מכירת אשראי

הטבלה שלהלן מסכמת את פעילות מכירת האשראי של הבנק:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
225	101	-	הערך בספרים של האשראי שנמכר
281	119	-	תמורה שהתקבלה במזומן
56	18	-	סך-הכל רווח נטו ממכירת אשראי

5. באוקטובר 1985 חקר בנק הפועלים שוויץ לתקופה של כ-100 שנים בניין אשר משמש אותו לפעילותו, עבור דמי חכירה שנתיים צמודים למדד בסך 2 מיליון פרנק שוויצרי (למועד זה כ-3 מיליון פרנק שוויצרי). בסמוך לתחילת תקופת החכירה חילק בנק הפועלים שוויץ את הנכס המוכר ומכר כמחצית מהחכירה לצד ג' (תאגיד בנקאי זר), אשר נושא מאז במחצית מדמי החכירה השנתיים. למיטב ידיעת הבנק, התאגיד הבנקאי ביקש למכור את חלקו בנכס החכור, אך הוא נמצא בהליך משפטי מול בעל הנכס (המחכיר) ביחס לחבותו לדמי החכירה לאחר המכירה. במהלך ההליך המשפטי האמור, הודיע המחכיר לבנק כי לעמדתו, בנק הפועלים שוויץ אחראי לתשלום מלוא דמי החכירה בגין הנכס בשלמותו, ובפרט אם בית המשפט יכריע שהתאגיד הבנקאי הזר לא יישא בחבות לדמי החכירה לאחר מכירת חלקו. בנק הפועלים שוויץ חולק על עמדה זו ולעמדת יועציו המשפטיים, לא סביר שתוטל עליו אחריות לחלקו של התאגיד הבנקאי בחכירה, בין היתר בהתחשב בכך שמכר חלק מזכות החכירה כאמור וכן בשים לב לאיתנותו של החוכר והיותו תאגיד בנקאי. ב-21 במרץ 2019 הגיש המחכיר לבית המשפט המחוזי בצירוף תביעה כנגד הבנק, בבקשה לקבל סעד הצהרתי בדבר חבות בנק הפועלים שוויץ לתשלום דמי החכירה בהתאם להסכם החכירה עד למועד סיומו ב-31 במרץ 2086. לבנק הפועלים שוויץ הפרשה בסך של כ-23 מיליון פרנק שוויצרי בגין פער בין דמי החכירה החוזיים על חלקו בנכס לבין שווייה ההוגן של ההתחייבות בגין חלקו ליתרת תקופת החכירה. החשיפה הנוספת בגין דמי החכירה לחלקו של התאגיד הבנקאי הזר עומדת על כ-23 מיליון פרנק שוויצרי, בגינה לא בוצעה הפרשה בהסתמך על הערכת יועציו המשפטיים של הפועלים שוויץ כאמור.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. הליכים משפטיים

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים. עילות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות. סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק בנושאים שונים, שאפשרות התממשותן הינה אפשרית (Reasonably Possible), מסתכם ליום 31 במרץ 2019 בכ-276 מיליוני ש"ח.

לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על דעת הנהלת חברות מאוחדות רלוונטיות ובהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

א. לפרטים בדבר פירוט התביעות והבקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים, ראה [ביאור ג.25 \(א\) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018](#) (להלן: "הביאור לשנת 2018").

למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים, ביחס למפורט בביאור לשנת 2018 בקשר לתביעות נגד קבוצת הבנק, למעט כמפורט להלן:

1. באשר לתביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית, אשר תוארה בסעיף 3 לביאור לשנת 2018, לאחר שניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו במסגרתו נדחתה התובענה, התובע הגיש לבית המשפט העליון ביום 3 באפריל 2019, הודעת ערעור בגין פסק הדין האמור.

2. באשר לתביעות ובקשות לאישור תובענה כייצוגית, אשר תוארו בסעיף 6 ובסעיף 8 לביאור לשנת 2018, בחודש מרץ 2018 ניתנו פסקי דין במסגרתם נדחו בקשות האישור. המבקשים הגישו ערעור על פסקי דין אלה לבית המשפט העליון. בחודש אפריל 2019 משכו המערערים בהמלצת בית המשפט את הערעור ובכך נותר על כנו פסק הדין הדוחה את בקשות האישור וההליך בעניין זה הסתיים.

ב. כמו-כן, תלויות ועומדות נגד קבוצת הבנק תביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, כמפורט להלן שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייהן ולפיכך לא בוצעה בגינם הפרשה:

ביום 30 בינואר 2019 הוגשו לבית המשפט המחוזי - תל-אביב כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית כנגד הבנק. התביעה אינה נוקבת בסכום. עניינה של הבקשה בטענה כי הבנק גובה מלקוחותיו עמלה בגין השירות של הסבת ערבות לפי חוק מכר, הגם שהשירות והעמלה בגינם אינם מופיעים בתעריפוני העמלות של הבנק.

ג. הליכים אחרים ובקשות לאישור תביעות נגזרות

לפרטים בדבר הליכים אחרים, ראה [ביאור ג.25 \(א\) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018](#). למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים ביחס לביאור ג.25 (ג) האמור, למעט כמפורט להלן:

1. באשר לתביעה שפורטה בסעיף 1 לביאור ג.25 (ג) לשנת 2018, בהחלטתו מיום 21 למרץ 2019, ולאחר שהוגשה תגובת נגיד בנק ישראל, הוועדה המוניתרית של בנק ישראל והמפקחת על הבנקים לעתירה, הורה בג"ץ לבנקים הנתבעים להגיש תגובתם לעתירה, וזאת עד ליום 16 באוקטובר 2019. הדיון בעתירה נקבע ליום 6 בנובמבר 2019.

2. באשר לתביעה שפורטה בסעיף 3 לביאור ג.25 (ג) לשנת 2018, ביום 26 למרץ 2019 עדכנו הצדדים את בית המשפט כי הליך הגישור המתנהל עודנו נמשך. בהחלטתו, קבע בית המשפט כי על הצדדים למצות את הליך הגישור עד ליום 30 ביוני 2019.

3. באשר לתביעה שפורטה בסעיף 5 לביאור ג.25 (ג) לשנת 2018, ביום 20 למרץ 2019 הגיש הבנק את תשובתו לבקשה לאישור התובענה כנגזרת. בד בבד, הגישו הצדדים לבית המשפט, בהמשך להליכי גישור שהתנהלו ביניהם, בקשה לאישור הסכם פשרה, לפיו מבלי שהדבר יהווה הסכמה או הודאה מכל מין או סוג בטענה מהטענות המפורטות בבקשת האישור, ישולם לבנק סך של 1.2 מיליון דולר (בניכוי גמול למבקש ושכר טרחה לב"כ) כנגד מיצוי כל עילות התביעה והטענות בבקשה האישור, בקשת האישור תתקבל והתביעה כנגד נושאי המשרה תדחה באופן מלא וסופי. ביום 5 במאי הודיעה המדינה כי היא אינה מתנגדת לבקשה לאישור הסדר הפשרה, ובהחלטתו מיום 5 במאי 2019 הורה בית המשפט לצדדים על פרסום הסכם הפשרה.

4. באשר לתביעות שפורטו בסעיף 8 לביאור ג.25 לשנת 2018, ביום 6 במאי 2019 הודיעו הגורמים המקצועיים במשרד המשפטים כי אין בדעתם לנקוט עמדה בבקשה לאישור הסדר הפשרה. בהתאם, קבע בית המשפט מועד לדיון בבקשה ביום 9 ביולי 2019.

ד. במהלך שנת 2011, בעקבות הודעת רשויות שוויץ לבנק הפועלים (שוויץ) בע"מ (להלן: "הפועלים שוויץ"), כי מספר בנקים שוויצריים ובהם הפועלים שוויץ נחקרים על-ידי רשויות של ארצות-הברית בקשר עם חשד או חשש לסיוע ללקוחות אמריקאים בהעלמת מס מרשויות ארצות-הברית, מסר הפועלים שוויץ לרשויות בשוויץ מידע סטטיסטי אודות עסקיו עם לקוחות אמריקאים על מנת שיעבירו אותו לרשויות ארצות-הברית. ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם כי שלטונות ארצות-הברית ושוויץ הגיעו להסדר ("ההסדר השוויצרי") לפיו בנקים שוויצריים מקטגוריה 2 אשר יבחרו להצטרף להסדר השוויצרי יועמדו בתנאים (ביניהם, תשלום קנס, מסירת מידע נרחב אודות החשבונות של לקוחותיהם האמריקאים, אודות כספים שהתקבלו מבנקים אחרים ועוד), לא יועמדו לדין בארצות-הברית בקשר עם עניינים המהווים חלק מהסדר זה. ההסדר השוויצרי מגדיר "קטגוריה 2" כקטגוריה שמתייחסת לבנקים שאינם נתונים לחקירה ושיכולים להצטרף להסדר ולחתום על הסכם אי העמדה לדין (Non-Prosecution Agreement). באותו היום הודיע משרד המשפטים האמריקאי במכתב לבא כוחו של הפועלים שוויץ, כי בהתאם להוראות ההסדר, הפועלים שוויץ לא ייכלל בו בהיותו נתון לחקירה. במכתב האמור לא פורטו טענות או דרישות כלשהן.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

החל מראשית שנת 2015 בעקבות דרישות ובקשות שהתקבלו בבנק ממשד המשפטים האמריקאי (ה-DOJ), מחלקת השירותים הפיננסיים של מדינת ניו-יורק (ה-NYDFS) וה-Federal Reserve, קבוצת הבנק, בסיוע יועציה המשפטית, מעבירה לרשויות האמריקאיות האמורות נתונים, מידע ומסמכים מקבוצת הבנק בקשר עם פעילות קבוצת הבנק מול לקוחות אמריקאים, ככל שהדבר ניתן ובגבולות הדין. החקירה ואיסוף המידע והמסמכים כמו גם עדכון ותיקוף מאגר המידע הכמותי ביחס ללקוחות האמריקאים של הבנק ושל בנק הפועלים שוויץ (לרבות הסניף בלוקסמבורג והסניף בסינגפור אשר נסגר בשנת 2012) מצויים בשלבים מתקדמים. כחלק מהחקירה הועברו לרשויות בארצות-הברית נתונים ומידע כמותי אודות לקוחות אמריקאים בבנק ובהפועלים שוויץ. כמו-כן, לבקשת ה-DOJ הנתונים הכמותיים, המתודולוגיה ואופן הבדיקות שערכה קבוצת הבנק נבדקים ומתוקפים במקביל באמצעות צדדים שלישיים (Independent Examiner), הליך זה טרם הושלם.

בשלב זה, משחקירת הרשויות האמריקאיות לא הסתיימה, טרם הושגה הסכמה כלשהי בקשר עם הסדר או הסדרים מוסכמים (אם יושגו) עם מי מהרשויות האמריקאיות ובכלל זה טרם סוכמו הסכומים אותם יידרש הבנק לשלם וכן סוג ההסדר או ההסדרים.

קיים מנעד של אפשרויות לדרגת החומרה של ההסדרים ולמידת האחריות לביצוע עבירות על הדין האמריקאי שיידרשו הבנק והפועלים שוויץ לקחת על עצמם במסגרת הסדר או הסדרים מוסכמים (אם יושגו). למועד זה, נראה שהסדר או הסדרים מוסכמים עם ה-DOJ יכול שיהיו מסוג של Deferred Prosecution Agreement או Plea Agreement. שורה של שיקולים עלולים להשפיע לרעה על ההסדר או ההסדרים (אם יושגו) ובכללם טענות אפשריות ביחס לפעולות מסוימות של בכירים לשעבר בהפועלים שוויץ שעלו במסגרת החקירה, אופי והיקף שיתוף הפעולה עם ה-DOJ וקביעות ביחס לחומרת המעשים והיקפי הפעילות.

נכון ליום 31 במרץ 2019 סכום הפרשה הכולל בעניין זה עומד על סך השווה לכ-611 מיליון דולר (כ-2,220 מיליון ש"ח), סכום זה כולל כאמור גם הפרשה בגין חשיפה לסכומים כלפי רשויות אחרות בארצות-הברית (שאין ה-DOJ) בשיעור של 30% מסכום הפרשה בגין ה-DOJ. זאת, בהמשך להוראת הפיקוח על הבנקים שניתנה לבנק ביחס לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2016 - ראו את האמור בעניין זה בביאור 2.ד. לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2016).

סכום הפרשה הכולל, כולל הפרשה בגין שלושת הרכיבים אשר למיטב הערכת הבנק, למועד זה ועל בסיס חוות דעת יועציו המשפטיים האמריקאים בעקבות התקדמות במגעים המתוארים לעיל עם ה-DOJ, צפויים להיכלל בהסדר, אם וכאשר יושג, קרי - רכיב המס שהיה על לקוחות אמריקאים מסוימים של קבוצת הבנק לשלם לרשויות המס האמריקאיות, רכיב ההכנסות של קבוצת הבנק מלקוחות אמריקאים כאמור ורכיב של קנס שעשויה קבוצת הבנק לשלם. הגם שמדובר ברכיבים נפרדים ושונים על-פי הדין האמריקאי, למיטב ידיעת הבנק, קיימת תחליפיות מסוימת בין רכיבים אלו, באופן שמקשה לחזות את דרך חישוב הסך הכולל לתשלום במסגרת הסדר, ככל שיגובש. כאמור לעיל, הסכומים האמורים כוללים גם הפרשה בשיעור של 30% מסכום הפרשה בגין ה-DOJ בגין חשיפה כלפי רשויות אחרות בארצות-הברית.

ההפרשה חושבה בהתבסס על המידע הכמותי הקיים בידי קבוצת הבנק נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים בגין לקוחות אלה. בטרם השלמת עדכון ותיקוף מאגר הלקוחות האמריקאים והגעה להסכמות עם הרשויות האמריקאיות בדבר הקריטריונים לקביעת אוכלוסיית הלקוחות הרלוונטיים לחישוב, התקופות הרלוונטיות לחישוב, רכיבי החישוב ואופן החישוב, קבוצת הבנק ויועציה המשפטיים אינם יכולים להעריך באופן מהימן את היקף או טווח החשיפה הן במישור הכספי והן במישור השלכות אפשריות אחרות. לפיכך, משאין בידי קבוצת הבנק או יועציה המשפטיים לאמוד באופן מהימן את ההפסד הצפוי מהשלכות החקירה או את היקף וטווח החשיפה, ההפרשה שכלל הבנק מחושבת על בסיס אומדן שערך הבנק לסכום החשיפה המינימלי בהתאם למתודולוגיה שהוצגה בפני ה-DOJ, וזאת, בהתאם לכללי החשבונאות החלים על הבנק. סכומי התשלום כוללים הפחתות והחרגות מסוימות אשר כפופים לאישור ה-DOJ.

הגם שהבנק מעריך שהוא צפוי לשלם סכומים גם לרשויות אחרות במסגרת הסדר או הסדרים עמן (אם וככל שיגובשו) ואפשר שסכומים אלה יהיו משמעותיים, בשלב זה טרם החל משא ומתן עם הרשויות האחרות בדבר סכומים שתידרש קבוצת הבנק לשלם במסגרת הסדר או הסדרים עימן (אם יושגו). לפיכך, קבוצת הבנק ויועציה המשפטיים אינם יודעים להעריך באופן מהימן את היקף החשיפה גם ביחס לרשויות אחרות. הבנק מעריך, כי סביר להניח כי הסך הכולל שתשלם קבוצת הבנק במסגרת הסדרים עם ה-DOJ ורשויות אחרות (אם יושגו), יהיו גבוהים משמעותית מסכום הפרשה, הגם שאין ביכולתו, כאמור לעיל, לאמוד סכומים אלו.

במסגרת החקירה הפנימית שעורך הבנק בקשר עם חקירת הרשויות האמריקאיות, נודע לבנק כי במסגרת התפעול של אחת ממערכות המחשוב של הבנק המשמשת, בין השאר, להעברת מידע ותכתובות מאובטחות בין יחידות שונות בקבוצת הבנק בארץ ובחו"ל, מסמכים ומידע של אותן יחידות ובכלל זה מסמכים ומידע מסניפי הפועלים שוויץ נשמרו בשרתי הבנק בארצות-הברית או נגישים משרתים אלה, וזאת באופן שאפשר שאינו עולה בקנה אחד עם דיני סודיות בנקאית והגנת הפרטיות. הבנק, בסיוע יועציו חיצוניים, פועל למיפוי החומרים על מנת לעמוד על היקפם וטיבם, ועדכן רשויות שלטוניות רלוונטיות בעניין זה. במסגרת זו ועל רקע ההליכים בארצות-הברית, נקט הבנק בצעדים על מנת לשמור את מצב המערכת האמורה ואת המסמכים והמידע השמורים בה במצבם הנוכחי ומסר לרשויות בארצות-הברית מידע ומסמכים מסוימים מתוך המידע שנשמר בשרתי הבנק בארצות-הברית בהמשך לדרישתו. קבוצת הבנק בוחנת את ההשלכות המשפטיות והרגולטוריות, הכוללות גם חשיפות כספיות שבשלב זה קשה להעריך את הסתברות התממשותן והיקפן.

לפני מועד אישור הדוחות הכספיים לרבעון השני 2018, הודיע הפיקוח על הבנקים לבנק, כי לאור אי הוודאות הרבה בנושא חקירת הרשויות האמריקאיות, ומטעמי זהירות ושמרנות, סבור הפיקוח על הבנקים כי לעת הזו אין מקום לחלוקת דיבידנד שוטף על-ידי הבנק. בהתאם, מטעמי שמרנות ובתיאום עם בנק ישראל לא הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד מהרווחים הרבעוניים החל מהרבעון השני של שנת 2018, זאת מבלי לשנות ממדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. ראה גם [ביאור 9 לעיל](#).

יודגש כי אין בביצוע הפרשה עד כה או בפירוט היקפי החשיפה כאמור, משום הודאה בטענה כלשהיא שעלולה לעלות כנגד קבוצת הבנק על-ידי הרשויות בארצות-הברית או על-ידי כל גורם אחר.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ה. במהלך שנת 2015 הגיש משרד המשפטים האמריקאי לבית המשפט הפדרלי בניו-יורק, כתב אישום נגד בכירים בארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA) ואחרים, בעבירות שוחד, תרמית ועבירות קשורות. בחודש דצמבר 2015 פורסם כתב אישום חדש אשר החליף את כתב האישום המקורי (Superseding Indictment). על-פי כתב האישום המקורי וה-Superseding Indictment נאשמים מסוימים החזיקו חשבונות בבנק הפועלים (שוויץ) בע"מ וביצעו עסקות כספיות הקשורות לכאורה לפרשה, בחשבונות אלה.

על-פי המדווח, כחלק מהפרשה חוקרות הרשויות האמריקאיות גם מוסדות פיננסיים שונים. במסגרת זו, משרד המשפטים האמריקאי חוקר האם קבוצת הבנק הפרה חקיקה פלילית בארצות-הברית הנוגעת למרמה ולהלבנת הון, בקשר עם חשבונות בנק שהוחזקו בקבוצת הבנק על-ידי נאשמים מסוימים המעורבים בפרשה. במסגרת זו נמסרו לבנק צווי גילוי מסמכים ובקשות שונות לקבלת מידע וחומרים. בכפוף להוראות החוקים הרלוונטיים החלים על הגופים השונים בקבוצת הבנק, נמסרו לרשויות מידע ומסמכים בהיקף משמעותי. כמו-כן, משרד המשפטים האמריקאי קיים ראיונות עם חלק מעובדי הבנק. קבוצת הבנק מתקדמת בצורה משמעותית בביצועה של חקירה פנימית שהיא מנהלת בקשר עם נושא זה באמצעות עורכי דין חיצוניים, והיא משתפת פעולה עם הרשויות.

על-פי חוות דעת יועציה המשפטיות של קבוצת הבנק לא ניתן בשלב זה להעריך האם קבוצת הבנק תישא בחבות כלשהי במישור הפלילי, האזרחי או הרגולטורי בנושא זה, ולפיכך לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

ו. התקשרויות עם חברות כרטיסי אשראי

בהמשך לאמור בביאור 25 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018 בדבר התקשרויות עם חברות כרטיסי אשראי, ביום 16 באפריל 2019 חתם הבנק על הסכם הנפקה משותפת ותפעול הנפקת כרטיסי חיוב עם MAX. על-פי ההסכם ינפיקו הצדדים כרטיסי אשראי ללקוחות הבנק שתפעולם יבוצע על-ידי MAX. בהסכם האמור נקבעה חלוקת ההכנסות בין הצדדים וכן זכויותיהם וחובותיהם של הצדדים והסדרים נוספים ביחס לפעילות המתוארת. כניסתו לתוקף של ההסכם מותנית באישור הפיקוח על הבנקים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2019			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
חוזי ריבית			
34,451	-	34,451	חוזי Forward-Futures
14,061	-	14,061	אופציות שנכתבו
15,008	-	15,008	אופציות שנקנו
667,256	-	667,256	Swaps ⁽¹⁾
730,776	-	730,776	סך-הכל ⁽²⁾
14,059	-	14,059	מזה: נגזרים מגדרים
חוזי מטבע-חוץ			
187,588	-	187,588	חוזי Forward-Futures
29,832	2,475	27,357	אופציות שנכתבו
26,185	2,475	23,710	אופציות שנקנו
35,131	-	35,131	Swaps
278,736	4,950	273,786	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
חוזים בגין מניות			
13,758	13,758	-	חוזי Forward-Futures
11,737	9,504	2,233	אופציות שנכתבו
10,172	9,504	668	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
7,916	-	7,916	Swaps
43,583	32,766	10,817	סך-הכל
חוזי סחורות ואחרים			
548	-	548	חוזי Forward-Futures
333	-	333	אופציות שנכתבו
278	-	278	אופציות שנקנו
5	-	5	Swaps
1,164	-	1,164	סך-הכל
חוזי אשראי			
-	-	-	הבנק ערב
-	-	-	הבנק מוטב
-	-	-	סך-הכל
1,054,259	37,716	1,016,543	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 333,989 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 27,010 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 12,439 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך של 9,504 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

31 במרץ 2018			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
			חוזי ריבית
37,329	-	37,329	חוזי Forward-I Futures
31,305	-	31,305	אופציות שנכתבו
30,145	-	30,145	אופציות שנקנו
735,439	61	735,378	Swaps ⁽¹⁾
834,218	61	834,157	סך-הכל ⁽²⁾
8,441	-	8,441	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזי מטבע-חוץ
171,004	-	171,004	חוזי Forward-I Futures
24,110	4,425	19,685	אופציות שנכתבו
23,323	4,425	18,898	אופציות שנקנו
44,361	-	44,361	Swaps
262,798	8,850	253,948	סך-הכל ⁽³⁾
1,731	-	1,731	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזים בגין מניות
10,039	10,039	-	חוזי Forward-I Futures
12,929	10,283	2,646	אופציות שנכתבו
11,164	10,283	881	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
10,932	-	10,932	Swaps
45,064	30,605	14,459	סך-הכל
			חוזי סחורות ואחרים
157	-	157	חוזי Forward-I Futures
320	-	320	אופציות שנכתבו
288	-	288	אופציות שנקנו
-	-	-	Swaps
765	-	765	סך-הכל
			חוזי אשראי
123	-	123	הבנק ערב
50	-	50	הבנק מוטב
173	-	173	סך-הכל
1,143,018	39,516	1,103,502	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 373,701 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 29,506 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 13,202 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך של 10,283 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2018			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
חוזי ריבית			
46,461	-	46,461	חוזי Forward-I Futures
24,426	-	24,426	אופציות שנכתבו
23,066	-	23,066	אופציות שנקנו
699,125	-	699,125	Swaps ⁽¹⁾
793,078	-	793,078	סך-הכל ⁽²⁾
14,877	-	14,877	מזה: נגזרים מגדרים
חוזי מטבע-חוץ			
187,857	-	187,857	חוזי Forward-I Futures
17,936	2,727	15,209	אופציות שנכתבו
18,783	2,727	16,056	אופציות שנקנו
39,547	-	39,547	Swaps
264,123	5,454	258,669	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
חוזים בגין מניות			
11,872	11,872	-	חוזי Forward-I Futures
15,596	13,197	2,399	אופציות שנכתבו
13,958	13,197	761	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
9,997	-	9,997	Swaps
51,423	38,266	13,157	סך-הכל
חוזי סחורות ואחרים			
325	-	325	חוזי Forward-I Futures
478	-	478	אופציות שנכתבו
477	-	477	אופציות שנקנו
-	-	-	Swaps
1,280	-	1,280	סך-הכל
חוזי אשראי			
-	-	-	הבנק ערב
-	-	-	הבנק מוטב
-	-	-	סך-הכל
1,109,904	43,720	1,066,184	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 353,808 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 25,706 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 16,452 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך של 13,197 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2019						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
6,459	-	6,459	6,294	-	6,294	חוזי ריבית
310	-	310	75	-	75	מזה: נגזרים מגדרים
3,148	23	3,125	3,095	23	3,072	חוזי מטבע-חוץ
-	-	-	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
830	651	179	834	648	186	חוזים בגין מניות
23	-	23	23	-	23	חוזי סחורות ואחרים
-	-	-	-	-	-	חוזי אשראי
10,460	674	9,786	10,246	671	9,575	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
10,460	674	9,786	10,246	671	9,575	יתרה מאזנית
754	105	649	859	105	754	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך של 0 מיליוני ש"ח; שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 31 מיליוני ש"ח.

31 במרץ 2018						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
7,124	-	7,124	7,068	-	7,068	חוזי ריבית
110	-	110	109	-	109	מזה: נגזרים מגדרים
3,397	45	3,352	4,277	44	4,233	חוזי מטבע-חוץ
11	-	11	9	-	9	מזה: נגזרים מגדרים
908	695	213	913	693	220	חוזים בגין מניות
14	-	14	14	-	14	חוזי סחורות ואחרים
-	-	-	1	-	1	חוזי אשראי
11,443	740	10,703	12,273	737	11,536	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
11,443	740	10,703	12,273	737	11,536	יתרה מאזנית
1,398	740	658	2,463	737	1,726	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך של 0 מיליוני ש"ח; שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 7 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2018						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך - הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך - הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
מבוקר						
4,811	-	4,811	4,809	-	4,809	חוזי ריבית
93	-	93	93	-	93	מזה: נגזרים מגדרים
3,423	36	3,387	4,285	35	4,250	חוזי מטבע-חוץ
-	-	-	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
1,380	1,064	316	1,377	1,055	322	חוזים בגין מניית
64	-	64	63	-	63	חוזי סחורות ואחרים
-	-	-	-	-	-	חוזי אשראי
9,678	1,100	8,578	10,534	1,090	9,444	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
9,678	1,100	8,578	10,534	1,090	9,444	יתרה מאזנית
1,815	1,100	715	2,260	1,090	1,170	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך של 0 מיליוני ש"ח; שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 2 מיליוני ש"ח.

ג. גידור חשבונאי

1. ההשפעה של גידור חשבונאי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019		
הכנסות (הוצאות) ריבית		
בלתי מבוקר		
		רווח (הפסד) מגידור שווי הוגן
191		פריטים מגודרים
(191)		נגזרים מגדרים

2. פריטים מוגדרים בגידור שווי הוגן

יתרה ליום 31 במרץ 2019		
הערך בספרים התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים		
בלתי מבוקר		
241	10,230	ניירות-ערך

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

ליום 31 במרץ 2019						
סך-הכל	אחרים	דילרים/ברוקרים ממשלות ובנקים מרכזיים	בנקים	בורסות		
10,246	3,080	48	1,372	5,380	366	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(7,164)	(1,142)	(20)	(1,267)	(4,735)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(742)	(295)	-	(57)	(390)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
2,340	1,643	28	48	255	366	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
9,734	3,982	72	1,604	3,832	244	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(3,582)	(954)	(18)	(650)	(1,960)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ-מאזני
19,980	7,062	120	2,976	9,212	610	סך-הכל סיכון אשראי ברוטו בגין מכשירים נגזרים
10,460	3,214	20	1,703	5,321	202	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(7,164)	(1,142)	(20)	(1,267)	(4,735)	-	מכשירים פיננסיים
3,296	2,072	-	436	586	202	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
ליום 31 במרץ 2018						
סך-הכל	אחרים	דילרים/ברוקרים ממשלות ובנקים מרכזיים	בנקים	בורסות		
12,273	4,905	57	1,594	5,661	56	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(7,525)	(1,031)	-	(1,364)	(5,130)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(1,202)	(697)	(53)	(48)	(404)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
3,546	3,177	4	182	127	56	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
10,824	4,572	41	1,637	4,311	263	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(4,016)	(996)	-	(725)	(2,295)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ-מאזני
23,097	9,477	98	3,231	9,972	319	סך-הכל סיכון אשראי ברוטו בגין מכשירים נגזרים
11,443	2,454	4	2,369	6,257	359	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(7,525)	(1,031)	-	(1,364)	(5,130)	-	מכשירים פיננסיים
3,918	1,423	4	1,005	1,127	359	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

- (1) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (2) מתוך זה, שווי הוגן שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 31 מיליוני ש"ח (7:31.03.18 מיליוני ש"ח, 2:31.12.18 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018					
סך-הכל	אחרים	דילרים/ברוקרים ממשלות ובנקים מרכזיים	בנקים	בורסות	
מבוקר					
10,534	4,005	3	1,358	4,641	527
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(5,783)	(723)	(3)	(1,027)	(4,030)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
(1,867)	(1,219)	-	(139)	(509)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל					
2,884	2,063	-	192	102	527
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
10,260	4,059	43	1,620	4,217	321
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
(3,556)	(696)	(26)	(603)	(2,231)	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ-מאזני					
20,794	8,064	46	2,978	8,858	848
סך-הכל סיכון אשראי ברוטו בגין מכשירים נגזרים					
9,678	2,566	123	1,528	5,197	264
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(5,783)	(723)	(3)	(1,027)	(4,030)	-
מכשירים פיננסיים					
3,895	1,843	120	501	1,167	264
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

(1) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (2) מתוך זה, שווי הוגן שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 31 מיליוני ש"ח (31.03.18: 7 מיליוני ש"ח, 31.12.18: 2 מיליוני ש"ח).

ה. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)

ליום 31 במרץ 2019				
סך-הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
בלתי מבוקר				
חוזי ריבית				
27,010	6,681	11,472	6,425	2,432
שקל-מדד				
703,766	86,261	375,721	170,993	70,791
אחר				
278,736	15,491	22,255	93,331	147,659
חוזי מטבע-חוץ				
43,583	-	1,666	10,057	31,860
חוזים בגין מניות				
1,164	-	43	459	662
חוזי סחורות ואחרים (כולל נגזרי אשראי)				
1,054,259	108,433	411,157	281,265	253,404
סך-הכל				

ליום 31 במרץ 2018				
בלתי מבוקר				
1,143,018	154,198	454,394	254,979	279,447
סך-הכל				

ליום 31 בדצמבר 2018				
מבוקר				
1,109,904	119,249	439,457	207,537	343,661
סך-הכל				

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

1. מכשירים פיננסיים נגזרים - בקרת סיכונים

- (1) הבנק מבצע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים, כחלק מניהול הסיכונים הפיננסיים (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות) וכן כשירות ללקוחותיו. הבנק מייעד מעת לעת חלק מהמכשירים הנגזרים כמכשירים מגדרים בגידורי שווי הוגן או גידורי תזרים מזומנים.
- (2) סוגי העסקות העיקריים בהן הבנק פועל הינן:
- עסקות אקדמה (Forward)
 - חוזה בין שני צדדים, לרכישה ולמכירה של כמות מוגדרת של סחורות, מטבעות, ריביות או מכשירים פיננסיים אחרים (להלן: נכסי בסיס), שיבוצע בתאריך עתידי ובמחיר מוגדר מראש.
 - חוזים עתידיים (Futures)
 - חוזים עתידיים סחירים בבורסות, לרכישה או למכירה של כמות יחידות סטנדרטיות של נכסי בסיס, שיבוצעו בתאריך עתידי, ובמחיר מוגדר מראש.
 - עסקות החלפה (Swap)
 - חוזה להחליף במועד העסקה כמות מוגדרת של נכסי בסיס, עם התחייבות הדדית להחליף חזרה בתאריך עתידי את הפרטים שהוחלפו.
 - אופציות (Options)
 - חוזה המקנה, תמורת תשלום פרמיה, את הזכות לרכוש (Call) או למכור (Put) נכסי בסיס במחיר, בכמות ובזמן נקובים מראש.
 - עסקות למסירה מיידי (Spot)
- עסקת חליפין בין שני מטבעות על-פי שער מוסכם מראש, לביצוע תוך יומיים.
- (3) הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה במספר סיכונים, כמפורט להלן:
- סיכון אשראי - סכום ההפסד המירבי לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי החוזה.
- סיכון שוק - הסיכון הנוצר בשל התנודות בשווי המכשיר הפיננסי הנגזר, כתוצאה משינוי מחירי השוק, כגון: שיערי חליפין, שיעורי ריבית, וכדומה.
- סיכון נזילות - סיכון הנובע מכך שלא ניתן יהיה לסגור חשיפה במהירות על-ידי סילוקה במזומן או על-ידי יצירת חשיפה הפוכה.
- סיכון תפעולי - הסיכון הנובע מתפעול שגוי של העסקות ממועד קשירתן ועד לסיום ההתחשבות בגינן, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכוני בתפעול.
- סיכונים השוק וסיכונים הנזילות הנובעים מן הפעילות מנוהלים ונמדדים באופן שוטף במערכות מיכון ייעודיות הידועות בשווקים הבינלאומיים לתחומים אלה, כגון Algorithmics ו-Devon Summit, וכן במערכות מיכון אשר פותחו על-ידי הבנק.
- סיכון האשראי הנובע מן העסקות במכשירים פיננסיים נגזרים ביחס לצד הנגדי לעסקות נמדד, בדרך כלל, על-ידי הפעלת מקדמים שמרניים על הסכומים הנומינליים של העסקות, וכן בגישת התרחישים.
- הנושאים התפעוליים הנובעים מהפעילות נבדקים ומבוקרים באופן שוטף על-ידי יחידה ייעודית.
- השימוש במכשירים נגזרים כחלק מניהול הפעילות השוטפת של הבנק (לא למסחר) מכוון להשגת יעדים ועמידה במגבלות כפי שאושרו על-ידי הדירקטוריון (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות).
- הבנק פועל במתכונת של מתן שירות מקיף ללקוחותיו להגנה ולהשקעה במכשירים פיננסיים נגזרים באמצעות חדרי העסקות.
- הפעילות במכשירים פיננסיים בתחומי המסחר מיועדת לתת מענה לצרכי הלקוחות, תוך לקיחת סיכון מוגבל ומבוקר בהתאם להרשאות. ההרשאות לפעילות והסיכון נמדדים, לפי העניין, במונחים של רגישות לגורמי סיכון (כגון ווגא), של הפסד תיאורטי בתרחישים לרבות תרחיש קיצוני, במונחי VaR ובמונחים של סכומים נומינליים.
- במקרים מסוימים מכתב הנוהל גם הגבלת הפסד באמצעות הוראת STOP LOSS.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים

שיוך לקוחות למגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראת הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, כמפורט בביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018.

פעילות קבוצת ישראל מסווגת כ"פעילות מופסקת". היתרות המאזניות של נכסים והתחייבויות ותוצאות המיוחסות לפעילות מופסקת מוצגות בנפרד מהפעילות הנמשכת תחת מגזר "אחר".

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019

פעילות ישראל		משקי בית		סך-הכל						
מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:			מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:			
מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:
6	370	6	370	966	הכנסות ריבית מחיצוניים					
-	-	-	-	(66)	הוצאות ריבית לחיצוניים					
6	370	6	370	900	הכנסות ריבית, נטו: מחיצוניים					
(1)	(204)	(1)	(204)	(83)	בינמגזרי					
5	166	5	166	817	סך הכנסות ריבית, נטו					
-	-	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית					
46	15	46	15	317	עמלות והכנסות אחרות					
46	15	46	15	318	סך הכנסות שאינן מריבית					
51	181	51	181	1,135	סך הכנסות					
-	3	-	3	69	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
45	56	45	56	890	הוצאות תפעוליות ואחרות: לחיצוניים					
-	-	-	-	(5)	בינמגזרי					
45	56	45	56	885	סך הוצאות תפעוליות ואחרות					
6	122	6	122	181	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים					
2	46	2	46	66	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת					
4	76	4	76	115	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים					
4	76	4	76	115	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת					
-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת					
4	76	4	76	115	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
-	-	-	-	-	הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
4	76	4	76	115	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק					

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
2,825	333	2,492	-	276	12	377	218	636	7
(548)	(111)	(437)	-	(88)	(59)	(96)	(24)	(48)	(56)
2,277	222	2,055	-	188	(47)	281	194	588	(49)
-	(85)	85	-	31	69	(28)	(5)	6	95
2,277	137	2,140	-	219	22	253	189	594	46
89	14	75	2	49	6	10	4	3	-
803	12	791	31	21	25	90	68	204	35
892	26	866	33	70	31	100	72	207	35
3,169	163	3,006	33	289	53	353	261	801	81
121	(4)	125	-	2	(1)	11	1	43	-
1,877	174	1,703	47	160	30	65	82	396	33
-	(4)	4	(5)	(50)	10	12	(3)	32	13
1,877	170	1,707	42	110	40	77	79	428	46
1,171	(3)	1,174	(9)	177	14	265	181	330	35
449	22	427	(2)	51	5	102	68	124	13
722	(25)	747	(7)	126	9	163	113	206	22
722	(25)	747	(7)	126	9	163	113	206	22
91	-	91	91	-	-	-	-	-	-
813	(25)	838	84	126	9	163	113	206	22
8	3	5	-	5	-	-	-	-	-
821	(22)	843	84	131	9	163	113	206	22

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
110,664	70,121	4,396	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
111,764	70,488	4,396	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
113,660	71,417	5,336	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
705	-	-	יתרת חובות פגומים
652	567	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
135,166	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
135,163	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
134,474	165	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
84,910	41,210	4,031	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
85,237	41,595	4,031	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
67,561	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
695	166	5	מרווח מפעילות מתן אשראי
122	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
817	166	5	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).
 (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
 (4) הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
462,118	34,038	428,080	15,251	147,904	1,511	59,800	29,183	62,958	809
103	-	103	-	103	-	-	-	-	-
298,868	16,361	282,507	15,108	-	1,158	60,437	29,563	63,659	818
302,026	17,117	284,909	15,152	-	1,494	58,052	30,408	65,259	884
3,040	284	2,756	55	-	-	588	239	1,169	-
876	22	854	-	-	-	-	-	202	-
424,116	21,886	402,230	17,211	51,909	45,645	35,678	20,833	62,978	32,810
351,553	18,945	332,608	575	-	45,422	35,132	20,685	62,821	32,810
354,807	18,969	335,838	575	-	47,284	37,749	20,027	62,413	33,316
340,145	21,839	318,306	16,047	21,140	5,475	77,429	41,829	70,160	1,316
339,691	21,513	318,178	16,736	20,297	4,606	76,604	41,992	71,356	1,350
860,496	1,063	859,433	2,870	63,432	554,008	74,060	15,696	36,104	45,702
2,458	251	2,207	-	584	7	231	168	518	4
(428)	(185)	(243)	-	(539)	13	22	21	76	42
247	71	176	-	174	2	-	-	-	-
2,277	137	2,140	-	219	22	253	189	594	46

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	
916	311	6	הכנסות ריבית מחיצוניים
(55)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
861	311	6	מחיצוניים
(100)	(175)	-	בינמגזרי
761	136	6	סך הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
2	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
334	16	52	עמלות והכנסות אחרות
336	16	52	סך הכנסות שאינן מריבית
1,097	152	58	סך הכנסות
			הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
127	5	-	הוצאות תפעוליות ואחרות:
944	52	37	לחיצוניים
(75)	-	-	בינמגזרי
869	52	37	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
			רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
101	95	21	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
36	34	7	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
65	61	14	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
-	-	-	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
65	61	14	רווח נקי מפעילות מופסקת
-	-	-	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
65	61	14	הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
65	61	14	

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018*									
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
2,528	239	2,289	-	198	11	347	194	615	8
(442)	(74)	(368)	-	(124)	(80)	(34)	(16)	(25)	(34)
2,086	165	1,921	-	74	(69)	313	178	590	(26)
-	(36)	36	-	94	90	(77)	(14)	(17)	60
2,086	129	1,957	-	168	21	236	164	573	34
228	14	214	-	191	7	8	4	2	-
848	25	823	30	24	36	85	66	208	40
1,076	39	1,037	30	215	43	93	70	210	40
3,162	168	2,994	30	383	64	329	234	783	74
216	15	201	-	-	2	(8)	6	74	-
1,965	249	1,716	70	183	26	71	75	316	31
-	-	-	(3)	(59)	12	6	1	104	14
1,965	249	1,716	67	124	38	77	76	420	45
981	(96)	1,077	(37)	259	24	260	152	289	29
444	16	428	9	101	10	103	55	104	10
537	(112)	649	(46)	158	14	157	97	185	19
4	-	4	-	4	-	-	-	-	-
541	(112)	653	(46)	162	14	157	97	185	19
77	-	77	77	-	-	-	-	-	-
618	(112)	730	31	162	14	157	97	185	19
10	7	3	-	3	-	-	-	-	-
628	(105)	733	31	165	14	157	97	185	19

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
108,345	64,242	6,273	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
109,440	64,584	6,273	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
110,921	65,754	6,278	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
690	-	-	יתרת חובות פגומים
668	587	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
124,018	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
124,015	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
125,659	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
80,847	37,324	4,311	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
82,283	37,916	4,311	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
73,450	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית נטו:			
688	136	6	מרווח מפעילות מתן אשראי
73	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
761	136	6	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.

(4) הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018*

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
450,119	34,914	415,205	13,019	149,711	2,928	52,337	26,656	60,941	1,268
150	-	150	-	150	-	-	-	-	-
282,663	15,223	267,440	12,281	-	2,532	52,859	27,127	61,921	1,280
288,067	15,004	273,063	13,514	-	2,574	54,690	27,554	62,800	1,010
2,590	245	2,345	42	-	-	298	446	869	-
939	30	909	-	-	-	-	-	241	-
414,053	23,771	390,282	15,375	53,008	53,863	35,370	18,638	58,337	31,673
342,319	21,365	320,954	107	-	53,563	34,845	18,543	58,214	31,667
344,810	21,830	322,980	107	-	49,464	36,091	18,822	60,446	32,391
328,156	19,685	308,471	18,836	20,607	7,487	71,183	39,355	68,591	1,565
331,539	19,558	311,981	19,099	20,055	8,386	71,979	40,092	68,490	1,597
960,089	19,146	940,943	2,970	61,421	631,892	80,053	13,285	30,776	47,096
2,358	185	2,173	-	562	7	224	153	532	7
(296)	(92)	(204)	-	(380)	12	12	11	41	27
24	36	(12)	-	(14)	2	-	-	-	-
2,086	129	1,957	-	168	21	236	164	573	34

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: קרטיסי אשראי	
4,476	2,032	25	הכנסות ריבית מחיצוניים
(319)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
4,157	2,032	25	מחיצוניים
(1,028)	(1,435)	(2)	בינגזרי
3,129	597	23	סך הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
7	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,330	59	209	עמלות והכנסות אחרות
1,337	59	209	סך הכנסות שאינן מריבית
4,466	656	232	סך הכנסות
			הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
498	40	-	הוצאות תפעוליות ואחרות:
3,755	214	199	לחיצוניים
(270)	-	-	בינגזרי
3,485	214	199	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
			רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
483	402	33	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
176	146	11	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
307	256	22	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
-	-	-	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
307	256	22	רווח נקי מפעילות מופסקת
-	-	-	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
307	256	22	הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
307	256	22	

* חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף את השינויים בצורה נאותה, ובכלל זה סיווג מחדש בשייך לקוחות למגזרים שונים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018*										
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל							
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	
11,672	1,065	10,607	-	900	56	1,645	882	2,607	41	
(2,766)	(363)	(2,403)	-	(1,029)	(396)	(217)	(100)	(156)	(186)	
8,906	702	8,204	-	(129)	(340)	1,428	782	2,451	(145)	
-	(185)	185	-	1,110	437	(422)	(74)	(143)	305	
8,906	517	8,389	-	981	97	1,006	708	2,308	160	
1,445	90	1,355	-	1,264	36	30	10	7	1	
3,423	121	3,302	135	124	130	347	276	799	161	
4,868	211	4,657	135	1,388	166	377	286	806	162	
13,774	728	13,046	135	2,369	263	1,383	994	3,114	322	
613	101	512	-	2	(14)	(305)	(48)	379	-	
8,960	1,758	7,202	597	698	114	291	300	1,318	129	
-	(8)	8	(6)	(210)	45	16	13	367	53	
8,960	1,750	7,210	591	488	159	307	313	1,685	182	
4,201	(1,123)	5,324	(456)	1,879	118	1,381	729	1,050	140	
2,009	45	1,964	(65)	608	43	504	267	381	50	
2,192	(1,168)	3,360	(391)	1,271	75	877	462	669	90	
4	-	4	-	4	-	-	-	-	-	
2,196	(1,168)	3,364	(391)	1,275	75	877	462	669	90	
364	-	364	364	-	-	-	-	-	-	
2,560	(1,168)	3,728	(27)	1,275	75	877	462	669	90	
35	20	15	-	15	-	-	-	-	-	
2,595	(1,148)	3,743	(27)	1,290	75	877	462	669	90	

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
108,504	66,699	4,439	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
109,592	67,047	4,439	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
112,634	70,105	5,360	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
689	-	-	יתרת חובות פגומים
633	526	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
127,099	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
127,095	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
134,655	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
82,011	38,724	3,679	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
84,264	40,823	3,679	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
71,989	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
2,788	597	23	מרווח מפעילות מתן אשראי
341	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
3,129	597	23	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

- * חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף את השינויים בצורה נאותה, ובכלל זה סיווג מחדש בשיוך לקוחות למגזרים שונים.
- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 - (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).
 - (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
 - (4) הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018*

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
451,862	33,547	418,315	14,003	149,577	2,583	54,136	27,925	60,540	1,047
120	-	120	-	120	-	-	-	-	-
288,564	17,427	271,137	13,883	-	2,192	54,668	28,349	61,396	1,057
300,870	17,529	283,341	14,605	-	1,568	59,059	29,882	64,672	921
2,786	353	2,433	65	-	-	437	223	1,019	-
808	3	805	-	-	-	9	56	107	-
414,946	23,766	391,180	15,696	52,332	50,107	36,110	19,153	58,312	32,371
343,751	21,580	322,171	65	-	49,814	35,577	19,049	58,202	32,369
352,342	19,120	333,222	82	-	43,402	38,990	20,993	60,823	34,277
333,358	20,575	312,783	18,362	20,258	7,296	75,245	41,026	67,200	1,385
340,597	22,162	318,435	16,078	21,980	6,341	78,250	41,662	68,580	1,280
966,325	19,021	947,304	2,870	63,990	629,141	81,507	15,217	35,128	47,462
10,524	799	9,725	-	3,204	34	942	649	2,084	24
(1,636)	(502)	(1,134)	-	(2,011)	53	64	59	224	136
18	220	(202)	-	(212)	10	-	-	-	-
8,906	517	8,389	-	981	97	1,006	708	2,308	160

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעולי הראשי בבנק (הנהלת הבנק והדירקטוריון) לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה.

לפירוט בדבר שיוך הלקוחות למגזרים לפי גישת ההנהלה וכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין מגזרים השונים, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

פעילות קבוצת ישראל מסווגת כ"פעילות מופסקת". היתרות המאזניות של נכסים והתחייבויות ותוצאות המיוחסות לפעילות מופסקת שהוצגו טרם הסיווג במגזר פעילות נפרד - "קבוצת ישראל", מוצגות בנפרד מהפעילות הנמשכת תחת מגזר "התאמות".

א. מידע על מגזרי פעילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019									
סך-הכל	התאמות ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי ⁽³⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים ⁽²⁾	לקוחות פרטיים ⁽¹⁾	
הכנסות ריבית, נטו:									
2,277	4	103	200	442	275	415	382	456	מחיצוניים
-	-	109	(76)	(98)	(14)	(221)	32	268	בינמגזרי
89	14	37	13	19	3	-	1	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,366	18	249	137	363	264	194	415	726	סך-הכל רווח מימוני, נטו
803	30	40	16	116	89	15	143	354	עמלות והכנסות אחרות
3,169	48	289	153	479	353	209	558	1,080	סך ההכנסות
121	-	2	(4)	(20)	1	7	78	57	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
1,877	63	142	172	149	123	112	233	883	מחיצוניים
-	(8)	(39)	1	(6)	(1)	(49)	61	41	בינמגזרי
1,171	(7)	184	(16)	356	230	139	186	99	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
449	(5)	54	17	135	87	52	71	38	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
722	(2)	130	(33)	221	143	87	115	61	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
91	91	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
רווח (הפסד) נקי:									
813	89	130	(33)	221	143	87	115	61	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
8	-	5	3	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
821	89	135	(30)	221	143	87	115	61	המיוחס לבעלי מניות הבנק
297,959	14,911	632	13,512	72,004	38,205	83,148	32,111	43,436	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
354,807	575	32,369	18,804	48,422	23,963	-	42,854	187,820	פיקודנות הציבור לסוף תקופת הדיווח

- (1) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 5,046 מיליוני ש"ח.
- (2) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 1,592 מיליוני ש"ח.
- (3) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (4) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים. כמו-כן, הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018*									
סך-הכל	התאמות ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי ⁽³⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים ⁽²⁾	לקוחות פרטיים ⁽¹⁾	
הכנסות ריבית, נטו:									
2,086	1	(6)	146	427	257	353	394	514	מחיצוניים
-	-	161	(29)	(90)	(15)	(193)	5	161	בינמגזרי
228	7	175	14	26	2	-	1	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,314	8	330	131	363	244	160	400	678	סך-הכל רווח מימוני, נטו
848	36	38	31	114	92	15	145	377	עמלות והכנסות אחרות
3,162	44	368	162	477	336	175	545	1,055	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
216	-	-	15	(30)	21	5	95	110	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
1,965	83	186	246	168	119	93	234	836	מחיצוניים
-	(18)	(56)	6	(14)	11	(33)	40	64	בינמגזרי
רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים									
981	(21)	238	(105)	353	185	110	176	45	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
444	16	89	12	134	71	39	67	16	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
537	(37)	149	(117)	219	114	71	109	29	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
4	-	4	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
541	(37)	153	(117)	219	114	71	109	29	רווח נקי מפעילות מופסקת
77	77	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
618	40	153	(117)	219	114	71	109	29	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
10	-	3	7	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
628	40	156	(110)	219	114	71	109	29	המיוחס לבעלי מניות הבנק
284,103	13,310	1,471	12,356	68,627	34,847	75,606	32,136	45,750	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
344,810	107	44,117	21,830	41,209	24,284	-	38,810	174,453	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה **ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018**.

(1) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 5,578 מיליוני ש"ח.

(2) המגזר כולל גם את היתרות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 1,176 מיליוני ש"ח.

(3) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.

(4) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים. כמו-כן, הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018*									
סך-הכל	התאמות ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי ⁽³⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים ⁽²⁾	לקוחות פרטיים ⁽¹⁾	
הכנסות ריבית, נטו:									
8,906	17	(443)	625	1,856	1,069	2,318	1,568	1,896	מחיצוניים
-	2	1,410	(154)	(486)	(63)	(1,622)	53	860	בינמגזרי
1,445	64	1,159	89	113	6	-	3	11	הכנסות מימון שאינן מריבית
10,351	83	2,126	560	1,483	1,012	696	1,624	2,767	סך-הכל רווח מימוני, נטו
3,423	136	153	136	482	351	61	584	1,520	עמלות והכנסות אחרות
13,774	219	2,279	696	1,965	1,363	757	2,208	4,287	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
613	-	(2)	101	(333)	(37)	37	392	455	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
8,960	679	709	1,744	648	478	378	946	3,378	מחיצוניים
-	(56)	(238)	13	(33)	28	(132)	171	247	בינמגזרי
רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים									
4,201	(404)	1,810	(1,162)	1,683	894	474	699	207	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
2,009	(52)	564	31	623	333	173	259	78	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
2,192	(352)	1,246	(1,193)	1,060	561	301	440	129	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
4	-	4	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
2,196	(352)	1,250	(1,193)	1,060	561	301	440	129	רווח נקי מפעילות מופסקת
364	364	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי:
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
2,560	12	1,250	(1,193)	1,060	561	301	440	129	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
35	-	15	20	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי מניות הבנק
2,595	12	1,265	(1,173)	1,060	561	301	440	129	
296,873	14,366	831	14,136	71,937	37,489	81,454	32,561	44,099	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
352,342	82	34,283	19,017	44,150	25,259	-	42,415	187,136	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה.

- (1) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 5,035 מיליוני ש"ח.
- (2) המגזר כולל גם את היתרות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 1,527 מיליוני ש"ח.
- (3) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (4) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקיקת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים. כמו-כן, הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתוני פרפורמה בדבר השפעת הוצאות הנוגעות לעסקי קבוצת הבנק בישראל עם לקוחות אמריקאים על מגזרי הפעילות

ההוצאות שנזקפו בבנק הפועלים שוויץ, הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, בקשר ללקוחות בנק הפועלים שוויץ, יוחסו במסגרת הגילוי על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה למגזר פעילות בינלאומית. ההוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, כוללות הפרשה בגין לקוחות בעלי אינדיקציות אמריקאיות מסוימות בסניפי הבנק בישראל וכן הפרשה בגין חשיפה לסכומים כלפי רשויות אחרות בארצות-הברית (שאינן ה-DOJ) בשיעור של 30% מסכום הפרשה בגין ה-DOJ (בגין הלקוחות בישראל ובח"ל). הוצאות אלה נזקפו במסגרת הגילוי על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה למגזר התאמות. אילו היו מיוחסות ההוצאות שנזקפו בישראל, בשלושת החודשים הראשונים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 ובשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018, למגזר פעילות קמעונאית ולמגזר פעילות בינלאומית באופן שווה (ולא למגזר התאמות), היה מסתכם הרווח הנקי של הפעילות הקמעונאית בכ-279 מיליון ש"ח וכ-731 מיליון ש"ח, בהתאמה; במגזר הפעילות הבינלאומית היה מסתכם ההפסד לתקופה בכ-14 מיליון ש"ח וכ-1,312 מיליון ש"ח, בהתאמה, ובמגזר התאמות היה נרשם רווח נקי בסך של כ-57 מיליון ש"ח וכ-290 מיליון ש"ח, בהתאמה.

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
4,334	9	4,325	904	368	3,053	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
121	2	119	65	3	51	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(357)	-	(357)	(188)	(2)	(167)	מחיקות חשבונאיות
234	-	234	95	-	139	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(123)	-	(123)	(93)	(2)	(28)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,332	11	4,321	876	369	3,076	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2019 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
(72)	-	(72)	2	-	(74)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
496	1	495	37	-	458	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018**						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
4,266	7	4,259	940	333	2,986	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
216	-	216	124	5	87	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(345)	-	(345)	(187)	(2)	(156)	מחיקות חשבונאיות
264	-	264	75	-	189	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(81)	-	(81)	(112)	(2)	33	מחיקות חשבונאיות נטו
1	-	1	1	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
4,402	7	4,395	953	336	3,106	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2018 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
28	-	28	12	-	16	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
636	1	635	60	-	575	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** מספרי ההשוואה הוצגו מחדש לצורך הצגת פעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה.](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה⁽³⁾

31 במרץ 2019					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחריים**
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
156,342	23,340	133,002	965	-	132,037
שנבדקו על בסיס פרטני					
153,872	-	153,872	41,143	71,687	41,042
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
310,214	23,340	286,874	42,108	71,687	173,079
סך-הכל חובות*					
82,951	-	82,951	-	71,490	11,461
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
2,294	10	2,284	154	-	2,130
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,542	-	1,542	685	369	488
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾					
3,836	10	3,826	839	369	2,618
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
426	-	426	-	369	57
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

31 במרץ 2018					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחריים**
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
150,451	23,942	126,509	1,323	-	125,186
שנבדקו על בסיס פרטני					
148,044	-	148,044	44,119	66,209	37,716
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
298,495	23,942	274,553	45,442	66,209	162,902
סך-הכל חובות*					
75,792	-	75,792	-	65,996	9,796
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
2,256	6	2,250	207	-	2,043
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,510	-	1,510	686	336	488
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾					
3,766	6	3,760	893	336	2,531
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
399	-	399	-	336	63
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור, בסך של כ-11,461 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 31.03.18: 9,796 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 11,044 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור בסך של כ-290 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 265 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 284 מיליוני ש"ח).

(3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכר המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה⁽³⁾ (המשך)

31 בדצמבר 2018					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
151,947	16,526	135,421	962	-	134,459
שנבדקו על בסיס פרטני					
150,844	-	150,844	42,176	70,410	38,258
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
302,791	16,526	286,265	43,138	70,410	172,717
סך-הכל חובות*					
81,261	-	81,261	-	70,217	11,044
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
2,207	8	2,199	159	-	2,040
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,559	-	1,559	710	368	481
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾					
3,766	8	3,758	869	368	2,521
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
424	-	424	-	368	56
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיור, בסך של כ-11,461 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 31.03.18: 9,796 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 11,044 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור בסך של כ-290 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 265 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 284 מיליוני ש"ח).

(3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות*

1. איכות אשראי ופיגורים⁽⁶⁾

31 במרץ 2019					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף	סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים	
		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים		
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾ 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾					
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
	49	34	26,474	339	25,867
				268	25,867
	45	16	19,875	251	19,293
				331	19,293
	7	4	16,002	24	15,957
				21	15,957
	227	145	90,399	1,350	87,075
				1,974	87,075
	328	199	152,750	1,964	148,192
				2,594	148,192
	522	567	71,246	-	70,678
				568	70,678
	160	85	41,978	704	41,129
				145	41,129
	1,010	851	265,974	2,668	259,999
				3,307	259,999
	-	-	184	-	184
				-	184
	-	-	897	-	897
				-	897
	1,010	851	267,055	2,668	261,080
				3,307	261,080
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
	52	3	7,670	115	7,347
				208	7,347
	76	-	12,659	184	12,098
				377	12,098
	128	3	20,329	299	19,445
				585	19,445
	10	22	571	18	531
				22	531
	138	25	20,900	317	19,976
				607	19,976
	-	-	20,870	-	20,870
				-	20,870
	-	-	1,389	-	1,389
				-	1,389
	138	25	43,159	317	42,235
				607	42,235
	1,148	876	286,874	2,985	279,975
				3,914	279,975
	-	-	21,054	-	21,054
				-	21,054
	-	-	2,286	-	2,286
				-	2,286
	1,148	876	310,214	2,985	303,315
				3,914	303,315

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 13.ב.ג.1](#) להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-202 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 168 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 227 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כולל יתרת הלוואות לדיור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-61 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 68 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 66 מיליוני ש"ח).

(6) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)
1. איכות אשראי ופיגורים⁽⁶⁾ (המשך)

31 במרץ 2018					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾ ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 30 ימים ⁽⁴⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
76	44	24,016	297	382	23,337
בינוי ונדל"ן - בינוי					
61	37	19,101	263	193	18,645
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
6	2	14,679	35	59	14,585
שירותים פיננסיים					
223	157	87,006	1,012	2,673	83,321
מסחרי - אחר					
366	240	144,802	1,607	3,307	139,888
סך-הכל מסחרי					
440	587	65,740	-	589	65,151
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽⁵⁾					
250	92	44,977	688	181	44,108
אנשים פרטיים - אחר					
1,056	919	255,519	2,295	4,077	249,147
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	73	-	-	73
בנקים בישראל					
-	-	1,140	-	-	1,140
ממשלת ישראל					
1,056	919	256,732	2,295	4,077	250,360
סך-הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
15	15	5,970	69	15	5,886
בינוי ונדל"ן					
18	1	12,130	145	185	11,800
מסחרי אחר					
33	16	18,100	214	200	17,686
סך-הכל מסחרי					
9	4	934	39	4	891
אנשים פרטיים					
42	20	19,034	253	204	18,577
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	21,390	-	-	21,390
בנקים בחו"ל					
-	-	1,339	-	-	1,339
ממשלות חו"ל					
42	20	41,763	253	204	41,306
סך-הכל פעילות בחו"ל					
1,098	939	274,553	2,548	4,281	267,724
סך-הכל ציבור					
-	-	21,463	-	-	21,463
סך-הכל בנקים					
-	-	2,479	-	-	2,479
סך-הכל ממשלות					
1,098	939	298,495	2,548	4,281	291,666
סך-הכל					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 13.ב.ג.ג](#). להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-20 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 168 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 227 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כולל יתרת הלוואות לדיור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-61 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 68 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 66 מיליוני ש"ח).

(6) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)
1. איכות אשראי ופיגורים⁽⁶⁾ (המשך)

31 בדצמבר 2018					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
					בינוי ונדל"ן - בינוי
53	25	25,982	259	372	25,351
					בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
25	9	19,629	284	277	19,068
					שירותים פיננסיים
2	2	15,606	28	60	15,518
					מסחרי - אחר
200	133	90,159	1,085	2,051	87,023
					סך-הכל מסחרי
280	169	151,376	1,656	2,760	146,960
					אנשים פרטיים - הלוואות לדיר ⁽⁵⁾
531	526	69,955	-	526	69,429
					אנשים פרטיים - אחר
176	107	42,963	688	178	42,097
					סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
987	802	264,294	2,344	3,464	258,486
					בנקים בישראל
-	-	111	-	-	111
					ממשלת ישראל
-	-	1,092	-	-	1,092
					סך-הכל פעילות בישראל
987	802	265,497	2,344	3,464	259,689
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
					בינוי ונדל"ן
54	3	7,371	87	133	7,151
					מסחרי אחר
84	-	13,970	272	276	13,422
					סך-הכל מסחרי
138	3	21,341	359	409	20,573
					אנשים פרטיים
13	3	630	18	3	609
					סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
151	6	21,971	377	412	21,182
					בנקים בחו"ל
-	-	13,980	-	-	13,980
					ממשלות חו"ל
-	-	1,343	-	-	1,343
					סך-הכל פעילות בחו"ל
151	6	37,294	377	412	36,505
					סך-הכל ציבור
1,138	808	286,265	2,721	3,876	279,668
					סך-הכל בנקים
-	-	14,091	-	-	14,091
					סך-הכל ממשלות
-	-	2,435	-	-	2,435
					סך-הכל
1,138	808	302,791	2,721	3,876	296,194

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 13.ב.ג.1](#) להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-202 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 168 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 227 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כולל יתרת הלוואות לדיר שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-61 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 68 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 66 מיליוני ש"ח).

(6) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך 30 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב. לגבי הלוואות לדיור למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור.

יתורים וארגון מחדש של חוב בעייתי

במדיניות היתורים הבנק מביא בחשבון מגוון שיקולים על מנת למקסם את ההחזר לבנק: ניהול מערכת היחסים עם הלקוח ומקסום הזדמנויות, מניעת default, עיקולים, היבטים ציבוריים וכדומה. ויתורים ניתנים רק במקרים בהם הלקוח הציג רצון טוב לפרוע את הלוואות וצפוי כי יעמוד בהתחייבויותיו. במקרים בהם, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק מעניק לחייב ויתור אשר בתנאים אחרים הוא לא היה מעניק, החוב יוגדר כארגון מחדש של חוב בעייתי. ארגון מחדש של חוב בעייתי יכול שיהיה שינוי בתנאי החוב שגורם להפחתה או לדחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב בעתיד הקרוב, הפחתה בשיעור הריבית או בהפחתה של תשלומים על חשבון הקרן, איחוד חובות וכו'. הבנק יכול להסכים לקבל במזומן נכסים או זכות בהון עצמי של החייב כפירעון של החוב למרות שהשווי המתקבל נמוך מסכום החוב מאחר והבנק מגיע למסקנה שהאמור ימקסם את החזר ההשקעה שלו.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות** (המשך)**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
 א. חובות פגומים והפרשה פרטנית⁽³⁾

31 במרץ 2019					
יתרת קרן חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים חוזית של חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
2,982	339	124	54	215	בינוי ונדל"ן - בינוי
1,287	251	125	10	126	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
318	24	20	1	4	שירותים פיננסיים
4,861	1,350	281	371	1,069	מסחרי - אחר
9,448	1,964	550	436	1,414	סך-הכל מסחרי
1,449	704	197	141	507	אנשים פרטיים - אחר
10,897	2,668	747	577	1,921	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
187	115	115	-	-	בינוי ונדל"ן
434	184	100	47	84	מסחרי אחר
621	299	215	47	84	סך-הכל מסחרי
20	18	-	17	18	אנשים פרטיים
641	317	215	64	102	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
11,538	2,985	962	641	2,023	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
-	2,281	645	508	1,636	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	1,311	524	186	787	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

- (1) יתרת חוב רשומה.
 (2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.
 (3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית⁽³⁾ (המשך)

31 במרץ 2018					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
3,111	297	80	42	217	ציבור - מסחרי
1,508	263	60	15	203	בינוי ונדל"ן - בינוי
382	35	30	3	5	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
4,689	1,012	306	233	706	שירותים פיננסיים
9,690	1,607	476	293	1,131	מסחרי - אחר
1,413	688	181	169	507	סך-הכל מסחרי
11,103	2,295	657	462	1,638	אנשים פרטיים - אחר
					סך-הכל ציבור - פעילות בישראל

פעילות לזוים בחו"ל

31 במרץ 2018					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
173	69	69	-	-	ציבור - מסחרי
374	145	105	21	40	בינוי ונדל"ן
547	214	174	21	40	מסחרי אחר
41	39	-	37	39	סך-הכל מסחרי
588	253	174	58	79	אנשים פרטיים
11,691	2,548	831	520	1,717	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
					סך-הכל ציבור*
					* מזה:
-	1,743	482	399	1,261	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	1,256	450	199	806	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

- (1) יתרת חוב רשומה.
- (2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.
- (3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית⁽³⁾ (המשך)

31 בדצמבר 2018					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ לא חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
2,898	259	84	42	175	בינוי ונדל"ן - בינוי
1,336	284	123	13	161	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
334	28	22	2	6	שירותים פיננסיים
4,648	1,085	269	300	816	מסחרי - אחר
9,216	1,656	498	357	1,158	סך-הכל מסחרי
1,433	688	190	145	498	אנשים פרטיים - אחר
10,649	2,344	688	502	1,656	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
163	87	86	-	1	בינוי ונדל"ן
522	272	181	51	91	מסחרי אחר
685	359	267	51	92	סך-הכל מסחרי
20	18	-	18	18	אנשים פרטיים
705	377	267	69	110	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
11,354	2,721	955	571	1,766	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
-	2,040	620	437	1,420	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	1,300	513	183	787	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית⁽²⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019			
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו*** ⁽¹⁾	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו*** ⁽¹⁾	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
1	1	318	-	1	299	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	1	268	-	1	268	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	32	-	-	26	שירותים פיננסיים
1	3	1,033	2	3	1,217	מסחרי - אחר
2	5	1,651	2	5	1,810	סך-הכל מסחרי
3	12	721	3	11	696	אנשים פרטיים - אחר
5	17	2,372	5	16	2,506	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
-	-	42	-	-	101	בינוי ונדל"ן
-	-	160	-	-	228	מסחרי - אחר
-	-	202	-	-	329	סך-הכל מסחרי
-	-	37	-	-	18	אנשים פרטיים
-	-	239	-	-	347	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
5	17	2,611	5	16	2,853	סך-הכל ציבור

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
** יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
*** הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
(1) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 73 מיליוני ש"ח (31.03.18: 57 מיליוני ש"ח).
(2) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽³⁾

31 במרץ 2019			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
59	17	-	42
בינוי ונדל"ן - בינוי			
98	31	-	67
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן			
4	1	-	3
שירותים פיננסיים			
438	105	-	333
מסחרי - אחר			
599	154	-	445
סך-הכל מסחרי			
651	355	-	296
אנשים פרטיים - אחר			
1,250	509	-	741
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל			
פעילות לווים בחו"ל			
ציבורי - מסחרי			
11	-	-	11
בינוי ונדל"ן			
50	-	-	50
מסחרי אחר			
61	-	-	61
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל			
1,311	509	-	802
סך-הכל ציבור			

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

(3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 במרץ 2019 בסך של כ-15 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 24 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 5 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽³⁾ (המשך)

31 במרץ 2018			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
45	19	-	26
בינוי ונדל"ן - בינוי			
155	73	-	82
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן			
5	1	-	4
שירותים פיננסיים			
410	107	-	303
מסחרי - אחר			
615	200	-	415
סך-הכל מסחרי			
618	352	-	266
אנשים פרטיים - אחר			
1,233	552	-	681
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל			

פעילות לווים בחו"ל

ציבורי - מסחרי			
22	-	22	-
מסחרי אחר			
1	1	-	-
אנשים פרטיים			
23	1	22	-
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל			
1,256	553	22	681
סך-הכל ציבור			

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

(3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 במרץ 2019 בסך של כ-15 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 24 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 5 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽³⁾ (המשך)

31 בדצמבר 2018			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
47	17	-	30
בינוי ונדל"ן - בינוי			
126	67	-	59
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן			
4	1	-	3
שירותים פיננסיים			
429	102	-	327
מסחרי - אחר			
606	187	-	419
סך-הכל מסחרי			
624	355	-	269
אנשים פרטיים - אחר			
1,230	542	-	688
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל			
פעילות לווים בחו"ל			
ציבורי - מסחרי			
15	-	-	15
בינוי ונדל"ן			
55	1	-	54
מסחרי אחר			
70	1	-	69
סך-הכל מסחרי			
1,300	543	-	757
סך-הכל ציבור			

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

(3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 במרץ 2019 בסך של כ-15 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 24 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 5 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽¹⁾ (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו					
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
	7	9	62	10	11
בינוי ונדל"ן - בינוי				89	
	1	1	5	10	12
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן				7	
	4	4	3	-	-
שירותים פיננסיים				3	
	39	40	260	66	68
מסחרי - אחר				422	
	51	54	330	86	91
סך-הכל מסחרי				521	
	78	79	1,610	109	115
אנשים פרטיים - אחר				2,258	
	129	133	1,940	195	206
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל				2,779	
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן				1	
	-	-	3	-	-
אנשים פרטיים				1	
	-	-	3	-	-
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל				2	
	129	133	1,943	195	206
סך-הכל ציבור				2,781	

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽¹⁾ (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו*

בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
4	30	2	37
-	2	5	3
-	2	-	1
10	139	11	152
14	173	18	193
19	806	16	775
33	979	34	968

פעילות לווים בישראל

ציבור - מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי	4	30	2	37
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	-	2	5	3
שירותים פיננסיים	-	2	-	1
מסחרי - אחר	10	139	11	152
סך-הכל מסחרי	14	173	18	193
אנשים פרטיים - אחר	19	806	16	775
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	33	979	34	968

פעילות לווים בחו"ל

ציבור - מסחרי

אנשים פרטיים	-	3	-	4
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	-	3	-	4
סך-הכל ציבור	33	982	34	972

* חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור - אנשים פרטיים

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)*, סוג החוזר וסוג הריבית

31 במרץ 2019				
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים		סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון		
בלתי מבוקר				
2,695	29,187	1,471	46,067	עד 60%
1,950	17,000	443	24,988	מעל 60%
637	360	25	632	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
5,282	46,547	1,939	71,687	סך-הכל

31 במרץ 2018				
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים		סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון		
בלתי מבוקר				
1,873***	26,805	1,683	42,521	עד 60%
981***	16,036	321	23,061	מעל 60%
691***	366	28	627	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
3,545***	43,207	2,032	66,209	סך-הכל

31 בדצמבר 2018				
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים		סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון		
מבוקר				
2,518	28,722	1,521	45,364	עד 60%
1,624	16,693	416	24,409	מעל 60%
561	365	29	637	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
4,703	45,780	1,966	70,410	סך-הכל

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.
 ** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
 *** סווג מחדש.

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV - מהווה יחס בין סכום הלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מחושב בעת אישור האשראי למעט החריגים המפורטים להלן:

1. העמדת אשראי נוסף בביטחון אותו נכס.
 2. קבלת הלוואה על-ידי הלווה מתאגיד אחר, תוך ביצוע שיעבוד משותף פרי-פסו בגין הנכס.
 3. גרירת משכנתא.
 4. חלק ממסגרת האשראי שלא נוצל.
 5. פירעון מוקדם מהותי (10 אחוז ומעלה).
- הביאור מציג יתרות חוב בגין הלוואות לדיור תוך פילוח לפי טווח יחסי LTV ודרגות שיעבוד.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. מידע בדבר מכירות של חובות

למידע לגבי עסקות מכירת אשראי ראה [ביאור 10.א.4](#).

ד. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים⁽¹⁾

31 בדצמבר		31 במרץ		31 בדצמבר		31 במרץ	
2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי				יתרות החוזים*			
מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר	
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:							
8	4	1,397	1,087	1,649	1,087	אשראי תעודות	
35	32	5,609	5,467	5,780	5,467	ערבויות להבטחת אשראי	
69	42	22,517	21,053	24,261	21,053	ערבויות לרוכשי דירות	
159	149	24,364	23,966	23,155	23,966	ערבויות והתחייבויות אחרות**	
36	37	14,689	14,806	13,689	14,806	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק	
94	91	41,403	40,082	38,724	40,082	מסגרות ח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו**	
101	92	30,306	30,957	27,484	30,957	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאנשר ושעדיין לא ניתן***	
66	49	20,449	22,969	22,154	22,969	התחייבויות להוצאת ערבויות	
21	21	24,845	24,508	23,143	24,508	יתרות חוזי מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים המיוחסים לפעילות מופסקת	

* יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

** כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעו"ף בסך 153 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 311 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 174 מיליוני ש"ח).

*** כולל התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראות ניהול בנקאי תקין 451, נהלים למתן הלוואות לדיוור.

(1) נתוני קבוצת ישראל כפיעות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ה. ערבויות⁽¹⁾

הבנק מספק מגוון רחב של ערבויות ושיפויים עבור לקוחותיו על מנת לאפשר להם להשלים מגוון רחב של עסקאות. הסכום המקסימלי של התשלומים העתידיים הפוטנציאליים נקבע בהתאם לסכום הנקוב של הערבויות, מבלי לקחת בחשבון החזרים אפשריים או בטוחות מוחזקות או משועבדות. במידת הצורך הבנק נוהג לקבל ביטחונות או התחייבויות מסוגים שונים כגון פיקדונות, ניירות-ערך, נדל"ן, יחסים פיננסיים וכדומה. מרבית הערבויות בבנק מדורגות בדירוג ביצוע האשראי.

ליום 31 במרץ 2019						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
בלתי מבוקר						
5,467	50	808	110	787	3,712	ערבויות להבטחת אשראי
21,053	16,278	-	-	-	4,775	ערבויות לרוכשי דירות
23,966	-	4,530	3,393	6,176	9,867	ערבויות והתחייבויות אחרות
22,969	-	65	1,378	13,112	8,414	התחייבויות להוצאת ערבויות
73,455	16,328	5,403	4,881	20,075	26,768	סך-הכל
ליום 31 במרץ 2018						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
בלתי מבוקר						
5,780	83	500	217	913	4,067	ערבויות להבטחת אשראי
24,261	19,418	-	-	-	4,843	ערבויות לרוכשי דירות
23,155	-	3,791	3,055	4,993	11,316	ערבויות והתחייבויות אחרות
22,154	-	81	1,060	10,645	10,368	התחייבויות להוצאת ערבויות
75,350	19,501	4,372	4,332	16,551	30,594	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2018						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
מבוקר						
5,609	54	839	158	660	3,898	ערבויות להבטחת אשראי
22,517	17,354	-	-	-	5,163	ערבויות לרוכשי דירות
24,364	-	4,655	3,447	5,596	10,666	ערבויות והתחייבויות אחרות
20,449	-	59	1,422	9,843	9,125	התחייבויות להוצאת ערבויות
72,939	17,408	5,553	5,027	16,099	28,852	סך-הכל

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלרס המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה⁽³⁾

ליום 31 במרץ 2019							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
							נכסים
78,332	-	2,700	327	18,193	23	57,089	מזומנים ופיקדונות בבנקים
66,259	1,836	256	1,011	28,002	3,973	31,181	ניירות-ערך
714	-	-	-	-	-	714	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
283,048	1,084	2,288	4,270	21,731	46,646	207,029	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
2,279	-	-	911	1,327	-	41	אשראי לממשלות
103	58	-	-	-	-	45	השקעות בחברות כלולות
3,077	3,077	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
10,246	701	135	180	3,146	769	5,315	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,954	1,563	26	57	112	303	3,893	נכסים אחרים
15,766	608	-	43	64	58	14,993	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
465,778	8,927	5,405	6,799	72,575	51,772	320,300	סך-כל הנכסים
							התחייבויות
354,232	1,123	3,223	10,552	78,632	12,697	248,005	פיקדונות הציבור
3,328	-	57	340	1,500	124	1,307	פיקדונות מבנקים
358	-	-	-	93	2	263	פיקדונות הממשלה
5	-	5	-	-	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
29,695	-	21	10	325	27,862	1,477	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
10,429	672	154	175	3,175	799	5,454	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
12,402	1,325	347	166	2,862	501	7,201	התחייבויות אחרות
16,758	47	-	12	238	66	16,395	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
427,207	3,167	3,807	11,255	86,825	42,051	280,102	סך-כל ההתחייבויות
38,571	5,760	1,598	(4,456)	(14,250)	9,721	40,198	עודף נכסים (התחייבויות)
							השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	(1,975)	4,902	15,759	(380)	(18,306)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	245	(413)	(1,430)	-	1,598	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
-	-	(22)	(58)	(466)	-	546	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
38,571	5,760	(154)	(25)	(387)	9,341	24,036	סך-הכל כללי
-	-	419	(83)	(1,271)	-	935	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	(45)	(2,072)	(1,108)	-	3,225	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

(3) נתוני קבוצת ישראל כפי הוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה⁽³⁾ (המשך)

סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	ליום 31 במרץ 2018					לא-צמוד	צמוד למדד	מטבע ישראלי
		מטבע-חוץ ⁽¹⁾			דולר	אחר			
		אחר	אירו	אחר					
נכסים									
78,125	-	3,536	609	17,690	-	56,290	-	מזומנים ופיקדונות בבנקים	
61,508	2,079	432	971	20,824	1,490	35,712	-	ניירות-ערך	
608	-	-	-	-	-	608	-	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	
270,793	967	1,948	4,021	20,844	45,091	197,922	-	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾	
2,476	-	-	1,081	1,199	-	196	-	אשראי לממשלות	
101	46	-	-	-	-	55	-	השקעות בחברות כלולות	
3,044	3,044	-	-	-	-	-	-	בניינים וציוד	
12,273	734	367	690	3,015	929	6,538	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
5,282	1,231	17	89	67	15	3,863	-	נכסים אחרים	
13,985	402	-	38	111	68	13,366	-	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת	
448,195	8,503	6,300	7,499	63,750	47,593	314,550	-	סך-כל הנכסים	
התחייבויות									
344,703	978	3,498	12,427	74,383	14,956	238,461	-	פיקדונות הציבור	
3,102	-	66	432	1,033	124	1,447	-	פיקדונות מבנקים	
385	-	-	-	173	5	207	-	פיקדונות הממשלה	
6	-	6	-	-	-	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	
26,214	-	122	11	373	22,699	3,009	-	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	
11,436	726	182	537	2,840	1,132	6,019	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
10,857	1,006	310	228	1,735	149	7,429	-	התחייבויות אחרות	
15,276	38	-	27	280	79	14,852	-	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת	
411,979	2,748	4,184	13,662	80,817	39,144	271,424	-	סך-כל ההתחייבויות	
36,216	5,755	2,116	(6,163)	(17,067)	8,449	43,126	-	עודף נכסים (התחייבויות)	
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:									
-	-	(861)	-	5	-	856	-	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:									
-	-	(1,864)	6,237	19,593	(331)	(23,635)	-	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	
-	-	49	(594)	(2,046)	-	2,591	-	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	
-	-	165	541	(601)	-	(105)	-	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	
36,216	5,755	(395)	21	(116)	8,118	22,833	-	סך-הכל כללי	
-	-	200	(1,378)	(2,639)	-	3,817	-	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהווה)	
-	-	627	1,651	(1,193)	-	(1,085)	-	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהווה)	

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

(3) נתוני קבוצת ישראל כפי שהוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה⁽³⁾ (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
נכסים							
84,459	-	1,825	311	12,341	-	69,982	מזומנים ופיקדונות בבנקים
56,116	1,521	288	846	24,881	2,645	25,935	ניירות-ערך
708	-	-	-	-	-	708	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
282,507	819	2,575	4,864	24,463	46,180	203,606	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
2,428	-	-	973	1,361	-	94	אשראי לממשלות
103	58	-	-	-	-	45	השקעות בחברות כלולות
3,111	3,111	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
10,534	1,096	323	432	4,079	715	3,889	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,850	1,610	43	79	49	7	4,062	נכסים אחרים
15,110	484	-	55	115	62	14,394	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
460,926	8,699	5,054	7,560	67,289	49,609	322,715	סך-כל הנכסים
התחייבויות							
352,260	830	3,891	10,645	78,007	12,493	246,394	פיקדונות הציבור
4,528	-	22	344	1,934	124	2,104	פיקדונות מבנקים
208	-	-	-	99	3	106	פיקדונות הממשלה
30,024	-	21	11	339	27,796	1,857	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
9,676	1,100	263	306	3,492	622	3,893	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
11,841	1,291	397	204	2,700	316	6,933	התחייבויות אחרות
14,733	23	-	5	275	68	14,362	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
423,270	3,244	4,594	11,515	86,846	41,422	275,649	סך-כל ההתחייבויות
37,656	5,455	460	(3,955)	(19,557)	8,187	47,066	עודף נכסים (התחייבויות)
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדירים:							
-	-	(522)	3,384	20,198	553	(23,613)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(191)	439	(1,401)	-	1,153	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	59	173	44	-	(276)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
37,656	5,455	(194)	41	(716)	8,740	24,330	סך-הכל כללי
-	-	127	68	(2,111)	-	1,916	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	771	763	1,542	-	(3,076)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

- * לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
 (2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.
 (3) נתוני קבוצת ישראל כפי הוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת הזכויות שאינן מקנות שליטה ואת השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן ייתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק ח'. כמו-כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח;

ניירות-ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי.

אשראי לציבור - השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי הוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעור ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות. גידול של 1% בשיעורי ריבית הניכיון של חובות פגומים מקטין את שוויים הוגן בסכום של 10 מיליוני ש"ח.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפירעון בסוף התקופה.

בחישוב השווי הוגן נכללו הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור בהתאם להערכת הבנק בהתבסס על בחינת הנתונים ההיסטוריים של פירעונות מוקדמים ביחס לפרמטרים המסבירים פירעונות אלו. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הגדלת השווי הוגן ב-138 מיליוני ש"ח.

פיקדונות, אגרות-חוב וכתבי התחייבות - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על-ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי הוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

השאלות בין לקוחות - מוצגים כאשראי ופיקדונות ונמדדים לפי ערכם בבורסה של ניירות הערך המושאלים.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מידת השווי הוגן של מכשירים נגזרים מתחשבת בין היתר בסיכון האשראי הגלום בעסקאות אלו.

אומדן השווי הוגן של נכסים בגין מכשירים נגזרים, משקף גם את סיכון האשראי של הצד הנגדי, ואומדן השווי הוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משקף גם את סיכון האשראי של הבנק.

מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי הוגן מוצג בהתאם ליתרה המאזנית של העמלות בעסקאות הנ"ל המהוות קירוב לשווי הוגן.

נכסים והתחייבויות אשר מדידת השווי הוגן בגינם מתבססת על נתוני רמה 3 - פריטים ששוויים הוגן נקבע על סמך מחיר אינדיקטיבי מגורם בלתי תלוי, מחיר אינדיקטיבי של צד נגדי לעסקה, מודלים להערכה אשר חלק מהנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים וכן פריטים ששוויים הוגן נקבע על סמך מחשבוני פנימיים או לשכות שירות אשר חלק מהנתונים בהם אינם נצפים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים⁽²⁾

סך-הכל	ליום 31 במרץ 2019			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾		רמה 1		
	רמה 2	רמה 3			
נכסים פיננסיים					
78,332	75,317	-	3,015	78,332	מזומנים ופיקדונות בבנקים
66,263	1,573	28,544	36,146	66,259	ניירות-ערך*
714	714	-	-	714	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
283,220	279,320	-	3,900	283,048	אשראי לציבור, נטו***
2,283	2,283	-	-	2,279	אשראי לממשלות
10,246	3,792	5,780	674	10,246	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,942	988	-	954	1,882	נכסים פיננסיים אחרים
14,998	14,957	-	41	15,015	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
457,998	378,944	34,324	44,730	**457,775	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
355,665	349,618	-	6,047	354,232	פיקדונות הציבור***
3,346	3,346	-	-	3,328	פיקדונות מבנקים
371	371	-	-	358	פיקדונות הממשלה
6	6	-	-	5	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
30,419	508	2,021	27,890	29,695	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
10,429	4,308	5,447	674	10,429	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,607	4,653	-	954	5,792	התחייבויות פיננסיות אחרות
16,505	16,505	-	-	16,545	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
422,348	379,315	7,468	35,565	**420,384	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
113	113	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,101 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 83,024 מיליוני ש"ח ובסך של 17,461 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

*** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 0 מיליוני ש"ח ו-31 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) נתוני קבוצת ישראל כפי הוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים⁽²⁾ (המשך)

סך-הכל	ליום 31 במרץ 2018			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾		רמה 1		
	רמה 2	רמה 3			
נכסים פיננסיים					
78,086	74,672	-	3,414	78,125	מזומנים ופיקדונות בבנקים
61,512	1,599	20,725	39,188	61,508	ניירות-ערך*
608	608	-	-	608	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
271,954	266,825	-	5,129	270,793	אשראי לציבור, נטו***
2,477	2,477	-	-	2,476	אשראי לממשלות
12,273	5,101	6,431	741	12,273	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,325	696	-	629	1,314	נכסים פיננסיים אחרים
13,394	13,374	-	20	13,416	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
441,629	365,352	27,156	49,121	**440,513	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
346,060	339,663	-	6,397	344,703	פיקדונות הציבור***
3,117	3,117	-	-	3,102	פיקדונות מבנקים
398	398	-	-	385	פיקדונות הממשלה
6	6	-	-	6	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
27,579	1,631	2,107	23,841	26,214	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
11,436	4,207	6,489	740	11,436	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,887	4,258	-	629	4,123	התחייבויות פיננסיות אחרות
14,981	14,981	-	-	15,016	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
408,464	368,261	8,596	31,607	**404,985	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 970 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 81,592 מיליוני ש"ח ובסך של 18,469 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

*** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 0 מיליוני ש"ח ו-7 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) נתוני קבוצת ישראל כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים⁽²⁾ (המשך)

סך-הכל	ליום 31 בדצמבר 2018			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾		רמה 1		
	רמה 2	רמה 3			
נכסים פיננסיים					
84,435	81,391	-	3,044	84,459	מזומנים ופיקדונות בבנקים
56,119	1,602	24,937	29,580	56,116	ניירות-ערך*
708	708	-	-	708	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
281,677	277,962	-	3,715	282,507	אשראי לציבור, נטו***
2,435	2,435	-	-	2,428	אשראי לממשלות
10,534	2,007	7,428	1,099	10,534	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,880	870	-	1,010	1,814	נכסים פיננסיים אחרים
14,431	14,386	-	45	14,456	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
452,219	381,361	32,365	38,493	**453,022	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
352,862	347,139	-	5,723	352,260	פיקדונות הציבור***
4,544	4,544	-	-	4,528	פיקדונות מבנקים
220	220	-	-	208	פיקדונות הממשלה
2	2	-	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
30,312	1,107	2,023	27,182	30,024	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
9,676	851	7,725	1,100	9,676	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,758	4,748	-	1,010	5,684	התחייבויות פיננסיות אחרות
14,508	14,508	-	-	14,544	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
417,882	373,119	9,748	35,015	**416,924	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
113	113	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,020 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 73,001 מיליוני ש"ח ובסך של 16,411 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

*** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 0 מיליוני ש"ח ו-2 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משבובים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) נתוני קבוצת ישראלכרט הוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה*

ליום 31 במרץ 2019			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
אגרות-חוב זמינות למכירה			
32,972	-	3,837	29,135
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
14,444	-	14,201	243
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
118	-	-	118
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
8,114	185	7,682	247
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
73	-	73	-
אגרות-חוב של אחרים בישראל			
2,799	-	2,721	78
אגרות-חוב של אחרים זרים			
58,520	185	28,514	29,821
סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה			
748	-	30	718
השקעות במניות שאינן למסחר			
ניירות-ערך למסחר			
5,594	-	-	5,594
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
3	-	-	3
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
10	-	-	10
מניות סחירות			
5,607	-	-	5,607
סך-הכל ניירות-ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
394	137	257	-
חוזי שקל-מדד			
5,900	2,434	3,466	-
חוזי ריבית אחרים			
3,095	1,157	1,915	23
חוזי מטבע-חוץ			
834	55	128	651
חוזי מניות			
23	9	14	-
חוזי סחורות ואחרים			
3,957	-	-	3,957
אשראי בגין השאלות בין לקוחות			
954	-	-	954
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
80,032	3,977	34,324	41,731
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
228	70	158	-
חוזי שקל-מדד			
6,231	2,360	3,871	-
חוזי ריבית אחרים			
3,149	1,756	1,370	23
חוזי מטבע-חוץ			
798	114	33	651
חוזי מניות			
23	8	15	-
חוזי סחורות ואחרים			
31	24	7	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
3,957	-	-	3,957
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
954	-	-	954
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
2,090	-	-	2,090
התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך			
17,461	4,332	5,454	7,675
סך-כל ההתחייבויות			

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה* (המשך)

ליום 31 במרץ 2018			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות-ערך זמינים למכירה			
31,986	-	4,122	27,864
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
10,512	-	9,936	576
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
44	-	-	44
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
5,797	214	5,152	431
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
307	-	307	-
אגרות-חוב של אחרים בישראל			
1,415	-	1,208	207
אגרות-חוב של אחרים זרים			
1,074	-	-	1,074
מניות סחירות			
ניירות-ערך למסחר			
8,876	-	-	8,876
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
69	-	-	69
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
2	-	-	2
אגרות-חוב של אחרים זרים			
44	-	-	44
מניות סחירות			
60,126	214	20,725	39,187
סך-הכל ניירות-ערך הנמדדים בשווי הוגן			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
424	194	230	-
חוזי שקל-מדד			
6,644	2,932	3,712	-
חוזי ריבית אחרים			
4,277	1,767	2,465	45
חוזי מטבע-חוץ			
913	195	22	696
חוזי מניות			
15	13	2	-
חוזי סחורות ואחרים			
5,129	-	-	5,129
אשראי בגין השאלות בין לקוחות			
629	-	-	629
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
78,157	5,315	27,156	45,686
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
348	85	263	-
חוזי שקל-מדד			
6,777	2,624	4,153	-
חוזי ריבית אחרים			
3,398	1,458	1,896	44
חוזי מטבע-חוץ			
899	26	177	696
חוזי מניות			
14	14	-	-
חוזי סחורות ואחרים			
7	1	6	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
5,129	-	-	5,129
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
629	-	-	629
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
1,268	-	-	1,268
התחייבויות בגין השאלות ניירות-ערך			
18,469	4,208	6,495	7,766
סך-כל ההתחייבויות			

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה* (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות-ערך זמינים למכירה			
26,373	-	4,570	21,803
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
10,420	-	10,046	374
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
114	-	-	114
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
8,273	191	7,777	305
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
141	-	141	-
אגרות-חוב של אחרים בישראל			
2,539	-	2,403	136
אגרות-חוב של אחרים זרים			
470	-	-	470
השקעות במניות שאינן למסחר			
ניירות-ערך למסחר			
6,266	-	-	6,266
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
69	-	-	69
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
2	-	-	2
אגרות-חוב של אחרים זרים			
41	-	-	41
מניות סחירות			
54,708	191	24,937	29,580
סך-הכל ניירות-ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
366	79	287	-
חוזי שקל-מדד			
4,443	652	3,791	-
חוזי ריבית אחרים			
4,285	1,153	3,097	35
חוזי מטבע-חוץ			
1,377	81	232	1,064
חוזי מניות			
63	42	21	-
חוזי סחורות ואחרים			
3,715	-	-	3,715
אשראי בגין השאלות בין לקוחות			
1,010	-	-	1,010
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
69,967	2,198	32,365	35,404
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
224	25	199	-
חוזי שקל-מדד			
4,588	56	4,532	-
חוזי ריבית אחרים			
3,423	749	2,638	36
חוזי מטבע-חוץ			
1,377	19	294	1,064
חוזי מניות			
64	2	62	-
חוזי סחורות ואחרים			
2	14	(12)	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
3,715	-	-	3,715
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
1,010	-	-	1,010
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
2,008	-	-	2,008
התחייבויות בגין השאלות ניירות-ערך			
16,411	865	7,713	7,833
סך-כל ההתחייבויות			

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2019					
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1) אחרים (רמה 2) משמעותיים (רמה 3)
		נתונים לא נצפים משמעותיים	נתונים נצפים משמעותיים	נתונים לא נצפים משמעותיים	
בלתי מבוקר					
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
(5) ⁽¹⁾	704	704	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(7) ⁽²⁾	21	21	-	-	השקעות במניות
(12)	725	725	-	-	סך-הכל
ליום 31 במרץ 2018					
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1) אחרים (רמה 2) משמעותיים (רמה 3)
		נתונים לא נצפים משמעותיים	נתונים נצפים משמעותיים	נתונים לא נצפים משמעותיים	
בלתי מבוקר					
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
(8) ⁽¹⁾	806	806	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(2)	-	-	-	-	השקעות במניות
8	806	806	-	-	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2018					
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1) אחרים (רמה 2) משמעותיים (רמה 3)
		נתונים לא נצפים משמעותיים	נתונים נצפים משמעותיים	נתונים לא נצפים משמעותיים	
מבוקר					
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
(117) ⁽¹⁾	681	681	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(34) ⁽²⁾	49	49	-	-	השקעות במניות
83	730	730	-	-	סך-הכל

(1) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.
 (2) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2019	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2019
191	185	-	-	-	-	-	(6)	191
נכסים								
אגרות-חוב זמינות למכירה								
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים								
191	185	-	-	-	-	-	(6)	191
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
54	67	-	-	(1)	-	-	14	54
596	74	-	-	5	(10)	-	(517)	596
404	(599)	-	-	(801)	61	-	(263)	404
62	(59)	-	-	(4)	(1)	-	(116)	62
40	1	-	-	1	-	-	(40)	40
(14)	(24)	-	-	2	-	-	(12)	(14)
1,333	(355)	-	-	(798)	50	-	(940)	1,333

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2018	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2018
212	214	-	-	-	-	2	-	212
נכסים								
אגרות-חוב זמינות למכירה								
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים								
212	214	-	-	-	-	2	-	212
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
103	109	-	-	4	-	-	2	103
295	308	-	-	(34)	61	-	(14)	295
(813)	309	-	-	92	5	-	1,025	(813)
(3)	169	-	-	37	(1)	-	136	(3)
(2)	(1)	-	-	1	-	-	-	(2)
(29)	(1)	-	-	6	-	-	22	(29)
(237)	1,107	-	-	106	65	2	1,171	(237)

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת נירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018									
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2018	העברות מתוך רמה 3	העברות אל רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017
נכסים									
אגרות-חוב זמינות למכירה									
212	191	-	-	-	(37)	-	-	16	212
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו									
103	54	(62) ⁽³⁾	-	-	10	-	-	(59)	103
295	596	86 ⁽¹⁾	-	-	256	5	-	40	295
(813)	404	159 ⁽³⁾	-	-	1,441	12	-	(236)	(813)
(3)	62	(32) ⁽³⁾	-	-	58	(1)	-	8	(3)
(2)	40	(9) ⁽³⁾	-	-	3	10	-	29	(2)
(29)	(14)	(2) ⁽³⁾	-	-	12	-	-	3	(29)
(237)	1,333	140	-	-	1,743	26	-	(199)	(237)

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת נירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ה. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן בין רמה 1 לרמה 2.

א. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן ממדידה ברמה 3 למדידה ברמה 2, למעט העברות הנובעות מסיכון צד נגדי לעסקה. בהתאם למדיניות התאגיד הבנקאי, ההעברות בין הרמות מוכרות כמתרחשות בסוף תקופת הדיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3

ליום 31 במרץ 2019			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	185	ציטוט מצד נגדי לעסקה	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	67	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה (0.07%-6.71%) (0.94%)
חוזי ריבית אחרים	74	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה (0.07%-17.25%) (1.05%)
חוזי מטבע-חוץ	(599)	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה (0.66%-4.99%) (0.90%)
חוזי מניות	(75)	מודל תמחור נגזרי מניות	סיכון צד נגדי לעסקה
חוזי מניות ⁽¹⁾	16	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי (36.14%-41.95%) (36.58%)
תשואת דיבידנד			
ריבית שקלית לא-צמודה (0.11%-0.97%) (0.17%)			
חוזי סחורות ואחרים	1	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה (0.07%-16.15%) (2.97%)
נגזרים משובצים ⁽²⁾	(24)	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	21	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	704	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים			

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 במרץ 2018			
שווי הוגן	טכניקות הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	214	ציטוט מצד נגדי לעסקה	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	109	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה (0.10%) -2.99% -0.66%
חוזי ריבית אחרים	308	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה (2.10%) -4.59% -0.66%
חוזי מטבע-חוז	309	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה (0.90%) -4.99% -0.66%
חוזי מניות	159	מודל תמחור נגזרי מניות	סיכון צד נגדי לעסקה (4.65%) -17.85% -0.66%
חוזי מניות	9	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
חוזי מניות ⁽¹⁾	1	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן (36.58%) -41.95% -36.14%
תשואת דיבידנד			
ריבית שקלית לא-צמודה			(0.17%) -0.97% -0.11%
חוזי סחורות ואחרים	(1)	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה (0.98%) -18.83% -0.44%
נגזרים משובצים ⁽²⁾	(1)	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	-	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	806	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	191	ציטוט מצד נגדי לעסקה	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	54	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	0.38%-8.27% (2.03%) סיכון צד נגדי לעסקה
חוזי ריבית אחרים	596	מודל תמחור נגזרי ריבית	0.38%-18.30% (6.10%) סיכון צד נגדי לעסקה
חוזי מטבע-חוץ	404	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה
חוזי מניות	64	מודל תמחור נגזרי מניות	0.38%-3.68% (2.57%) סיכון צד נגדי לעסקה
חוזי מניות ⁽¹⁾	(2)	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
תשואת דיבידנד			
ריבית שקלית לא-צמודה			
חוזי סחורות ואחרים	40	מודל תמחור נגזרי מטבע	0.38%-18.30% (6.10%) סיכון צד נגדי לעסקה
נגזרים משובצים ⁽²⁾	(14)	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	49	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	681	נכסים סחירים - שווי שוק	
בניכוי מקדם ביטחון מתאים			

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות

רפורמות רגולטוריות להגברת התחרותיות במערכת הבנקאית

בשנים האחרונות גובשו מספר יוזמות רגולטוריות שעיקר עניינן, הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית בישראל, ולצידן קיימות מספר יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום.

החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל

בחודש ינואר 2017 פורסם חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017 על בסיס דוח ועדה ציבורית שמונתה על-ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל (ועדת שטרם).

- בתוך שלוש שנים מחודש ינואר 2017 חברות כרטיסי האשראי יופרדו משני הבנקים הגדולים (הבנק ובנק לאומי). בחודש אפריל 2019 מכר הבנק כ-65.2% מהונה המונפק והנפרע של ישראל כרטיס. מאחר ובחר בדרך של הנפקה של לפחות 25% מחברת כרטיסי האשראי שבבעלותו יכול תהליך ההיפרדות לארוך עד 4 שנים מינואר 2017, הבנק נערך להשלמת ההיפרדות מקבוצת ישראל כרטיס כנדרש בחוק במספר חלופות אפשריות. אין ודאות בנוגע לאופן ולעיתוי בו יבחר הבנק להשלים את ההיפרדות.
- החל מחודש יולי 2018 הבנקים נדרשים להעביר לגופים פיננסיים שיאשוו ובכפוף לאישור לקוח, יתרות עו"ש יומיות. בנק הפועלים ערוך למימוש ההוראה.
- הבנק חייב לאפשר להעביר מידע על חשבונות לקוחות לצדדים שלישיים שיתנו ללקוחות שירותי יעוץ, השוואת עלויות וסכימת מידע פיננסי. ההעברה תהיה בכפוף לאישור לקוח ותבוצע בשיטת OPEN API. טיוטת תקנות בעניין זה טרם פורסמה, אך בנק ישראל פרסם לוח זמנים לביצוע בצוות ההיגוי של הפרויקט.
- החל מפברואר 2020 הבנק ידרש להציג באתר שלו, עבור לקוחותיו, פירוט מידע על העסקות המבוצעות על ידם בכרטיסי חיוב חוץ בנקאיים. תיקון להוראות נוהל בנקאי תקין 470 פורסם בחודש נובמבר 2018 ובו הוראות באשר לאופן הצגת המידע.
- כחלק מהגנות הינוקא לחברות כרטיסי האשראי הבנק ידרש לצמצם את מסגרות האשראי שלו ב-50% ביחס למסגרות האשראי שהקצה בשנת 2015, זאת עד חודש פברואר 2021. לאחר מכן לא יוכל הבנק לצמוח בהיקף המסגרות במשך 3 שנים נוספות.
- בהמשך לאמור בביאור 35 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018 (בעמ' 266) בדבר החזקותיו של הבנק בחברת שב"א (שירותי בנק אוטומטיים בע"מ, "שב"א") ובדבר הדרשה החלה על הבנק למכור את החזקותיו העולות על 10% עד חודש ינואר 2021, ביום 16 באפריל 2019 התקשר הבנק בהסכם עם חברה מקבוצת Mastercard העולמית ("מסטרקארד") למכירת 10% ממניות שב"א כנגד תמורה כוללת של 11 מיליון דולר (כ-39 מיליון ש"ח), מתוכה 9 מיליון דולר ישולמו במועד השלמת העסקה ו-2 מיליון דולר נוספים יינתנו כשירותים שונים שתעניק מסטרקארד (בתנאי הסכם קיים לשיתוף פעולה בין הצדדים וכפי שיוסכם ביניהם) בחמש השנים הקרובות. העסקה הושלמה ביום 7 במאי 2019. בגין מכירת המניות כאמור ירשום הבנק בדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2019 רווח (לפני מס) בסך של כ-27 מיליון ש"ח, וכן רווח נוסף בגין שערור יתרת ההחזקה, בהתאם למחיר הנצפה של המניות.
- העסקה כוללת גם הסכמות והבנות אליהן הגיעו הבנק ומסטרקארד הנוגעות למערכת היחסים הקיימת ולשיתוף הפעולה ביניהם שלא ביחס להחזקה בשב"א.
- בנוסף לאמור, ביום 27 במאי 2019, פרסמה שב"א תשקיף הצעת מכר למניות שב"א אשר יאפשר, בין היתר, מכירה של החזקות הבנק (ובנקים נוספים המחזיקים בשב"א) העולות על 10% ממניות שב"א.

ועדת החקירה הפרלמנטרית להקצאת האשראי במשק

בחודש יולי 2017 החליטה הכנסת להקים ועדת חקירה פרלמנטרית לבחינת הקצאת האשראי במשק והסדרי חוב בראשות ח"כ איתן כבל. בוועדה בחנו את התנהלות בנק ישראל, הפיקוח על הבנקים, גופים מוסדיים, חברות ביטוח ונותני אשראי למיניהם, והגישו המלצות בנושא. מנכ"ל הבנק ויו"ר הדירקטוריון הופיעו בפני הוועדה ביום 21 בחודש אוקטובר 2018. הבנק העביר לוועדה נתונים הנוגעים לביצועי תיק האשראי של הבנק, לתמהיל התיק לאורך השנים ולהתמודדות הבנק עם לקוחות בקשיים. כמו-כן, ראשי הבנק ענו על שאלות חברי הכנסת. כחלק משיתוף הפעולה עם הוועדה, ובהתאם להנחיות היועצים המשפטיים לעניין חובות הסודיות של הבנק. נציגי הבנק העבירו לוועדה מסמכים נוספים לאחר הדיון בהתאם לבקשות חברי הכנסת, ככל שהתאפשר. מסמכים נוספים, הנוגעים לנתונים מצרפיים וכן למדיניות ונהלי הבנק, באופן שאינו פוגע בנכסים המסחריים של הבנק ובנושא הסודיות, הועברו בהמשך לבקשת הוועדה.

ביום 15 בחודש אפריל 2019 פרסמה הוועדה את המלצותיה, אשר כוונו להתנהלות הגופים המפקחים. ההמלצות לא כוללות המלצות קונקרטיות המכוונות לבנק ספציפי או לנושאי משרה בו. עם זאת, ההמלצות המכוונות לחלק מהרגולטורים וכן המלצות הרחב, צפויות להשפיע, ככל שיאומצו ויומשו - בין אם בחקיקה ובין אם באמצעות החלטה מנהלית של הרגולטור הרלוונטי - על פעילות הבנקים. כך למשל, בין עיקרי ההמלצות ישנה המלצה אשר בכוחה לפגוע באופן משמעותי ביחסים בין הבנק ללקוח, אשר נהנים מהגנות סודיות שונות המעוגנות בחוק ובפסיקה - מוצע להקים ועדה פרלמנטרית משותפת לוועדות הכלכלה והכספים שתהיה רשאית לקבל לידיה גם מידע סודי שיימסר לה על אף הוראות סודיות הקבועות בחוקים הפיננסיים. המלצות נוספות מתייחסות לשינויים נדרשים בדרכי הפיקוח והאכיפה שמפעיל הפיקוח על הבנקים; כך מוצע להקים יחידה ייעודית בעלת סמכויות חקירה בפיקוח על הבנקים (בדומה ליחידות מקבילות הקיימות ברשות התחרות ורשות ניירות-ערך), לאסור על צעדי אכיפה בלתי פורמליים מצד הפיקוח ולחייב את פרסום כלל צעדי האכיפה הפורמלית וכן מסמך מדיניות אכיפה כוללני. המלצה נוספת מציעה לקבוע כי הבנקים ואיגוד הבנקים לא יהיו חברים בוועדה המייעצת לנגיד בנק ישראל ולמפקח על הבנקים, ויוותרו בה חברים נציגי ממשלה בלבד, כמו-כן יקבע כי הוועדה תפרסם את הפרוטוקולים של דיוניה. המלצות אחרות, הנוגעות לרשות התחרות, מבקשות כי רשות התחרות תכריז על הבנקים כקבוצת ריכוז או כמונופול, וכן תגביר במידה ניכרת את נכונותה לפעול לגילוי מקרים של ניצול לרעה של כוח שוק ושל פעילות אנטי-תחרותית במערכת הבנקאית.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות (המשך)

החוק לניוד חשבונות בין בנקים באופן מקוון

בחודש פברואר 2018 אושר בכנסת החוק להקמת מערכת ניווד חשבונות בנק אוטומטית על בסיס מערכת ה-CASS שהוקמה באנגליה (Current Account Switch Service) במסגרת התוכנית הכלכלית (חוק ההסדרים) לשנת 2018. על-פי החוק - הבנקים יחויבו לאפשר מעבר לקוחות באופן מקוון, בטוח, בתוך שבוע ימי עסקים וללא עלות ללקוח, בחודש פברואר 2021 יכנס החוק לתוקף עם אפשרות להארכה נוספת בשנה. מאז פרסום הצעת החוק מתקיימות בבנק ישראל פגישות הצוות ליישום החוק, הוחלט כי חברת מס"ב תנהל את הפרויקט והחברה העבירה לוחות זמנים לביצוע לפיקוח על הבנקים ולכל הבנקים החברים.

בחודש נובמבר 2018 פרסמה נגידת בנק ישראל כללים ראשוניים מכח החוק העוסקים בסוגי חשבונות אשר הבנקים יחויבו לאפשר את ניוודם במסגרת המערכת. בין היתר, נקבע כי לא יהיה ניתן להשתמש במערכת להעברת חשבונות נאמנות, אפטרופסות או שמנוהלים בידי מנהל עיזבון. כמו-כן נקבע כי השימוש במערכת מיועד לחשבונות שבהם יותר הרכב זהה של בעלים בחשבון - בין אם היא נעשית מחשבון של יחיד ליחיד או שותפים לשותפים, על-פי נתוני בנק ישראל, כ-80% מחשבונות עו"ש למשקי בית יהיו ניתנים לניוד במערכת.

בחודש אפריל 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת כללים לסוגי המוצרים אשר ינוודו במסגרת המערכת - ביניהם הרשאות לחיוב החשבון, ניהול יתרת חובה בשקלים ובמטבע-חוץ, ניהול ניירות-ערך ועוד. בנוסף, פרסמה טיוטת הוראת נוהל בנקאי תקין אשר מסדירה את רצף הפעולות הנדרשות מהבנק הקולט והבנק המעביר בניוד, והמפרטת את החובות החלות על כל אחד מהם.

הרפורמה בשירותי התשלום

הרפורמה בשירותי התשלום היא תולדה של דוח ועדה בין-משרדית לשיפור השימוש באמצעי תשלום מתקדמים, שבה היו חברים משרד האוצר, בנק ישראל, משרד המשפטים ועוד. בחודש ינואר 2019, פרסם חוק שירותי תשלום אשר קובע הוראות אשר דורשות היערכות מקיפה של הבנק בתוך תקופת היערכות של שנה, עד לחודש ינואר 2020. החוק מחליף את חוק כרטיסי חיוב ולמעשה מחיל הגנות צרכניות שהיו שמורות עד עתה לעולם הכרטיסים גם על אמצעי תשלום מסורתיים בבנקים כגון העברות מחשבון והרשאות לחיוב חשבון. בנוסף, יוחלו הגנות גם על אמצעי תשלום חדשניים כגון אפליקציות תשלומים, ארנק אלקטרוני ועוד. ההסדר שנקבע בחוק מסתמך בין היתר על עקרונות דירקטיבת PSD2 שנכנסה לתוקף בחודש מאי 2018 באירופה. היערכות הבנק נדרשת בעיקר בנושא התאמת החוזים, הגילוי הנאות וההודעות הנדרשות לגבי כלל אמצעי התשלום שהבנק מעמיד ללקוחותיו, בנושא החובה והאחריות המוטלות על הבנק לעניין שימוש לרעה ובנושא ההרשאות לחיוב חשבון, אשר החוק מקדיש לו פרק ייחודי. תזכיר חוק נוסף בנושא, הקובע את החובות החלות על מי שמבקש לקבל רישיון ולשמש כנותן שירותי תשלום, התפרסם בחודש אוגוסט 2018 להערות הציבור והוא צפוי להגיע לדין בכנסת הנכנסת.

הוראות יוזמות מהותיות ברבעון הראשון של שנת 2019

- ניהול בנקאי תקין 311 - ניהול סיכונים אשראי - בחודש אפריל 2019 פרסם בנק ישראל טיוטה נוספת המעדכנת את ההוראה - לעניין שמירה על הציבות וניהול הסיכונים, הוגדרה דרישה לקחת בחשבון את איכות הממשל התאגידי בחברה לווה בעת העמדת אשראי. לעניין יעילות ופישוט תהליכים - ההוראה משווה את הפטור מקבלת דו"ח כספי בניכיון חייבים מתאגידים מקומיים (עד 10 מיליון ש"ח) כפי שקיים לגבי ניכיון חייבים בעסקאות יצוא.
- ניהול בנקאי תקין 353 - הנפקת ערבויות - בחודש אפריל 2019 פרסם בנק ישראל טיוטה נוספת המעדכנת את ההוראה כך שתתאפשר הנפקת ערבות באמצעים ממוחשבים (מוותר על דרישת הנפקת ערבות בעותק מודפס) תוך שימת לב לסיכונים היחודיים הנובעים מכך. באופן זה תתאפשר לבנקים להנפיק מוצרי ערבות דיגיטלית.
- בחודש אפריל 2019 נכנס לפעילות מאגר נתוני אשראי - כתוצאה מהחוק לכל אזרח יהיה דירוג אשראי כאשר דירוג זה יימסר לנותן אשראי בעת בקשת אשראי ולאחר הסכמת האזרח.
- החלפת עוגני הריבית בחו"ל - בחודש פברואר 2019 שלח בנק ישראל טיוטת מכתב לעניין סיום השימוש בריבית ה-LIBOR. המכתב מורה לבנקים להיערך לנושא באופן מקיף; בין היתר מתבקשים הבנקים למנות גורם ניהולי האחראי לריכוז בחינת השפעות הנושא והמעקב אחרי הטיפול בנושא. בנוסף יערכו הבנקים מיפוי של המכשירים והחוזים שלהם פוטנציאל להיות מושפעים מהחלפה זו. כמו-כן מתבקשים הבנקים לבצע ניתוח סיכונים מקיף הן לתאגיד והן להשלכה על יחסי הבנק והלקוח וכן לקבוע מדיניות ונהלים המתאימים למעבר תוך בחינת תרחישים שונים בקצב המעבר.
- רשות התחרות פרסמה בחודש פברואר 2019 טיוטת חוות דעת לעניין כח שוק - לפי תיקון 21 לחוק ההגבלים העסקיים, נקבע כי מונופול יחשב מי שמחזיק כוח שוק משמעותי ביחס לאספקת נכסים או ביחס למתן שירותים או רכישתם (זאת בשונה מההגדרה הקודמת אשר קבעה כי מונופול יוגדר כמי ששולט בלמעלה מ-50% מהשוק). טיוטת חוות הדעת מסבירה מהו להבנת הרשות כח שוק משמעותי, וכיצד יש לבחון את קיומו. בנוסף, הטיוטה קובעת כי ייתכן ותהיה אפשרות גם למספר גורמים הפועלים בשוק אחד להפעיל כח שוק משותף. קביעה זו מעלה חשש להגדרת כלל המערכת הבנקאית.
- חקיקה פרטית לטובת נוטלי משכנתאות
- בחודש ינואר 2019 פרסם תיקון 30 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) העוסק בדחיית פירעון הלוואה לדיוור של לקוח בנסיבות מיוחדות, החוק קובע כי על הבנקים (וגופים חוץ בנקאיים ככל שאלו ימכרו משכנתאות בעתיד) לאפשר ללקוח, לבחור מסלול הלוואה בו הוא יהיה רשאי, לדחות תשלומים בגין הלוואה לדיוור במקרה של אבטלה, מחלה, לידה או פגיעה.
- בחודש ינואר 2019 פרסם ברשומות תיקון 31 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) העוסק בדחיית תשלומי משכנתא עקב פטירת לווה - על-פי התיקון לחוק, במקרה של פטירת לווה, לבקשת מי שחייב לפרוע את הלוואה, על הבנק לדחות את תשלומי המשכנתא, לתקופה שלא תעלה על 12 חודשים, ללא תשלום וללא חיוב בריבית פיגורים.
- תיקונים אלו יכנסו לתוקף בחודש יולי הקרוב.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות (המשך)

• תיקון של דיני התחרות - בחודש ינואר 2019 פורסם תיקון 21 לחוק ההגבלים העסקיים - על-פי התיקון לחוק, הרשות (שתיקרא מעתה רשות התחרות) תוכל להכריז על חברה כמונופול גם אם נתח השוק שלה נמוך מ-50%, כל עוד היא סבורה שיש בידה כח שוק משמעותי. בנוסף, תקרת העיצומים הכספיים שלרשות יש סמכות להטיל על תאגידים שהפרו את החוק תעלה מ-24 מיליון ש"ח ל-100 מיליון ש"ח.

יוזמות רגולטוריות אלו משפיעות לרעה על הכנסות הבנק ועל הוצאותיו, ועלולות להשפיע לרעה על עסקי קבוצת הבנק בעתיד. בשלב זה, הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של האמור לעיל על הכנסות הבנק ומשמעויות עסקיות ותפעוליות ארוכות טווח נוספות. השפעות אלו אינן ניתנות לכימות בשלב זה ותלויות, בין היתר בהתנהגות הלקוחות, שינויים רגולטוריים נוספים ופעילות המתחרים.

[לפרטים נוספים בנושא רפורמות מרכזיות נוספות ראה פרק חברות מוחזקות עיקריות, קבוצת ישראל לטל וכן ביאור 35 בדוחות הכספיים לשנת 2018.](#)

ביאור 17 אירועים לאחר תאריך המאזן

היפרדות מקבוצת ישראל

בהמשך לאמור בביאור 15.ה. לדוח השנתי של הבנק לשנת 2018 לעניין היערכות הבנק להיפרדות מקבוצת ישראל, בהתאם לנדרש בחוק להגברת התחרותיות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), תשע"ז-2017 ("החוק להגברת התחרותיות") מכר הבנק בהצעת מכר לציבור, לאחר תאריך המאזן, ביום 8 באפריל 2019 כ-65.2% מהונה של ישראל כרטיס בתמורה (ברוטו) כוללת של כ-1.76 מיליארד ש"ח. בהתאם לכללי החשבונאות החלים על הבנק ביחס למקרה של ירידה משיעור החזקה של 50% בחברה בת, צפוי הבנק, לרשום רווח נטו (לאחר מס והוצאות הקשורות בהצעת המכר) של כ-210 מיליון ש"ח שיוכר ברבעון השני של שנת 2019, בגין חלק ההשקעה שנמכר ובגין שיערוך יתרת ההשקעה שנתרה בהתאם לשווי המניות למועד ההנפקה. לפרטים בדבר דיוני השומה בקשר עם מס רווח בגין רווחים ראויים לחלוקה, ראה [ביאור 3.ג.8. לדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

מיד לאחר הצעת המכר יחזיק הבנק כ-33% ממניות ישראל כרטיס והשקעה זו תטופל לפי שיטת השווי המאזני כל עוד לבנק תהיה השפעה מהותית בישראל. ביום 11 באפריל 2019 ובמענה לבקשת הבנק, עדכן בנק ישראל את היתר השליטה בישראל כרטיס, כך שגרעין השליטה שעל הבנק להחזיק בישראל כרטיס לא יפחת מ-30% מכל סוג של אמצעי השליטה בסולקים, וזאת חלף 50% בהיתר הקודם.

לפי הוראות החוק להגברת התחרותיות יהיה הבנק רשאי להחזיק ביתרת החזקותיו בישראל כרטיס עד ליום 31 בינואר 2021 הבנק נערך להשלמת ההיפרדות מקבוצת ישראל כרטיס כנדרש בחוק במספר חלופות אפשריות ובהן: מכירת מניות המהוות גרעין שליטה בישראל כרטיס, מכירה פרטית ללא גרעין שליטה או הצעה לציבור של מניות ישראל כרטיס, למשקיעים זרים או ישראלים, חלוקת מניות ישראל כרטיס או אופציות רכישה למניות בדרך של דיבידנד בעין, מכירה בבורסה (כפוף לכללי החסימה של הבורסה), או שילוב של אילו מהחלופות. אין ודאות בנוגע לאופן ולעיתוי בו יבחר הבנק להשלים את ההיפרדות.

בנק הפועלים

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2019

Q1

תוכן העניינים

181	5. ממשל תאגידי
181	5.1. הביקורת הפנימית
181	5.2. עניינים אחרים
182	6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד ואופן ניהולם
182	6.1. מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
196	6.2. דירוג הבנק
196	6.3. מעורבות חברתית ותרומה לקהילה; אחריות חברתית
197	7. נספחים
197	7.1. התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות לפי רבעונים
200	7.2. שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

רשימת הטבלאות

183	טבלה 6-1: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים
184	טבלה 6-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים
186	טבלה 6-3: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיר
187	טבלה 6-4: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי
188	טבלה 6-5: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי
190	טבלה 6-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי
192	טבלה 6-7: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי
196	טבלה 6-8: דירוג
197	טבלה 7-1: התפתחות רבעונית של סך הרווח המימוני, נטו
198	טבלה 7-2: ההוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים לפי רבעונים
199	טבלה 7-3: פירוט עמלות והכנסות אחרות לפי רבעונים
199	טבלה 7-4: פירוט רבעוני של ההוצאות התפעוליות והאחרות
200	טבלה 7-5: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית

5. ממשל תאגידי

5.1. הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית והשיקולים בקביעת תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2018. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

תוכנית הביקורת של קבוצת ישראלכרט לשנת 2019 מבוצעת על-ידי מבקר החברה החדש, מר מוני אברהם (אשר מונה באפריל 2018 והחליף את מר זאב חיו). עד למועד הפיכתה של ישראלכרט לחברה ציבורית (אפריל 2019) בוצעה הביקורת בין השאר גם באמצעות עובדי הביקורת הפנימית של הבנק. החל ממועד זה, לא ניתנים עוד שירותי ביקורת לישראלכרט על-ידי עובדי הביקורת הפנימית של הבנק.

5.2. עניינים אחרים

ביום 15 באפריל 2019 הודיע מנכ"ל הבנק, מר אריק פינטו על החלטתו שלא לחדש את חוזה העסקתו כמנהל הכללי של הבנק לכהונה נוספת וכי בכונתו לסיים את כהונתו בתפקיד ביום 31 בדצמבר 2019 עם סיום חוזה העסקתו. ביום 5 במאי 2019 מינה דירקטוריון הבנק ועדת דירקטוריון לאיתור המנהל הכללי של הבנק, שחבריה הם יו"ר הדירקטוריון מר עודד ערן (יו"ר הוועדה), גב' דליה לב ומר יעקב פאר. המלצות הוועדה יובאו בפני דירקטוריון הבנק, לצורך החלטתו על מינוי המנכ"ל. ביום 21 במאי 2019 הודיעה ועדת האיתור שהיא מבקשת, שהמעוניינים להגיש מועמדותם למשרת המנהל הכללי של הבנק, יודיעו על מועמדותם בכתב עד ליום 4 ביוני 2019 וכי הוועדה עשויה לפנות ביזמתה למועמדים פוטנציאליים נוספים כפי שתראה לנכון, בבקשה כי ישקלו הצגת מועמדותם.

מר גלעד בלך מונה כמזכיר הבנק החל מיום 1 בפברואר 2019. מר בלך החליף את גב' רונית שפירא שפרשה מהבנק. ביום 6 במאי 2019 פרסם הבנק הודעה מקדימה בדבר כונתו לזמן אסיפה כללית שנתית של בעלי המניות הבנק, שעל סדר יומה צפויים להיכלל, בין היתר, הנושאים הבאים: דיון בדוחות הכספיים לשנת 2018; מינוי רואה חשבון מבקר לבנק; תיקון תקנון הבנק; מינוי של חמש משרות כהונה של דירקטורים ובהם דירקטור חיצוני אחד לפי חוק החברות (העומד גם בתנאי הכשירות של דירקטור חיצוני לפי הוראה 301), שני דירקטורים חיצוניים לפי הוראה 301 ושני דירקטורים נוספים "אחרים". ביום 26 במאי 2019 העבירה הוועדה הייעודית, שממנה נגיד בנק ישראל, בהתאם לחוק הבנקאות רישוי, את המועמדים שהיא מציעה לכהונת דירקטורים לאסיפה הכללית. בכונת הבנק לכנס את האסיפה הכללית במהלך חודש יולי 2019. בחודש מאי 2019 אישרו ועדת התגמול (בהתאם לתקנה 1ב1 לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), תש"ס-2000) והדירקטוריון את הארכת פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה של הבנק וחברות בנות של הבנק בחודש אחד (היינו עד ליום 30 ביוני 2019 במקום 31 במאי 2019, מועד פקיעתה של פוליסת הביטוח הקיימת - ראה [תקנה 22 לדוח התקופתי של הבנק לשנת 2018](#) בעמ' 342) בתמורה לסך של כ-200,000 דולר, וזאת על-מנת למצות משא ומתן עם מבטחים על חידוש הפוליסה.

ביזור גרעין השליטה בבנק והפיכה לבנק ללא גרעין שליטה

עד חודש נובמבר 2018 החזיקה גב' שרי אריסון בהיתר שליטה בבנק, באמצעות אריסון החזקות (1998) בע"מ ("אריסון החזקות"). ביום 22 בנובמבר 2018 הוחלף היתר השליטה של גב' אריסון בהיתר להחזקת אמצעי שליטה שקיבלה מבנק ישראל ("היתר החזקה"), אשר מאפשר את ביזור השליטה בבנק והבנק הפך תאגידי בנקאי בלא גרעין שליטה. לפי תנאי היתר החזקה נדרשת גב' אריסון, המחזיקה למועד פרסום הדוח כ-15.7% ממניות הבנק, למכור בתוך מספר שנים את החזקותיה בבנק העולות על 5%. לפרטים נוספים אודות היתר החזקה, השינוי במבנה השליטה בבנק והשלכותיו, ראה [דוחות כספיים של הבנק לשנת 2018](#) סעיף 6.6 בפרק ממשל תאגידי.

הטלת עיצומים כספיים על-ידי המפקחת על הבנקים

בחודשים האחרונים עלה מספר העיצומים הכספיים שהוטלו על בנקים וחברות כרטיסי אשראי (ובהם גם הבנק וישראלכרט) על-ידי הפיקוח על הבנקים, במקרים בהם לעמדת הפיקוח התגלו תקלות או פגמים בהתנהלות של המוסדות הפיננסיים.

- ביום 3 באפריל 2019 הטילה המפקחת על הבנקים על הבנק עיצום כספי בסך 385 אלפי ש"ח. העיצום הכספי הוטל בשל אי תיקון ליקוי. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, שניתנו בעקבות ברור תלונות הציבור לפי סעיף 16 (ב) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, לפיהן נדרש הבנק לתקן את מסמכיו בקשר עם שירות משלוח פנקסי שיקים ללקוחות באמצעות דואר ישראל, כך שהאחריות לנזק במקרים של אובדן או גניבת פנקסי שיקים בעת משלוח בדואר לא תחול על הלקוח.
- ביום 16 במאי 2019 הטילה המפקחת על הבנקים עיצום כספי בסך 1,575 אלפי ש"ח. החלטת הפיקוח להטיל עיצום כספי ניתנה בעקבות מקרים בהם לקוחות ביקשו לעשות שימוש בבנקטים של הבנק לצורך משיכת מזומנים, חויבו בגין משיכת כספים ונגבו מהם עמלות על אף שמישכת הכספים לא צלחה. דבר המהווה הפרה של סעיפים 3 ו-5 (א) להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 433 ושל הוראות סעיף 1.9 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. הפיקוח הכיר בטענות הבנק ביחס לפעולות אשר ננקטו לתיקון הליקויים ולמינעת הישנותם ומשכך הופחת סכום העיצום ב-10%, לסך הנ"ל.
- בחודש פברואר 2019 הטילה המפקחת על הבנקים על ישראלכרט עיצום כספי בסך של 675 אלפי ש"ח בנושא שיווק אשראי - חובת אזהרה בפרסומת. לפי החלטת המפקחת על הבנקים, הטלת העיצום הכספי היא בשל הפרה של סעיף 5 (ג) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), מאחר שבמסגרת הקמפיין הרחב בו נקטה ישראלכרט, בפרסומת שהוצגה באתר האינטרנט השיווקי של ישראלכרט בגרסת המכשיר הנייד, לא פורסמה אזהרה כנדרש בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), אלא באמצעות קישור ל-"דף נחיתה" המפנה לאזהרה.

6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד ואופן ניהולם

6.1. מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

6.1.1. מגזר לקוחות פרטיים

כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון של שירותים ללקוחות פרטיים לרבות שירותי ניהול חשבון שוטף, מתן אשראי למטרות שונות, פיקדונות ותוכניות חיסכון ופעילות בשוק ההון. בנוסף מציע הבנק ללקוחות בעלי צרכים פיננסיים מורכבים, שירותים ופתרונות באמצעות מוצרים מתקדמים, ניהול נכסים גלובלי ומעטפת שירות מקצועית מיוחדת הכוללת: פגישות וטלפונים יזומים ומערך ייעוץ מתקדם הנעזר בכלים תומכי החלטה. השירותים ללקוחות המגזר מוענקים באמצעות מערך של 225 סניפים לרבות, סניפים דיגיטליים מתקדמים, סניף נייד ובאמצעות ערוצים ישירים: מכשירים לשירות עצמי בסניפים וב-"חצרות לקוח", "פועלים באינטרנט", "פועלים בסלולר", מוקד "פועלים בטלפון", פניות בפייסבוק ובאפליקציות בסמרטפונים. כחלק מתפישת השירות בבנק והאחריות החברתית, רואה הבנק בנגישות לאנשים עם מוגבלות נושא מהותי וחובה עסקית - במסגרתה הונגשו כלל שירותי הבנק לאנשים עם מוגבלות. בשנים האחרונות קיימת מגמה מתמשכת של גידול בהיקפי הפעילות הבנקאית באמצעות ערוצים לא מאוישים (במכשירי בנק אוטומטיים לשירות עצמי, באתר האינטרנט, באפליקציות, בסלולר ובמענה הקולי האוטומטי במוקד פועלים בטלפון).

ייעוץ פנסיוני

ברבעון הראשון בשנת 2019 הקים הבנק מרכז ארצי לייעוץ ותכנון פרישה ברמת גן, המיועד ללקוחות פורשים מכל הבנקים והמאויש על-ידי יועצים פנסיוניים לתכנון פרישה.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

אפליקציית bit

1. החל מרבעון ראשון 2019, אפליקציית bit משמשת גם כפלטפורמה לתרומת כספים ישירה לעמותות. השירות שימש את עמותת ווראייטי ביום ההתרמה האחרון, וימשיך לשמש גם עמותות נוספות.
2. העברת כסף למזדמן - האפליקציה ממשיכה לחדש טכנולוגית ועסקית ומאפשרת מעתה, ללקוחות כל הבנקים, דרך חדשה לתשלום יומיומי גם לאדם מזדמן, בחויה ייחודית, זמינה ומהירה, ב-QR CODE.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

- ביום 14 במרץ 2018 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שנייה ושלישית את פרק הבנקאות חוק מערכת נידו בין בנקים (התוכנית להגברת התחרות בשוק הבנקאות באמצעות הסרת חסמי מעבר). בהתאם לחוק הבנקים יאפשרו מעבר לקוחות באופן מקוון, בטוח, בתוך שבעה ימי עסקים וללא עלות ללקוח, כניסת החוק לתוקף תהיה בתוך שלוש שנים.
 - ביום 18 במרץ 2018 פורסם ברשומות חוק צמצום השימוש במזומנים ובשיקים. החוק נועד לצמצם את היקף השימוש במזומנים ובשיקים בעיקר על-ידי קביעת איסורים ומגבלות. תחולת החוק בכל הנוגע לנושא מזומנים ביום 1 בינואר 2019. תחולת החוק בכל הנוגע לנושא שיקים (סעיף 5 לחוק) ביום 1 ביולי 2019.
- למידע נוסף בדבר יוזמות רגולטוריות שעשויה להיות להן השפעה על פעילות המגזר, לרבות מידע על חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל ("ועדת שטרומ", ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 1-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2019	*2018	
675	724	סך הכנסות ריבית, נטו
3	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
678	726	סך-הכל רווח מימוני, נטו
377	354	עמלות והכנסות אחרות
1,055	1,080	סך ההכנסות
110	57	הוצאות בגין הפסדי אשראי
900	924	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
45	99	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
16	38	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
29	61	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
45,750	43,436	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
174,453	187,820	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

לאור סיווג קבוצת ישראל כקבוצת כפעילות מופסקת, המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי של הבנק, שהינן חלק מהפעילות הנמשכת. מספרי ההשוואה הוצגו מחדש.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר לקוחות פרטיים ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-61 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-29 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו ומקיטון בהוצאות הפסדי האשראי.

הרווח המימוני, נטו, ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-726 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-678 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות פיקדונות הציבור, לצד עלייה במרווחים הפיננסים על הפיקדונות בשל עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית.

ההכנסות מעמלות ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמו ב-354 מיליון ש"ח בהשוואה ל-377 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בעמלות ניירות-ערך.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמו ב-57 מיליון ש"ח בהשוואה ל-110 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהפרשה הקבוצתית, בעיקר עקב קיטון בהיקף החובות הבעייתיים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמו ב-924 מיליון ש"ח בהשוואה ל-900 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהוצאות מחשב ובעמלות עקב הגדלת היקפי פעילות.

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-43.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-44.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

היתרות כוללות גם את האשראי לציבור שדווח בעבר תחת מגזר קבוצת ישראל כקבוצת ישראל ושהינו חלק מהפעילות הנמשכת של הבנק, בסך של 5.0 מיליארד ש"ח ליום 31 במרץ 2019, בדומה ליתרה ליום 31 בדצמבר 2018.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו בכ-187.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-187.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

למידע נוסף אודות סיכון אשראי לאנשים פרטיים, ראה "[סיכון אשראי](#)" בפרק סקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

6.1.2. מגזר עסקים קטנים

כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים קטנים. פעילות המגזר מבוצעת באמצעות מערך הסינוף הארצי של הבנק וכן באמצעות הערוצים הישירים (ראה בפרק "מגזר לקוחות פרטיים" לעיל). מערך הסינוף מספק שירותים נדרשים גם ללקוחות עסקיים של המגזר העסקי והמגזר המסחרי.

השירותים הניתנים ללקוחות המגזר כוללים שירותי ניהול חשבון שוטף, לצד מהלכים רחבי היקף לתמיכה והצמחה של מגזר זה וביניהם העמדת אשראי ייעודי המותאם לצרכי הלקוח במסגרת מגוון מוצרים.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

זיהוי ביומטרי בכניסה לאפליקציה לעסקים

מעטה הלקוחות יוכלו להיכנס לאפליקציה לעסקים באופן קל ופשוט בטביעת אצבע או זיהוי פנים (במכשירים התומכים), בלי לזכור סיסמה וקוד משתמש. הלקוח נרשם לשירות מתוך האפליקציה, עובר תהליך קצר וחד פעמי של הרשמה כולל זיהוי טביעת האצבע שלו או סריקת תווי הפנים באמצעות מצלמה במכשיר.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

ראה מגזר לקוחות פרטיים" לעיל.

ביום 14 לאפריל 2019 פורסם עדכון לכללי הבנקאות (שרות ללקוח) (עמלות) לעניין צירוף לקוחות המוגדרים "עסק קטן" או "עוסק מורשה" למסלולים. על-פי הכללים יש לאתר את הלקוחות שסכום גביית העמלות בעו"ש (פעולות על-ידי פקיד/בערוץ ישיר) עולה על הסכום אותו היו משלמים בפועל אילו היו מצטרפים לאחד המסלולים (בסיסי/מורחב) בכל חודש במהלך אותה שנת כספים. המהלך יתבצע בחודש מרץ כל שנה תוך משלוח הודעה על הצירוף ודרכי הביטול. בשנה הנוכחית הכללים קבעו כי הלקוחות יצורפו באוגוסט 2019.

טבלה 2-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2019	*2018	
במיליוני ש"ח		
399	414	סך הכנסות ריבית, נטו
1	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
400	415	סך-הכל רווח מימוני, נטו
145	143	עמלות והכנסות אחרות
545	558	סך ההכנסות
95	78	הוצאות בגין הפסדי אשראי
274	294	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
176	186	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
67	71	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
109	115	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
32,136	32,111	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
38,810	42,854	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה ב**אזור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018**.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

לאור סיווג קבוצת ישראל כפעילות מופסקת, המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי של הבנק, שהינן חלק מהפעילות הנמשכת. מספרי ההשוואה הוצגו מחדש.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר העסקים הקטנים ברבעון הראשון של שנת 2019, הסתכם ב-115 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-109 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, ומעלייה ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-415 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-400 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות פיקדונות הציבור, לצד עלייה במרווחים הפיננסיים על הפיקדונות בשל עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2019 ב-78 מיליון ש"ח בהשוואה ל-95 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקטון נבע בעיקר מקטון בהוצאה שנרשמה על בסיס קבוצתי, עקב ירידה בהיקף החובות הבעייתיים ובמחייקות האוטומטיות.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמו ב-294 מיליון ש"ח בהשוואה ל-274 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהוצאות מחשב ובעמלות עקב הגדלת היקפי פעילות.

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-32.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-32.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

היתרות כוללות גם את האשראי לציבור שדווח בעבר תחת מגזר קבוצת ישראל, ושהינו חלק מהפעילות הנמשכת של קבוצת הבנק, בסך של כ-1.6 מיליארד ש"ח ליום 31 במרץ 2019, בהשוואה לכ-1.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו בכ-42.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-42.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

6.1.3. מגזר הלוואות לדיור

כללי ומבנה המגזר

הבנק מציע הלוואות לדיור ללקוחות פרטיים, הן מכספי הבנק והן במסגרת תוכניות הסיוע הממשלתיות, באמצעות נציגויות משכן בסניפים השונים הפרושים ברחבי הארץ.

תחרות

משכנתא הינה מוצר מוטה מחיר: מדובר בעסקה כלכלית משמעותית ביותר של משק הבית ולכן הלקוח מבצע סקר שוק ומשווה מחירים. לכן מדובר בשוק מאופיין בתחרות רבה.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

בתחום ההלוואות לדיור קיימת רגולציה ייעודית ענפה, בנוסף לרגולציה הכללית החלה על מתן אשראי על-ידי הבנק.

- **חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון 31) (דחיית פירעון הלוואה לדיור בשל פטירה) - פורסם ברשומות ביום 7 בינואר 2019.** במקרה של פטירת לווה, לבקשת מי שחייב לפרוע את ההלוואה, על הבנק לדחות את תשלומי המשכנתא, לתקופה שלא תעלה על 12 חודשים, ללא תשלום וללא חיוב בריבית פיגורים. על הבנק מוטלת חובה להודיע על אפשרות בקשת הדחיה כאשר נודע לו על פטירת לווה. התיקון יחול על חוזי הלוואה לדיור שיקרתו 6 חודשים מיום פרסומו.
- **עדכון שו"ת להוראת נוהל בנקאי תקין 451 -** בנק ישראל פרסם ביום 8 באפריל 2019 עדכון לשו"ת ל-451, הכוללת הנחיות לעניין סיווג הלוואה המיועדת לבן משפחה: הלוואה בשעבוד דירה, המיועדת לסייע לבן משפחה אחר למטרת עסק - תסווג כהלוואה לכל מטרה בשעבוד נכס למגורים וכפופה למגבלות 451.

טבלה 3-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיור

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2019	
במיליוני ש"ח		
160	194	סך הכנסות ריבית, נטו
15	15	עמלות והכנסות אחרות
175	209	סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי		
5	7	
60	63	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
110	139	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
39	52	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
71	87	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
75,606	83,148	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הלוואות לדיור ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-87 מיליון ש"ח בהשוואה ל-71 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו עקב עלייה בהיקפי האשראי ובמרווחים הפיננסיים על האשראי. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-83.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-81.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. למידע נוסף אודות סיכונים בתיק הלוואות לדיור, ראה [סעיף 3.2.6 בפרק סקירת הסיכונים](#), בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

6.1.4. מגזר מסחרי

כללי ומבנה המגזר

המגזר המסחרי מספק מגוון רחב של שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים מדרג הביניים (Middle Market). המגזר פועל באמצעות מרכזי עסקים, הפרוסים ברחבי המדינה ומרכזי שירות המעניקים שירותים תפעוליים לחשבונותיהם של לקוחות המגזר. כחלק מהמהלך האסטרטגי של הבנק להעמיק את פעילותו בקרב לקוחות מסחריים אשר נמצאים בשלבי צמיחה ולהרחיב את מעטפת השירותים המוצעת ללקוחות אלה, האגף לבנקאות מסחרית החל במחצית השנייה של שנת 2017 ביישום שינוי מבני ושינוי תפיסת הפעלה. במסגרת השינוי הוקמו מספר מרכזי עסקים חדשים והפעילות התפעולית מהסניפים העסקיים רוכזה במספר מרכזי שירות ארציים. מהלך זה יתמוך בצמיחה של המגזר המסחרי במטרה להעניק שירות טוב יותר ומותאם יותר ללקוחות.

התפתחויות עיקריות במגזר

תחומי הפעילות העיקריים של לקוחות המגזר הינם: תעשייה, מסחר ובנייה ונדל"ן ופעילותם מתבצעת בעיקר בשוק המקומי, כשבנוסף מטפל המגזר גם בלקוחות המנהלים פעילות יבוא ויצוא. לקוחות המגזר הושפעו ברבעון הראשון של שנת 2019 מהמגמה החיובית של הפעילות בישראל, ובעיקר ממצבם הטוב של משקי הבית, הגידול הניכר בתירות הנכנסת ועלויות המימון שנותרו נמוכות. בשוק הדיור ניכרת עלייה מסוימת ברכישת דירות חדשות בחודשיים הראשונים של השנה ומחירי הדירות התייצבו בשנה האחרונה. עיקר הגידול במגזר זה, מקורו בענף הבניה והנדל"ן ובענף המסחר. העמקת הפעילות עם לקוחות אלה מהווה חלק מהאסטרטגיה של הבנק.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 4-6: מגזרי פעילות גישת הנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2019	*2018	
במיליוני ש"ח		
242	261	סך הכנסות ריבית, נטו
2	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
244	264	סך-הכל רווח מימוני, נטו
92	89	עמלות והכנסות אחרות
336	353	סך ההכנסות
21	1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
130	122	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
185	230	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
71	87	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
114	143	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
34,847	38,205	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
24,284	23,963	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר המסחרי ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-143 מיליון ש"ח בהשוואה ל-114 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ברווח המימוני, נטו ומקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי. הרווח המימוני, נטו, ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-264 מיליון ש"ח בהשוואה ל-244 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהיקפי האשראי ובמרווחים הפיננסיים על הפיקדונות בשל עליית שיעור הריבית הדולרית והשקלית. ברבעון הראשון של שנת 2019 רשם המגזר המסחרי הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של 1 מיליון ש"ח בהשוואה להוצאות בסך של 21 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע מקיטון בהוצאה הקבוצתית, בעיקר בגין אשראי תקין. מנגד, קיטון זה קוזז בחלקו על-ידי ירידה בהכנסות מגביית חובות שנמחקו חשבונאית בעבר. האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-38.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-37.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו בכ-24.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-25.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2019

6.1.5. מגזר עסקי

כללי ומבנה המגזר

המגזר העסקי מתמחה במתן שירותים פיננסיים לתאגידיים גדולים בישראל כאשר מתן אשראי מהווה את עיקר פעילותו. המגזר פועל באמצעות שלושה סקטורים שבכל אחד מהם פועלים מנהלי קשרי לקוחות (מק"לים) בעלי התמחות ייעודית:

- נדל"ן.
- תעשייה, מסחר ומלונאות.
- תשתיות ואנרגיה.

בנוסף, עוסק המגזר במוצרי מימון מורכבים, לרבות: מימון סחר חוץ, מימון הון חוזר, מימון נכסים בחו"ל, עסקות מימון מורכבות, סינדיקציה ומכירת סיכוני אשראי. כמו-כן קיימת יחידה העוסקת בממשק הדיגיטלי של הלקוחות העסקיים עם הבנק.

החטיבה העסקית כוללת גם את האגף לאשראים מיוחדים, אשר מרכז את הטיפול בלקוחות המגזר העסקי והמגזר המסחרי שנקלעו לקשיים, מתוך ניסיון לסייע לשיקומם תוך מתן תמיכה עסקית.

טבלה 5-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2019	*2018	
במיליוני ש"ח		
344	337	סך הכנסות ריבית, נטו
19	26	הכנסות מימון שאינן מריבית
363	363	סך-הכל רווח מימוני, נטו
116	114	עמלות והכנסות אחרות
479	477	סך ההכנסות
הכנסות בגין הפסדי אשראי		
(20)	(30)	
143	154	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
356	353	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
135	134	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
221	219	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח		
72,004	68,627	
פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח		
48,422	41,209	

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר העסקי ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-221 מיליון ש"ח בהשוואה ל-219 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

ההכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2019 ב-20 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 30 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקטון נבע בעיקר מעלייה בהוצאות שנרשמו על בסיס פרטני. הגידול בהוצאות קוזז בחלקו על-ידי ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי תקין.

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-72.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-71.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו בכ-48.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-44.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

6.1.6. פעילות בינלאומית

כללי

הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק כוללת את סניף ניו-יורק ונציגויות, הפועלים שוויץ, בנק פוזיטיב תורכיה, וכן קיום קשרים עם בנקים ברחבי העולם. עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק, המתמקד בתחומי הפעילות הבאים: מתן שירותים בנקאיים מקיפים הן לחברות ישראליות הפועלות בארצות-הברית והן לחברות ולקוחות מקומיים, הכללים: אשראי, סחר-חוץ, פיקדונות ושירותי חדר עסקות. סניף ניו-יורק מאפשר ללקוחותיו גם ביטוח פיקדונות על-ידי ה-FDIC. בנוסף הסניף נותן אשראי בדרך של רכישת השתתפויות. תחום הפעילות מול בנקים כולל מסחר באמצעות חדרי עסקות, שיתוף פעולה בסחר חוץ ובמימון סחר בינלאומי, מימון פרויקטים, סליקת תשלומים ושירותים בתחום שוק ההון (ראה פרק "חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים"). בתחום הבנקאות הפרטית הבינלאומית, הבנק פועל להפסקת מכלול הפעילויות בחו"ל ולסגירת החברות הבנות העוסקות במתן השירותים הנלווים. פעולות אילו מביאות, בין השאר, לקיטון בהיקף נכסיהם של תושבי חוץ המופקדים בקבוצת הבנק.

מגבלת חקיקה, תקינה ואילוץ מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית

בנוסף לכללים ולמגבלות המוטלים על-ידי בנק ישראל על הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק, הן מכוח חקיקה ונהלים והן מכוח הוראות בהיתרים הניתנים על-ידי בנק ישראל בעת רכישת חברות בנות ו/או פתיחת סניפים בחו"ל, פעילות המגזר הבינלאומי במדינות השונות כפופה לתקנות רלוונטיות לאופי הפעילות של הקבוצה במדינות בהן מתקיימת פעילות עסקית (Cross border regulations) ולפיקוח רגולטורי מצד רשויות שלטוניות שונות במדינות בהן פועלות שלוחות הבנק בחו"ל, הכוללות דרישות של הון, החזקת נכסים נזילים, ציות ואיסור הלבנת הון וכיוצא בזה. לפרטים בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ראה [ביאור 10](#). בתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים בדבר חקירת הבנק בקשר עם בכירים בארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA) ראה [ביאור 10](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

היחידות העיקריות בבנקאות הבינלאומית

סניף ניו-יורק

עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של קבוצת הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק. לסניף ניו-יורק פעילות בתחום ה-Middle Market בארצות-הברית, באמצעות פיתוח מערכת יחסים ומתן אשראי ישיר ללקוחות מסחריים מקומיים. כמו-כן, פועל הסניף בשוק הסינדיקציות כפעילות משלימה. לבנק נציגויות בלוס אנג'לס, ניו ג'רסי, מיאמי ובטורונטו, קנדה.

Hapoalim (Switzerland) Ltd. (הפועלים-שוויץ)

בחודש ספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותו של הפועלים שוויץ בדרך של מכירת נכסיו או בדרך אחרת. ביום 11 באפריל 2018 חתם הבנק על הסכם עם Bank J. Safra Sarasin AG ו-Banque J. Safra Sarasin (Luxembourg) S.A. למכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של הפועלים שוויץ בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג. במהלך חודש נובמבר 2018, בהתאם להסכם, הועברו מרבית נכסי הלקוחות משוויץ ולוקסמבורג לקונה. בהתאם למתווה התהליך הנדרש לשם יציאת החברה מגדר אחריותה הפיקוחית של ה-FINMA, עודכנו מסמכי ההתאגדות של החברה בע"מ באופן בו, בין היתר, החל מיום ה-15 באפריל 2019 שם החברה שונה ל:

- Hapoalim (Switzerland) Ltd
- Hapoalim (Switzerland) Ltd, Luxembourg Branch

Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A. (בנק הפועלים לוקסמבורג)

חברה בת בנקאית (בבעלות מלאה של הבנק) אשר עיקר פעילותה מתן אשראי לחברות הפועלות באירופה אשר יש להן זיקה ישראלית. לאור השינויים שחלו לאחרונה בהיקף הפעילות הבינלאומית, ובשל הסיכונים הרגולטוריים הבנק בוחן את המשך פעילותו זו.

פעילות הבנק בתורכיה

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה באמצעות Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיב"), הפועל ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית.

חלקו של הבנק בבנק פוזיטיב עומד על 69.8%. לפרטים נוספים ראה פרק 2.6 בדוח הדירקטוריון. הבנק החליט להביא להפסקת פעילותו של בנק פוזיטיב בדרך של מכירת נכסיו או בדרך אחרת, ובשלב זה פועל לצמצום התיק.

המרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בתל-אביב

מרכז המספק לתושבי חוץ שירותים ומוצרי בנקאות פרטית.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 6-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2019	
במיליוני ש"ח		
117	124	סך הכנסות ריבית, נטו
14	13	הכנסות מימון שאינן מריבית
131	137	סך-הכל רווח מימוני, נטו
31	16	עמלות והכנסות אחרות
162	153	סך ההכנסות
15	(4)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
252	173	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
(105)	(16)	הפסד מפעילות נמשכת לפני מסים
12	17	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
		רווח (הפסד) נקי:
(117)	(33)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקונות שליטה
7	3	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקונות שליטה
(110)	(30)	הפסד נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
12,356	13,512	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
21,830	18,804	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הפעילות הבינלאומית ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-30 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-110 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מרישום הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים בהפעלים שוויץ ברבעון המקביל אשתקד. כמו-כן, חלה עלייה ברווחי הפעילות העסקית בארצות-הברית. להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של סניף ניו-יורק הסתכם בכ-35 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019 בהשוואה לרווח נקי בסך של 24 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מפעילות ה-Middle-Market בעקבות עלייה בהכנסות הריבית, נטו, כתוצאה מעלייה ביתרות האשראי ובמרווחים הפיננסיים.
- ההפסד של הפועלים שוויץ הסתכם בכ-59 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019 בהשוואה להפסד בסך של כ-121 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מרישום הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ברבעון המקביל אשתקד.
- ההפסד של קבוצת בנק פוזיטיף הסתכם בכ-6 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019 בהשוואה לכ-17 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקרו מהפרשה משמעותית להפסדי אשראי ברבעון המקביל אשתקד.

- סך האשראי לציבור של הפעילות הבינלאומית ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-13.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-14.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-12.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-13.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. בפעילות ה-Middle-Market הסתכם האשראי בכ-11.2 מיליארד ש"ח, מתוכו סך של כ-5.0 מיליארד ש"ח בגין עסקות סינדיקציה. זאת, בהשוואה לכ-11.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, מתוכו סך של כ-5.0 מיליארד ש"ח בגין עסקות סינדיקציה.
- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 בהפעלים שוויץ הסתכם בכ-0.3 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-0.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הקיטון נבע מהמשך צמצום פעילותו של הפועלים שוויץ.
- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2019 בבנק פוזיטיף בתורכיה הסתכם בכ-0.5 מיליארד ש"ח בדומה ליתרה ביום 31 בדצמבר 2018.

- סך פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 של הפעילות הבינלאומית הסתכמו בכ-18.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-19.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 בסניף ניו-יורק הסתכמה בכ-18.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-18.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. בפעילות ה-Middle-Market הסתכמו הפיקדונות בכ-6.9 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-6.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. יתרת פיקדונות הציבור מסוג Brokered CD's הסתכמה בכ-11.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-11.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 בהפעלים שוויץ הסתכמה בכ-0.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-1.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. הקיטון נובע בעיקרו מהמשך צמצום פעילותו של הפועלים שוויץ, כאמור לעיל.

6.1.7. מגזר ניהול פיננס

כללי ומבנה

פעילות מגזר זה כוללת:

- פעילות בתיק הבנקאי - ניהול המקורות והשימושים לרבות ניהול סיכונים השוק והנזילות (לפרטים בדבר סיכונים אלה, ראה [פרק "סקירת הסיכונים"](#) [בדוח הדירקטוריון וההנהלה](#)), וזאת באמצעות קביעת מחירי העברה פנימיים (ראה להלן), ניהול תיק השקעות, הנפקות אגרות-חוב ושטרי הון וביצוע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים. פעילות המגזר בתיק הבנקאי מתבצעת בעיקרה באמצעות היחידות לניהול נכסים והתחייבויות ("ננה") בארץ ובחו"ל ובאמצעות היחידה לניהול השקעות נוסטרו האחריות על ניהול תיק אגרות-חוב (ממשלתיות וקונצרניות) ותיק המניות, ותאום הפעילות ברמת הקבוצה.
- פעילות בתיקי המסחר - פעילות עשיית שוק ומסחר בחדר עסקות בתחום מטבע-החוץ, הריביות ונגזרי OTC.
- פעילות מול לקוחות - מתן שירות ללקוחות הבנק לביצוע עסקות בניירות-ערך (ישראלים וזרים), במכשירים פיננסיים בש"ח, במטבע-חוץ ובריביות באמצעות חדרי העסקות, כמו גם תמיכה בפיתוח ובתמחור של מוצרים פיננסיים מתוחכמים.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 7-6: מגזרי פעילות גישת הנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2019	*2018	
במיליוני ש"ח		
155	212	סך הכנסות ריבית, נטו
175	37	הכנסות מימון שאינן מריבית
330	249	סך-הכל רווח מימוני, נטו
38	40	עמלות והכנסות אחרות
368	289	סך ההכנסות
-	2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
130	103	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
238	184	רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
89	54	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
149	130	רווח מפעילות נמשכת לאחר מסים
4	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
		רווח (הפסד) נקי:
153	130	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3	5	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
156	135	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,471	632	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
44,117	32,369	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סוג מחדש - למידע נוסף ראה ב**יאר 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018**.

(1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים, אשר מרבייתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק במגזר הניהול הפיננסי ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-135 מיליון ש"ח בהשוואה ל-156 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-249 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-330 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח מהשקעה באגרות-חוב, וכן משינוי בפערים בין השווי ההוגן של נגזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה. בנוסף, חל קיטון בהכנסות מהפרשי שער בעיקר בשל גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים. מנגד, קיטון זה קוזז בחלקו על-ידי גידול ברווח מהשקעה במניות.

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2019 הסתכם בכ-0.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-0.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2019 הסתכמו בכ-32.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-34.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

6.1.8. התאמות

במסגרת זו נכללות פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר אף אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח. מסגרת זו כוללת, בין היתר: (1) תוצאות חברות הבת פועלים סהר בע"מ, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ, ופעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ; (2) רווח הון ממכירת בניינים וציוד; (3) הפרשות והוצאות משפטיות ואחרות בקשר עם החקירה של עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים שאינם מיוחסות לפעילות הבינלאומית; (4) התאמות של פעולות בין-מגזריות. כמו-כן, המגזר כולל את פעילות קבוצת ישראל, אשר סווגה כ"פעילות מופסקת", ראה להלן.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר אחר ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-89 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 40 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

ההפסד מפעילות נמשכת המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכם ב-2 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד בסך של 37 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהפסד נבע בעיקר מרישום הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ברבעון המקביל אשתקד. קיטון זה קוזז בחלקו על-ידי עלייה בהוצאות המשפטיות הכרוכות בחקירה זו.

כמו-כן, מגזר אחר כולל רווח נקי המיוחס לפעילות מופסקת, בסך של 91 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019 בהשוואה ל-77 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

היתרות המאזניות של פעילות כרטיסי האשראי הנכללות במגזר זה כוללות אשראי לציבור, אשר מהווה את החלק מהפעילות המופסקת, בסך של כ-14.9 מיליארד ש"ח ליום 31 במרץ 2019 בהשוואה ל-14.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

קבוצת ישראל - פעילות מופסקת

כללי

פעילות קבוצת ישראל מסווגת כ"פעילות מופסקת". היתרות המאזניות של נכסים והתחייבויות ותוצאות המיוחסות לפעילות מופסקת שהוצגו טרם הסיווג במגזר פעילות נפרד - "קבוצת ישראל", מוצגות בנפרד מהפעילות הנמשכת תחת מגזר "התאמות". לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה.](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

כיום, הפעילויות העיקריות של קבוצת הבנק בתחום כרטיסי האשראי מתבצעות באמצעות חברות הפועלות בתחום אמצעי התשלום תחת קורת גג ניהולית ותפעולית אחת שתכונה להלן בשם "קבוצת ישראל". פעילות הליבה של קבוצת ישראל הינה הנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי מסוג "ישראל", מותג פרטי בבעלותה, וכן של כרטיסי אשראי מסוג "מסטרקארד", "ויזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון.

הנפקת כרטיסי אשראי

מספר הכרטיסים ליום 31 במרץ 2019 שהונפקו על-ידי קבוצת ישראל הינו 5.2 מיליון כרטיסים בדומה למספר הכרטיסים ליום 31 בדצמבר 2018. ברבעון הראשון של שנת 2019 הגיע מחזור הפעילות בכרטיסי קבוצת ישראל ל-39.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-37.3 מיליארד ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

סליקת כרטיסי אשראי

במסגרת הסכם הנערך לצורך שירותי הסליקה מתחייבת חברת כרטיסי אשראי הסולקת כלפי בתי עסק, בכפוף לקיום תנאי ההסכם ביניהם, לפרוע לבית העסק את החיובים בהם התחייבו כלפיו מחזיקי הכרטיסים הנסלקים על ידה בעת שרכשו טובין או שירות בבית העסק. בנוסף, מציעה קבוצת ישראל לבתי עסק מגוון שירותים פיננסיים נוספים כגון: מתן הלוואות, מקדמות (הקדמת תשלומים בגין עסקות שבוצעו), הקדמות, ניכיון שוברים ושירותים שיווקיים ותפעוליים, ביניהם אפשרות לפריסת תשלומים, תאריכי זיכוי גמישים, מידע ייעודי ומבצעי קידום מכירות. לקוחות קבוצת ישראל בתחום סליקת כרטיסי האשראי הינם בתי עסק רבים ומגוונים הקשורים עמה בהסכמים, ביניהם גם משרדי ממשלה שונים וכן חברות המספקות לבתי עסק שירותי ניכיון.

תחום הסליקה של כרטיסי האשראי מאופיין בתחרותיות גבוהה מאוד. התחרות בתחום הסליקה מתמקדת בגיוס בתי עסק חדשים להסכמי סליקה ובשימור בתי עסק קיימים שהינם לקוחות החברה. היבט נוסף של התחרות מתבטא בפיתוח מוצרים ושירותים פיננסיים ותפעוליים לבתי עסק. בנוסף לקבוצת הבנק, בתחום הסליקה פועלות בישראל כיום שתי חברות כרטיסי האשראי, בשליטה של בנקים אשר פורטו לעיל.

שינויים רגולטוריים

ישראל, כ.א.ל ומקס הינן צדדים להסדר שאושר על-ידי בית הדין להגבלים עסקיים בשנת 2012 שעניינו סליקה הדדית של כרטיסי ויזה ומאסטר קארד. החל מיום 1 ביולי 2014 ועד לסוף תקופת ההסדר (31 בדצמבר 2018) תעמוד עמלת המנפיק הממוצעת על 0.7%. במסגרת ההסדר נקבע מתווה להפחתה מדורגת בשיעור העמלה הצולבת. ביום 25 בפברואר 2018 פרסם בנק ישראל את המתווה הסופי להפחתת העמלה הצולבת. המתווה להורדת העמלה הצולבת בעסקות חיוב נדחה יהיה כדלקמן: מיום 1 בינואר 2019 תרד העמלה הצולבת מ-0.7% ל-0.6%; מיום 1 בינואר 2020 תרד העמלה הצולבת מ-0.6% ל-0.575%. תנאי פטור מאישור הסדר כובל - כחלק מההסדר, בחודש מרץ 2012 הוגשה בקשה לממונה להגבלים עסקיים לקבלת פטור מאישור הסדר כובל ביחס להסכם תפעולי המסדיר את הפעלת הממשק המשותף בין החברה, מקס וכ.א.ל בנוגע ליישום ההסדר ביניהן (הסכם המתעדכן מעת לעת על-ידי הצדדים). ביום 25 באפריל 2018 ניתנה החלטת הממונה על התחרות בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל עד ליום 31 בדצמבר 2023 ביחס להסכם התפעולי האמור. הפטור כולל, בין היתר, התייחסות לחובת חברות כרטיסי האשראי לצרף להסדר, באופן שוויוני וללא עלות, כל מנפיק, סולק או גוף מטעמם שפעילותו נוגעת להסדר ושיבקש להצטרף להסדר, להעמיד לרשותו את כל המידע הדרוש לו לצורך הצטרפותו ופעילותו על-פי ההסדר, ולבצע התאמות סבירות ככל הנדרש באופן שיאפשר לשחקן חדש להצטרף להסדר ולפעול על-פי הוראותיו, וכן איסור על החברה, לאומי קארד וכ.א.ל לנקוט בפעולות העלולות להקשות על כניסה של מתחרים חדשים לתחום ההנפקה או לתחום הסליקה או על חדירה של אמצעי תשלום חליפיים לכרטיסי אשראי, כגון כרטיסי חיוב מידי, הכל כמפורט בתנאי הפטור. בנוסף כולל הפטור הוראה, לפיה החל מיום 1 ביולי 2021, העברת כספים בין מנפיק וסולק בגין עסקות המבוצעות בתשלום בודד, תתבצע לא יאוחר מיום לאחר מועד שידור העסקה מבית העסק ("זיכוי יומי"). בחודש נובמבר 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 470 בנושא "כרטיסי חיוב". במסגרת טיוטת התיקון נקבע, בין היתר, כי חברת כרטיסי אשראי רשאית לשלוח את חוזה ההנפקה ללקוח בכל אמצעי המשלוח הנהוגים בחברה ולא רק בדואר, בהתאם לכללים המפורטים בטייטה.

הטמעת השימוש בתקן אבטחת EMV - בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה, אשר הוטמעה גם בנוהל בנקאי תקין מספר 470 ובהנחיות נוספות. בהוראה, ובהנחיות הפיקוח על הבנקים שניתנו בהמשך, ובכללן תיקונים להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472, קיימת התייחסות, בין היתר, ללוחות הזמנים להנפקת כרטיסים תומכי תקן EMV ולחיבור מסופים התומכים בתקן למערכת כרטיסי החיוב החדשה וכן לכניסתו לתוקף של מנגנון הסטת האחריות מהמנפיק לסולק. תחולת מנגנון הסטת האחריות נקבעה ליום 1 בינואר 2019. בחודש נובמבר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראה 472, לפיו ההוראה בדבר מנגנון הסטת האחריות בבתי עסק קטנים שמחזור הפעילות השנתי שלהם בשנת 2018 מול סולקים לא עלה על 5 מיליוני ש"ח תיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2020. בחודש דצמבר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים להערות הציבור טיוטת תיקון להוראה 472, לפיו ההוראה בדבר מנגנון הסטת האחריות בבתי עסק מסוג תחנות דלק יחל ביום 1 בינואר 2022.

יזמות רגולטורית הצעות חוק וחקיקה

צו איסור הלבנת הון - ביום 14 במרץ 2018 פרסם ברשומות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי אשראי למניעת הלבנת הון ומימון טרור). הצו מסדיר את החובות לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור של גוף החייב בקבלת רישיון למתן אשראי בהתאם לפרק ג' לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), תשע"ו-2016 ("חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים"), שהוא גוף המנוי בתוספת השלישית לחוק איסור הלבנת הון, וכן על נותן שירותי ניכיון ומאגד כנותן שירותי אשראי. הצו נכנס לתוקף ביום 15 במרץ 2018. ביום 23 במאי 2018 פרסם משרד האוצר טיוטת תיקון לצו האמור, במסגרתה, בין היתר, מורחבות ההוראות החלות על פעילותו של מאגד כנותן שירותי אשראי גם לפעילותו של מאגד כנותן שירותי בנקים פיננסיים.

חוק אשראי הוגן - בחודש אוגוסט 2017 פרסם ברשומות תיקון לחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, התשנ"ג-1993. לפי התיקון לחוק, יוחלף שמו של החוק לחוק אשראי הוגן. התיקון קובע, בין היתר, מגבלת ריבית מקסימלית אחידה על הלוואות לאנשים פרטיים, על כלל הגופים הכפופים לו ובכללם הבנקים וחברות כרטיסי אשראי, וכן נקבעו הוראות שונות בנוגע להתקשרות בהסכמי הלוואה והסכמים למסגרות אשראי (ובכלל זה בקשר לחובות גילוי ללקוח), הוראות לעניין ריבית פיגורים ועוד.

בחודש נובמבר 2018 פרסם ברשומות חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (תיקון מס' 5) (תיקון), התשע"ט-2018, לפיו כניסתו לתוקף של החוק, שהייתה קבועה ליום 9 בנובמבר 2018, תידחה למוקדם מבין שישה (6) חודשים מיום פרסום תקנות בנושא או 27 חודשים מיום כניסתו לתוקף של החוק, הכל כמפורט בחוק. בנוסף, בחודש פברואר 2019 פרסמו ברשומות תקנות הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (החגרת סוגי עסקות אשראי מתחולת החוק והחגרת הוצאות מגדר "תוספת"), התשע"ט-2019, לפיהן יוחרגו סוגי עסקות אשראי מתחולת החוק וכן יוחרגו הוצאות מהגדרת תוספת, הכל כמפורט בתקנות. התקנות ייכנסו, ככלל, לתוקף ביום 25 באוגוסט 2019.

אסדרת שירותי תשלום - (1) ביום 9 בינואר 2019 פרסם ברשומות חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019. החוק מסדיר, בין היתר, היבטים שונים במערכות היחסים שבין נותן שירותי תשלום (מנפיק כרטיס החיוב) למשלם (מחזיק כרטיס החיוב), ובין נותן שירותי תשלום (הסולק) למוטב (בית העסק) בעת שימוש באמצעי תשלום, ובכלל זה קביעה לפיה מועד העברת כספים מסולק לבית עסק יהיה מידי, או במועד סביר אחר שהוסכם בין סולק לבית עסק, וכן לקבוע הוראות כלליות לעניין ביצוע הוראות תשלום והסדרי האחריות הנוגעים להן, והוראות בדבר קביעת עונשים פליליים והטלת עיצום כספי בהפרת סעיפים מסוימים של החוק.

במסגרת החוק, נושאים הנזכרים בחוק כרטיסי חוב יוסדרו בחוק שירותי תשלום וחוק כרטיסי חוב יבוטל עם כניסתו לתוקף של החוק. ככלל, מועד התחילה של חוק שירותי תשלום הינו שנה מיום פרסומו, והוא יחול, ככלל, גם על אמצעי תשלום שהונפק לפני יום התחילה ועל הרשאה לחיוב שניתנה לפני יום התחילה, הכל כמפורט בחוק; (2) בחודש אוגוסט 2018 פרסם משרד האוצר תזכיר חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים) (תיקון) (מתן שירותי תשלום), התשע"ח-2018, שמבקש להסדיר מקטע נוסף במסגרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016, והוא המקטע המסדיר את כלל פעילות מתן שירותי התשלום. כמצוין בדברי ההסבר לתזכיר החוק, שירותים אלה כוללים ניהול חשבון תשלום המאפשר העברת תשלומים בעד מוצרים ושירותים, הנפקה של אמצעי תשלום, סליקה של עסקות תשלום וכן מתן שירותי כספומט. לפי דברי ההסבר, האסדרה צפויה לעודד את התחרות בכך שתאפשר לגורמים חוץ-בנקאיים להיכנס ולהתפתח לצד השחקנים הבנקאיים הקיימים בשוק. יצוין, כי התזכיר אינו כולל אסדרה של שירותי יזום תשלומים, שעל-פי דברי ההסבר לתזכיר החוק תושלם בהמשך. על-פי התזכיר, בין היתר (ולרבות באמצעות תיקונים עקיפים לחוק הבנקאות רישוי):

(א) לא יעסוק אדם במתן שירותי תשלום (ובכלל זה הנפקת וסליקת אמצעי תשלום, והכל כהגדרתם בתזכיר) אלא אם בידו רישיון לכך, או שהוא גוף מהגופים הפטורים מחובת קבלת רישיון (ביניהם סולק כהגדרתו ובתנאים שבתזכיר); (ב) בעל רישיון למתן שירותי תשלום לא יעסוק בעיסוק שאינו שירות תשלום ולא ישלוח בתאגיד העוסק בעיסוק שירות תשלום, או יחזיק מעל 10% מאמצעי שליטה של תאגיד כאמור, אלא אם הודיע בכתב למפקח על כוונתו, והמפקח לא הודיע על התנגדותו תוך פרק הזמן ובתנאים כמפורט בתזכיר.

בתקופה שמיום התחילה של החוק (שנה מיום פרסומו; בסעיף 21 זה - "יום התחילה") ועד תום שנתיים מיום התחילה (בסעיף 21 זה - "תקופת המעבר"), בעל רישיון למתן שירותי תשלום לא יעסוק בעיסוק שאינו שירות תשלום ולא ישלוח בתאגיד העוסק בעיסוק שאינו שירות תשלום, או יחזיק מעל 10% מאמצעי שליטה של תאגיד כאמור, אלא באישור המפקח ובהתאם לתנאי האישור (כל המונחים לעיל - כהגדרתם בתזכיר); (ג) סולק לא יעסוק בעיסוק שאינו סליקה של עסקות תשלום או מתן שירותי תשלום ולא ישלוח בתאגיד העוסק בעיסוק שאינו סליקה או מתן שירותי תשלום כאמור, או יחזיק מעל 10% מאמצעי שליטה של תאגיד כאמור, אלא אם הודיע בכתב לנגיד על כוונתו, והנגיד לא הודיע על התנגדותו תוך פרק הזמן ובתנאים כמפורט בתזכיר. בתקופת המעבר, סולק לא יעסוק בעיסוק שאינו סליקה של עסקות תשלום או מתן שירותי תשלום ולא ישלוח בתאגיד העוסק בעיסוק שאינו סליקה או מתן שירותי תשלום כאמור, או יחזיק מעל 10% מאמצעי שליטה של תאגיד כאמור, אלא באישור הנגיד ובהתאם לתנאי האישור. כמו-כן, בתקופת המעבר האמורה, סולק יהא רשאי לשלוח או להחזיק אמצעי שליטה בתאגיד שעוסק בעיסוקים שאינם מותרים לסולק כאמור לעיל, ובלבד שהמפקח קבע בהוראות כי עיסוק זה הינו מסוג העיסוקים אשר מותר לתאגיד אשר נשלט על-ידי סולק לעסוק בהם, ולעניין זה המפקח רשאי לקבוע הוראות שונות לסוגי סולקים שונים בתנאים המפורטים בתזכיר (כל המונחים לעיל - כהגדרתם בתזכיר). בנוסף התזכיר כולל הוראות הכלולות בחוקים אחרים, כגון: בעניין סולק מתארח וחובת התקשרות של מנפיק בעל היקף פעילות רחב עם סולק לשם ביצוע סליקה צולבת של עסקות בכרטיסי חוב שהנפיק בתנאים המפורטים בתזכיר.

בחודש אוגוסט 2011 פרסם תיקון לחוק הבנקאות רישוי, לפיו, בין היתר מי שעוסק בסליקה של כרטיסי חוב, יהיה כפוף לקבלת רישיון סליקה, כאשר לגופים שעסקו ביום כניסתו של החוק לתוקף בפעילות סליקה ניתנו הקלות לעניין זה. כמו-כן, נקבעו מגבלות נוספות, כגון חובה על מי שהינו מנפיק בעל היקף פעילות רחב, מנפיק שהנפיק עשרה אחוזים או יותר ממספר כרטיסי החיוב שהונפקו בישראל או מנפיק אשר באמצעות כרטיסי החיוב שהנפיק בוצעו עשרה אחוזים לפחות מסכום העסקות שבוצעו בישראל (כהגדרתו בחוק) להתקשר עם כל סולק בסליקה צולבת, אלא אם סירב להתקשרות מטעמים סבירים. בהקשר זה יצוין, כי חוק הבנקאות רישוי הסמיך את שר האוצר או את המפקח על הבנקים (לפי העניין) לראות גם בתאגידים נוספים כחלק מהסולק/מנפיק בעל היקף פעילות רחב (תאגיד שהסולק/מנפיק הוא בעל עניין בו; תאגיד השולט בסולק/מנפיק; ו/או תאגיד שמי ששולט בסולק/מנפיק הוא בעל עניין בו) - כך לדוגמה עשויה להתקבל החלטה שפועלים אקספרס הינה חלק מישראלכרט לעניין היותה סולק/מנפיק בעל היקף פעילות רחב, ובהתאם יחולו גם על פועלים אקספרס המגבלות החלות על ישראלכרט בהקשר זה. לעניין זה, בחודש יולי 2017 הודיע משרד האוצר לפועלים אקספרס כי ככל שהעמלות הנגבות על-ידיה מבתי העסק בעסקות המקומיות במותג שבו יש סליקה והנפקה בלעדית יופחתו במתווה מדורג, כך שעד לסוף חודש דצמבר 2017 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.95%; עד לסוף חודש דצמבר 2018 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.45%; עד לסוף חודש דצמבר 2019 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.10%; ובסוף חודש יוני 2020 תתייצב העמלה המקסימאלית לבית עסק על 1.99%, הרי שלעת הזו, אין שר האוצר רואה צורך להפעיל את סמכותו לפי סעיף 36 יג(א) לחוק הבנקאות רישוי, או לתמוך בהצעות חוק שמשמעותם זהה להפעלת הסמכות כאמור, או שמתערבות באופן ישיר וספציפי בעמלת המותג מעבר למתווה האמור לעיל.

לפרטים בדבר החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל ("ועדת שטרומ"), ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

פעילויות נוספות

בנוסף לפעילויות הקשורות בהנפקה ובסליקה של כרטיסי אשראי, כמפורט לעיל לקבוצת ישראלכרט פעילויות נוספות כדלקמן: פעילות בתחום הבטחת פירעון המחאות וניכיון; הענקת אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיס אשראי; ניכיון שוברים באופן ישיר ופעילות בתחום הפקטורינג לרבות פקטורינג רכש.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2019

6.2. דירוג הבנק

הבנק מדורג על-ידי חברות דירוג בישראל ובחו"ל כלהלן:

טבלה 6-8: דירוג

מועד עדכון אחרון	אופק הדירוג	מטבע-חוץ טווח קצר	מטבע-חוץ טווח ארוך	סוכנות דירוג
ישראל - סוברני				
אפריל 2019	חיובי	P-1	A1	Moody's
פברואר 2019	יציב	A-1+	AA-	S&P
מרץ 2019	יציב	F1+	A+	Fitch Ratings
בנק הפועלים				
מרץ 2019	יציב	P-1	A2	Moody's
נובמבר 2018	חיובי	A-2	A-	S&P
מאי 2019*	יציב	F1	A	Fitch Ratings
מועד עדכון אחרון	אופק הדירוג	מטבע מקומי טווח קצר	מטבע מקומי טווח ארוך	סוכנות דירוג
דירוג מקומי (בישראל)				
נובמבר 2018	יציב		AAA	S&P מעלות
דצמבר 2018	יציב	P-1	Aaa	מידרוג

* בחודש מאי 2019 הודיעה חברת הדירוג Fitch Ratings כי הדירוג לטווח הקצר של בנק הפועלים נכלל ברשימת מעקב חיובית, וזאת במסגרת עדכון סולמות דירוג לטווח קצר של כמה עשרות בנקים.

בחודש אפריל 2019 אישרה חברת S&P מעלות דירוג של AA עבור כתבי התחייבות של הבנק עם מנגנון לספיגת הפסדים (COCO) אשר מוכרים כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל 3. באותו תאריך אישרה גם חברת מידרוג דירוג Aa3 באופק יציב עבור אותם כתבי התחייבות.

6.3. מעורבות חברתית ותרומה לקהילה; אחריות חברתית

כחלק מהחזון, מהאסטרטגיה ומהערכים של קבוצת בנק הפועלים, רואה עצמו הבנק מחוייב למעורבות פעילה ומובילה בחברה ובקהילה, לצד מנהיגותו העסקית ויוזמותיו בתחום הכלכלי, וזאת באמצעות "פועלים בקהילה". מעורבות זו היא חלק מתפיסה ניהולית מתקדמת, הגורסת כי גוף אשר פועל בתוך הקהילה ושואב מתוכה את עובדיו ואת לקוחותיו כאחד - הינו חלק ממנה, וכגורם מוביל עסקית, עליו גם לחזק, להוביל ולתרום לקידום ולשיפור תנאיהם של בני הקהילה, ובמיוחד החלשים שבהם. ברוח פילוסופיה עסקית זו, מתנהלת בבנק פעילות קהילתית מגוונת ורחבת היקף, אשר מוצאת ביטוי במעורבות חברתית, בתרומות כספיות ובפעילות התנדבותית ענפה, בה משתתפים חברי ההנהלה והעובדים גם יחד. ברבעון הראשון לשנת 2019 התמקדה פועלים בקהילה בפרויקטים בתחום הנגישות, תעסוקתיות, חינוך, אל מול ילדים, בני נוער ואוכלוסיות ספציפיות, תוך מתן דגש מיוחד על חינוך להתנהלות כלכלית נבונה. המעורבות החברתית של פועלים בקהילה ברבעון הראשון של שנת 2019 באה לידי ביטוי בהוצאה כספית מצטברת של כ-7 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים אודות פעילות קבוצת הבנק בתחום המעורבות החברתית, התרומה לקהילה ואחריות חברתית, ראה [סעיף 7.8 לחלק ממשל תאגידי](#) [לפרטים נוספים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2018](#).

7. נספחים

7.1. התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות לפי רבעונים

טבלה 7-1: התפתחות רבעונית של סך הרווח המימוני, נטו*

2018				2019	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
2,528	3,274	2,895	2,975	2,825	
(442)	(972)	(667)	(685)	(548)	
2,086	2,302	2,228	2,290	2,277	
228	361	406	450	89	
2,314	2,663	2,634	2,740	2,366	
בניטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:					
68	30	9	73	(23)	
49	27	167	160	155	
18	40	-	(2)	-	
(38)	41	96	(35)	(97)	
(5)	55	6	17	(65)	
2,222	2,470	2,356	2,527	2,396	

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

- (1) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
 - (2) השפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על ההשקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב ההפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.
 - (3) רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבוני.
- מזה בגין השפעות שינויים במדד: הוצאה של 33 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2019, הכנסה של 5 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2018, הכנסה של 19 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2018, הכנסה של 138 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2018, הוצאה של 34 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2018.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 2-7: הוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים לפי רבעונים** (1)

2018				2019	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
153	222	167	293	230	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(256)	(228)	(289)	(217)	(200)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(103)	(6)	(122)	76	30	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
319	96	240	113	91	הוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו
216	90	118	189	121	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי*
* מזה:					
87	(17)	(37)	81	51	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
5	6	20	9	3	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
124	103	135	95	65	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	(2)	-	4	2	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות
216	90	118	189	121	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי
שיעור הוצאה מסך האשראי לציבור***:					
(0.22%)	0.32%	0.24%	0.41%	0.32%	שיעור הוצאה (הכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי
0.69%	0.46%	0.59%	0.57%	0.45%	שיעור הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור****
0.32%	0.13%	0.17%	0.27%	0.17%	שיעור הוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.11%	0.25%	0.15%	0.28%	0.17%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
8.18%	18.32%	10.94%	21.29%	12.86%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

** לרבות בגין אשראי לדיור שנבחן לפי עומק הפיגור.

*** על בסיס שנתי.

**** הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הנה סך הוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראל כרטיס המהווה פעילות מופסקת.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 3-7: פירוט עמלות והכנסות אחרות לפי רבעונים⁽¹⁾

2018				2019		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון		
						במיליוני ש"ח
עמלות						
232	227	230	231	218		דמי ניהול חשבונות
189	182	174	196	174		פעילות בניירות-ערך
67	70	81	64	63		כרטיסי אשראי, נטו
55	76	47	45	54		טיפול באשראי
*110	*111	*115	114	116		עמלות מעסקי מימון
173	178	175	176	160		עמלות אחרות
*826	*844	*822	826	785		סך-הכל עמלות
22	25	13	45	18		הכנסות אחרות
*848	*869	*835	871	803		סך-הכל הכנסות עמלות והכנסות ואחרות

* סווג מחדש.

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

טבלה 4-7: פירוט רבעוני של הוצאות התפעוליות והאחרות*

2018				2019		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון		
						במיליוני ש"ח
הוצאות שכר						
960	952	890	938	942		שכר
84	110	130	33	101		מענקים ותגמול מבוסס מניות
1,044	1,062	1,020	971	1,043		סך-הכל שכר
343	343	341	349	314		אחזקה ופחת בניינים וציוד
578	629	623	1,657	520		אחרות⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾
1,965	2,034	1,984	2,977	1,877		סך-הכל

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

- (1) הרבעון השלישי של שנת 2018 כולל סך של 30 מיליון ש"ח בגין הפסקת הפעילות הבנקאות הפרטית בבנק הפועלים שוויץ.
- (2) הרבעון הראשון של שנת 2019 כולל הוצאה בסך של 123 מיליון ש"ח בגין הוצאות משפטיות הכרוכות בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים והחקירה בנושא FIFA (סך של 194 מיליון ש"ח ברבעון רביעי של שנת 2018, סך של 142 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2018, סך של 103 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2018, סך של 87 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2018).
- (3) הרבעון הראשון של שנת 2019 כולל הכנסה בסך של 71 מיליון ש"ח בגין הוצאות הכרוכות בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים והחקירה בנושא FIFA (הוצאה בסך של 952 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2018, הכנסה בסך של 14 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2018, הוצאה בסך של 50 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2018, ברבעון הראשון של שנת 2018 הוצאה בסך של 61 מיליון ש"ח).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2019

7.2 שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית*⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2018			2019		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית					
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ⁽³⁾ :					
3.48%	2,172	252,782	3.54%	2,316	265,415
					בישראל
4.71%	170	14,702	5.58%	232	16,981
					מחוץ לישראל
3.55%	⁽⁴⁾ 2,342	267,484	3.66%	⁽⁴⁾ 2,548	282,396
					סך-הכל
אשראי לממשלות:					
2.33%	16	2,775	3.12%	17	2,205
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
2.33%	16	2,775	3.12%	17	2,205
					סך-הכל
פיקדונות בבנקים:					
2.23%	36	6,522	2.99%	38	5,147
					בישראל
(0.91%)	(1)	440	(5.77%)	(4)	271
					מחוץ לישראל
2.03%	35	6,962	2.53%	34	5,418
					סך-הכל
פיקדונות בבנקים מרכזיים:					
0.10%	11	43,299	0.24%	29	48,276
					בישראל
1.42%	38	10,759	2.69%	69	10,377
					מחוץ לישראל
0.36%	49	54,058	0.67%	98	58,653
					סך-הכל
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
-	-	593	-	-	738
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
-	-	593	-	-	738
					סך-הכל

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) עמלות בסך 129 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 (31 במרץ 2018: 131 מיליוני ש"ח).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית*⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2018			2019		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%		במיליוני ש"ח	%		במיליוני ש"ח
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
נכסים נושאי ריבית (המשך)					
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾ :					
1.02%	130	51,254	1.44%	182	50,795
בישראל					
2.11%	26	4,964	3.22%	30	3,776
מחוץ לישראל					
1.11%	156	56,218	1.56%	212	54,571
סך-הכל					
אגרות-חוב למסחר ⁽³⁾ :					
0.18%	3	6,716	0.46%	6	5,185
בישראל					
-	-	72	-	-	37
מחוץ לישראל					
0.18%	3	6,788	0.46%	6	5,222
סך-הכל					
נכסים אחרים:					
-	-	289	-	-	1,194
בישראל					
-	-	-	-	-	1
מחוץ לישראל					
-	-	289	-	-	1,195
סך-הכל					
2.66%	2,601	395,167	2.87%	2,915	410,398
סך-כל הנכסים נושאי ריבית					
-	-	15,179	-	-	16,472
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	39,773	-	-	35,248
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾					
-	-	450,119	-	-	462,118
סך-כל הנכסים					
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל					
3.05%	233	30,937	4.23%	327	31,443

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נכתה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 בסך של (63) מיליוני ש"ח (31 במרץ 2018: 98 מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית* (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2018			2019		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
0.46%	230	198,452	0.67%	329	198,382
בישראל					
0.11%	24	85,473	0.22%	50	91,641
לפי דרישה					
0.73%	206	112,979	1.05%	279	106,741
לזמן קצוב					
1.63%	58	14,356	2.42%	99	16,487
מחוץ לישראל					
1.15%	12	4,207	2.05%	18	3,534
לפי דרישה					
1.83%	46	10,149	2.52%	81	12,953
לזמן קצוב					
0.54%	288	212,808	0.80%	428	214,869
סך-הכל					
פיקדונות הממשלה:					
1.93%	1	209	4.97%	2	164
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
1.93%	1	209	4.97%	2	164
סך-הכל					
פיקדונות מבנקים מרכזיים:					
בישראל					
-	1	267	2.57%	4	628
מחוץ לישראל					
-	1	267	2.57%	4	628
סך-הכל					
פיקדונות מבנקים:					
0.13%	1	3,138	0.21%	2	3,897
בישראל					
6.32%	5	324	3.02%	2	268
מחוץ לישראל					
0.70%	6	3,462	0.38%	4	4,165
סך-הכל					
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
-	-	-	-	-	-
בישראל					
(2.12%)	(1)	187	-	-	3
מחוץ לישראל					
(2.12%)	(1)	187	-	-	3
סך-הכל					
אגרות-חוב:					
2.00%	138	27,867	1.51%	110	29,329
בישראל					
5.13%	10	794	3.34%	3	364
מחוץ לישראל					
2.08%	148	28,661	1.53%	113	29,693
סך-הכל					
התחייבויות אחרות:					
-	-	797	(0.39%)	(1)	1,034
בישראל					
-	-	2	-	-	8
מחוץ לישראל					
-	-	799	(0.38%)	(1)	1,042
סך-הכל					
0.72%	443	246,393	0.88%	550	250,564
סך-כל ההתחייבויות נושאות ריבית					

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית*⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2018			2019		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית (המשך)					
-	-	129,511	-	-	136,684
					פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	14,394	-	-	15,355
					זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	23,755	-	-	21,513
					התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾
-	-	414,053	-	-	424,116
					סך-כל ההתחייבויות
-	-	36,066	-	-	38,002
					סך-כל האמצעים ההוניים
-	-	450,119	-	-	462,118
					סך-כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
1.94%	-	-	1.99%	-	-
					פער הריבית
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾					
2.21%	1,998	364,230	2.28%	2,146	378,955
					בישראל
2.08%	160	30,937	2.82%	219	31,443
					מחוץ לישראל
2.20%	2,158	395,167	2.33%	2,365	410,398
					סך-הכל
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל					
1.85%	73	15,930	2.45%	108	17,758

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לרבות מכשירים נגזרים.
- (4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית* (1) (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2018			2019		
שיעור הכנסה/הוצאה (הוצאה)	הכנסות/הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה/הוצאה (הוצאה)	הכנסות/הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל					
מטבע ישראלי לא-צמוד					
2.79%	1,922	278,110	2.91%	2,055	285,442
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.32%)	(124)	153,524	(0.38%)	(145)	150,990
					סך התחייבויות נושאות ריבית
2.47%	-	-	2.53%	-	-
					פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד					
1.77%	201	45,709	1.75%	215	49,583
					סך נכסים נושאי ריבית
(1.31%)	(127)	38,942	(0.94%)	(96)	40,867
					סך התחייבויות נושאות ריבית
0.46%	-	-	0.81%	-	-
					פער הריבית
מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)					
2.45%	245	40,411	2.93%	318	43,930
					סך נכסים נושאי ריבית
(1.26%)	(119)	37,997	(1.98%)	(201)	40,949
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.19%	-	-	0.95%	-	-
					פער הריבית
סך פעילות בישראל					
2.63%	2,368	364,230	2.76%	2,588	378,955
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.64%)	(370)	230,463	(0.76%)	(442)	232,806
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.99%	-	-	2.00%	-	-
					פער הריבית

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2019

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית* (1) (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018		
שינוי נטו	גידול (קטיון) בגלל שינוי ⁽²⁾	
	מחיר	כמות
	במיליוני ש"ח	
ג. ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית		
נכסים נושאי ריבית		
	אשראי לציבור:	
	בישראל	
144	34	110
	מחוץ לישראל	
62	31	31
206	65	141
	סך-הכל	
	נכסים נושאי ריבית אחרים:	
	בישראל	
76	71	5
	מחוץ לישראל	
32	44	(12)
108	115	(7)
	סך-הכל	
314	180	134
	סך-כל הכנסות הריבית	
התחייבויות נושאות ריבית		
	פיקדונות הציבור:	
	בישראל	
99	99	-
	מחוץ לישראל	
41	28	13
140	127	13
	סך-הכל	
	התחייבויות נושאות ריבית אחרות:	
	בישראל	
(27)	(35)	8
	מחוץ לישראל	
(6)	(4)	(2)
(33)	(39)	6
	סך-הכל	
107	88	19
	סך-כל הוצאות הריבית	
207	92	115
	סך-כל הכנסות הריבית פחות הוצאות הריבית	

* כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על-ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על-ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

אגרת-חוב

נייר ערך המהווה תעודת התחייבות לתשלום חוב, ובו הבטחה של המנפיק לשלם למחזיק האגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.

אובליגו

חבות כוללת. סך ההתחייבויות של הלקוח לבנק.

אופציה

חוזה בין שני צדדים (כותב האופציה ורוכש האופציה). כותב האופציה מעניק לרוכש האופציה זכות לרכוש או למכור נכס כלשהו תמורת מחיר קבוע מראש, בדרך כלל במועד קבוע מראש.

איגום

גיוס הון חוץ-בנקאי על-ידי גוף פיננסי באמצעות אגרות-חוב מיוחדות, המתבצע על-ידי רכישת מצרף של תזרימים צפויים, שקובצו יחד (בפעולת איגום - Pooling) והפכו לניירות-ערך, הניתנים להנפקה.

אשראי חוץ-מאזני

התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).

באזל

באזל 2/באזל 3 - תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל, העוסקות בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.

הון פיקוחי

ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1 והון רובד 2, כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 1

הון על בסיס מתמשך (going-concern capital) כולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף. כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 2

הון בחדלות פירעון כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

חבות

כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.

חוב

זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת ככס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמה פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנסאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.

חוב מותנה בביטחון

חוב שפירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מתוך הביטחון, ואין מקורות זמינים ומהימנים אחרים לפירעונו.

כתבי התחייבות נדחים

כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.

מדד המחירים לצרכן

מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת.

מח"מ

משך חיים ממוצע - הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האגרת.

מכשיר נגזר

מכשיר פיננסי או חוזה עתידי שערכו נגזר מערכו של נכס בסיס כלשהו ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

מכשיר פיננסי

מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.

מניות פנטום

מכשיר התחייבותי המעניק תגמול במזומן המבוסס על שווי מניית החברה וזאת ללא הזכאות לקבל מניה בפועל.

מניות רדומות

מניות המוחזקות במישרין על-ידי החברה עצמה. ממניות אלה נשללו הזכויות בהון ובהצבעה בחברה.

מרווח Bid-Ask

המרווח בין מחיר הרכישה ומחיר המכירה המוצעים. זהו למעשה ההבדל בין המחיר הגבוה ביותר שקונה מוכן לשלם עבור נכס והמחיר הנמוך ביותר בו מוכר מוכן למכור אותו.

נגזר OTC

Over the counter - מכשיר נגזר מסוג שמוסדות פיננסיים מתקשרים לגביו במהלך העסקים הרגיל ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

ניהול המשכיות עסקית

גישה כלל-ארגונית הכוללת קווי מדיניות, תקנים ונהלים שתכליתם לשמור על קיומו של הבנק כישות פיננסית פעילה ואיתנה, ויכולתו להמשיך ולספק שירות מיטבי ללקוחותיו גם בעיתות חירום ושיבושים תפעוליים משמעותיים.

סינדיקציה

עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.

פיקדונות לזמן קצוב

פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים, לכל הפחות מיום ההפקדה.

פיקדונות לפי דרישה

פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

פעילות מופסקת

בהתאם לתקינה האמריקאית, פעילות מופסקת מוגדרת כרכיב של ישות (או קבוצת רכיבים), העומד בשני הקריטריונים הבאים:

1. הרכיב מקיים את הקריטריונים של "מוחזק למכירה".

2. מדובר ב: א. שינוי אסטרטגי ו-ב. שיש לו או שתהיה לו השפעה מהותית על פעילויות הישות והתוצאות הפיננסיות שלה.

שוק פעיל

שוק בו עסקות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.

שעת חירום

תקופת הפעלת מערך משק לשעת חירום בהתאם להחלטת הממשלה הכרזה על מצב מיוחד בעורף או הכרזת המפקח על שעת חירום.

תאגיד עזר

תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי שעיסוקיו הם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שהתייחדו לתאגידים בנקאיים בהתאם לחוק.

B2B

Business To Business - פעילות עסקית של מכירת מוצר או מתן שירותים של ארגון אחד לארגון שני.

B2C

Business To Consumer - פעילות עסקית אשר בה מוכרים מוצרים או מספקים שירותים לצרכן הסופי.

B.O.T

Build Operate Transfer - הסדר מימון פרויקטים ציבוריים בו גוף פרטי מקבל זיכיון מגוף ציבורי כדי לממן, לתכנן, לבנות ולהפעיל מתקן ציבורי לתקופה קצובה בסופה עוברת הבעלות על הפרוייקט לממשלה.

CVA

Credit Valuation Adjustment - חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.

Dodd-Frank

Dodd-Frank Act - תקנות פדרליות בארצות-הברית שאושרו בקונגרס ב-2010 במטרה להגביר את היציבות, השקיפות והיעילות במערכת הפיננסית בארצות-הברית ובפרט בשוק נגזרי ה-OTC. מכוח תקנות אלו הוקמו גופים ממשלתיים שתפקידם לפקח, לאכוף ולעקוב אחר הביצועים של גופים פיננסיים גדולים.

EMIR

European Market Infrastructure Regulation - רגולציה של האיחוד האירופי אשר אומצה בשנת 2012 במטרה להגביר את היציבות, השקיפות והיעילות בשווקי הנגזרים באיחוד האירופי, ובפרט בשוק נגזרי ה-OTC.

FATCA

Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארצות-הברית חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארצות-הברית.

FDIC

Federal Deposit Insurance Corporation - התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות.

GRI

Global Reporting Initiative - תקן בינלאומי לדיווח בתחום הקיימות והאחריות התאגידית.

ICAAP

Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על-ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפוחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

LDC

Less Developed Country - ארצות המסווגות על-ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.

LTV

Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).

Middle Market

פעילות מסחרית המבוצעת עם עסקים בינוניים, לרוב בארצות-הברית.

MTM

Mark to Market - שערוך של מכשיר נגזר בהתבסס על ציטוטים של מחירי שוק בשווקים רלוונטיים, ובהעדרם בהתבסס על שיטות הערכה חלופיות.

NPL

Non Performing Loan - אשראי פגום שאינו צובר ריבית.

VaR

Value at Risk - מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכוני שוק. המודל מעריך, על בסיס נתונים היסטוריים את ההפסד המירבי הצפוי בגין פוזיציה מסוימת או תיק מסוים, עבור אופק זמן ורמת מובהקות מוגדרים.

VOLCKER

Volcker Rule - חוק וולקר הוא דבר חקיקה אמריקאי החל על תאגידים בנקאיים מסוימים וכולל איסורים והגבלות הנוגעים לפעילות מסחר נוסטרו (proprietary trading) ולפעילות השקעה ו/או מתן חסות בקרנות מכוסות (covered funds) כהגדרתן בחוק וולקר.

א

איגוח 27, 25, 24, 11, 206, 83, 34
אשראי לציבור 51, 49, 48, 47, 46, 45, 44, 43, 40, 39, 38, 25, 22, 14, 8, 140, 139, 138, 137, 136, 134, 130, 126, 97, 96, 95, 94, 80, 77, 73, 67, 155, 154, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 145, 144, 143, 142, 141, 190, 188, 187, 186, 184, 183, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 156, 18, 17, 206, 205, 200, 198, 193, 192

ג

גידור 20, 10, 192, 123, 87, 86, 85, 83, 79, 53, 42, 38, 24, 21, 20

ד

דיבידנד 172, 171, 158, 115, 105, 104, 83, 77, 75, 74, 41, 40, 30, 14, 8, 12, 173

ה

הון והלימות הון 42
הון מניות 12, 75, 74, 33
הלבנת הון 34, 10, 194, 189, 18
הלוואות לדיור 94, 80, 54, 52, 49, 48, 47, 43, 40, 39, 34, 26, 25, 8, 143, 142, 141, 140, 138, 137, 136, 134, 132, 130, 128, 126, 124, 96, 95, 20, 3, 186, 185, 179, 156, 155, 145, 144
הליכים משפטיים 11, 113, 19
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי 148, 147, 146
הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 198, 22

ו

ועדת שטרומ 195, 182, 174

ז

זכויות עובדים 9, 103, 102, 101, 100, 99, 76, 67

ח

חובות פגומים 143, 142, 134, 130, 126, 96, 95, 94, 51, 45, 44, 14, 12, 200, 161, 154, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 144

י

ירידת-ערך 18, 79

מ

מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה 138, 137, 136, 67, 42, 40, 28, 8, 182, 179, 139
מגזרי פעילות פיקוחיים 130, 128, 126, 124, 67, 40, 39, 36, 35, 8, 7, 192, 138, 137, 136, 134, 132
מדינות זרות 27
מימון ממונף 23, 3, 58, 57, 8
מינוף 16, 15, 5, 3, 111, 110, 109, 108, 107, 106, 105, 104, 67, 34, 12, 8, 17
מסגרות אשראי 156, 26

נ

נגזרים 79, 76, 74, 73, 67, 58, 52, 51, 49, 48, 47, 43, 38, 29, 26, 20, 8, 161, 160, 159, 158, 123, 122, 121, 120, 119, 118, 117, 116, 99, 84, 83, 82, 200, 197, 192, 191, 173, 172, 171, 170, 169, 167, 166, 165, 164, 163, 162, 33, 19, 17, 16, 15, 206, 205, 204, 203, 202, 201
נזילות 33, 32, 31, 30, 29, 10, 9, 5, 3, 123, 111, 60, 50, 42, 30, 14, 12, 7
ניירות-ערך 51, 49, 48, 47, 42, 33, 31, 28, 27, 25, 24, 20, 14, 12, 11, 8, 96, 95, 94, 93, 92, 91, 90, 89, 88, 87, 86, 85, 82, 77, 76, 73, 72, 67, 150, 149, 148, 147, 146, 144, 143, 142, 141, 140, 139, 124, 120, 112, 109, 167, 166, 165, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 155, 154, 153, 152, 151, 26, 16, 15, 14, 8, 206, 202, 200, 183, 175, 174, 170, 169, 142, 141, 140, 139, 96, 95, 94, 76, 73, 49, 48, 47, 34
נכסים אחרים 160, 159, 158, 155, 154, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 144, 143, 25, 24, 201
נכסי סיכון 28, 13, 12, 11, 9, 5, 3, 134, 130, 126, 105, 34, 32, 12

ס

סייבר 10, 42, 14
סיכון אשראי 49, 48, 47, 46, 44, 43, 42, 35, 34, 32, 27, 26, 22, 14, 8, 7, 141, 140, 123, 122, 121, 105, 97, 96, 95, 80, 67, 58, 56, 55, 54, 51, 50, 156, 155, 154, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 145, 144, 143, 142, 26, 25, 24, 22, 21, 19, 17, 16, 13, 11, 10, 5, 3, 198, 183, 164, 162, 161, 157, 60, 7
סיכונים אחרים 60, 7
סיכון מוניטין 35, 10, 9, 3, 42, 14
סיכון מימון 60
סיכון נזילות 33, 30, 10, 5, 3, 123, 60, 42, 14, 12, 7
סיכון סביבתי 35, 9, 3, 61
סיכון רגולטורי 10, 42, 14
סיכון ריבית 28, 27, 10, 3, 59, 42, 30, 14
סיכון שוק 28, 27, 13, 11, 10, 5, 3, 123, 59, 42, 34, 14, 8, 7
סיכון תפעולי 34, 13, 11, 10, 3, 123, 105, 61, 42, 34, 32, 14

ע

עמלות 8, 13, 14, 19, 22, 23, 35, 36, 39, 40, 71, 81, 124, 128, 132, 136,
137, 138, 179, 181, 183, 184, 186, 187, 188, 190, 192, 199, 200
ענפי משק 8, 25, 26, 28, 35, 49, 51, 58, 19

פ

פיקדונות הציבור 14, 25, 28, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 67, 73, 80, 82,
98, 126, 130, 134, 136, 137, 138, 158, 159, 160, 162, 163, 164, 183, 184,
185, 187, 188, 190, 191, 192, 193, 202, 203, 205

ר

רווח למניה 71, 81

ש

שווי הוגן 9, 20, 24, 29, 33, 43, 59, 67, 72, 79, 83, 85, 86, 87, 88, 89,
90, 91, 92, 93, 100, 119, 120, 121, 122, 123, 161, 162, 163, 164, 165, 166,
167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 197, 28, 29

ת

תגמול 74, 75, 206
תיק בנקאי 59, 60, 28, 29
תיק למסחר 27
תשלום מבוסס מניות 74, 75, 76